

Predsednik republike Tito normalno okreva

Se naprej številne brzojavke z najboljšimi željami za dobro zdravje

Zdravniški konzilij je sporočil, da je predsednik republike in ZKJ Josip Broz Tito v nedeljo popoldne zapustil oddelek za intenzivno nego. Premestili so ga na oddelek klinike za srce in ožilje, kjer bo potekala nadaljnja medicinska rehabilitacija. Ker predsednik Tito povsem normalno okreva, konzilij ne bo več vsak dan dajal sporočil.

Predsednik Tito iz domovine in tujine se naprej sprejema številne brzojavke in sporočila z željami za popolno okrevanje in prevzem dosežanih dolžnosti. Med voščili so tudi številna z Dolenjskega.

1. FEBRUAR – DAN RAČUNOVODSKIH IN FINANČNIH DELAVCEV

Konferenca zveze računovodskih in finančnih delavcev Jugoslavije je v decembru 1977 proglasila 1. februar za dan računovodskih in finančnih delavcev kot spomin na 1. februar 1945, ko je bil izdan odlok o novomeškem računovodstvu. Novomeško društvo bo priredilo 11. februarja ob 11. uri v domu JLA v Novem mestu proslavo v ta namen, ob 1. februarju pa čestita vsem računovodskim in finančnim delavcem na območju Dolenjske in Bele krajine ter jih vabi, da se udeležijo proslave.

70-GODIŠNICA RODJENJA VELIKOG REVOLUCIONARJA MARKSISTE EDVARDA KARDELJA

Obletnica kardeljevega rojstva – 70-letnico rojstva velikega revolucionarja in misleca Edvarda Kardelja so 28. januarja počastili v novomeškem Domu JLA s svečano sejo starešin, članov ZK in civilnih oseb garnizije Novo mesto. O njegovi življenjski poti in bogatem revolucionarnem delu je spregovoril Čedomir Potič. V avli doma bodo v kratkem pripravili razstavo njegovih del, njegovemu spominu pa bo namenjena tudi proslava, ki jo skupno pripravljajo vojniki, mladina in kulturno umetniške skupine (Foto: J. Pavlin)

Boj z nesnago na bregovih Save

Sevniško turistično društvo predlaga skupno čiščenje savskih bregov

Žalosten, celo presunljiv je pogled, ki se ponuja potniku vzdolž reke Save, zlasti v času, ko listno zelenje še ne skriva plastičnih vrečk in druge navlake, ki jo je nanesel vodni tok. Ribiči sicer od časa do časa poskušajo očistiti rečne bregove, vendar ostajajo pri tem delu preveč osamljeni. Tega naj bi bilo zdaj konec.

Načrtovalci tokratne skupne akcije, sevniško turistično društvo, želijo

spodbuditi vest ljudi vzdolž vsega porečja Save, vsaj tja do Kranja. Kaj namreč pomaga, če očistijo bregove reke zgolj v lastni občini, ko pa bo neprimerno več navlake ob pomladanskih povodnih spet zataknil za grmovje rečni tok. Zato se zavzemajo za delo posebnega koordinacijskega odbora.

Predsednik sevniškega turističnega društva inž. Stane Kočvar je za primer, kako naj bi se lotili dela, pripravil nadroben akcijski program za čiščenje bregov v sevniški občini. Za čiščenje slehernega metra obrežja (od 26.600 metrov od Loke do Blance) bi moralo sodelovati 2.217 oseb, če naj bi vsakdo počistil le 15 metrov brega. Organizirati namenjajo 89 zbirnih mest, od katerih naj bi odpadke odvažalo vsaj 30 vozil.

Priprave na jurjevanje

Letos bodo spet nastopile vse folklorne skupine

Prejšnji teden se je v Črnomlju sestel odbor za pripravo jurjevanja; letošnja največja belokranjska folklorna prireditev bo že 17. po vrsti. Sklenili so, da je treba priprave začeti čim prej, da ne bi prišlo do težav, s kakršnimi so se otepal zadnja leta. Izdati nameravajo tudi brošuro, v kateri bodo orisali zgodovino jurjevanja, najbolj prizadevnim skupinam pa bodo podelili posebna priznanja.

Do prireditve naj bi na prireditveni prostor napeljali vodovod in stalno elektriko, urediti pa nameravajo tudi terase za gledalce. Odbor ni zadovoljen z odnosom črnomaljske kulturne skupnosti do te prireditve. Kulturna skupnost, ki je prevzela vse ustanoviteljske pravice

in obveznosti, nima v primerjavi z nekaterimi drugimi, manj pomembnimi in ne tako priljubljenimi prireditvami in dejavnostmi do jurjevanja pravega odnosa. Jurjevanje naj bi bilo letos 21. in 22. junija.

BIZELJSKO PRVO, ARTIČE DRUGE, DOBOVA TRETJA

Rezultati tekmovanj Društev prijateljev mladine v brežiški občini v minulem letu so pokazali izredno živahno dejavnost po vseh krajevnih skupnostih, tako da med najboljšimi ni bilo velikih razlik. Največ točk je osvojilo DPM Bizeljsko. Sledijo mu društva iz Artič, iz Dobove, Brezic, Velike Doline, Cerkelj, Pišec in Globokega.

Društva pri podružničnih šolah, za katera so merila drugače prilagojena, pa so se takole razvrstila: na prvo mesto so se povzpele Kapele, sledijo pa jim Bušeča vas, Catež, Skopice in Mrzlav a vas.

OBELEŽENA TROMEJA IN SPOMENIK ŽRTVAM PLANINE

Na spominskem območju Zumberak-Gorjanci ob brežiška občina ob bodoči cesti, ki bo povezovala Stojdrago in Velike Malence, postavila spominsko obeležje na nekdanji tromeji med NDH (Neodvisno državo Hrvatsko/Nemčijo in Italijo). Krajevna skupnost Jesenice se dogovarja z ZZB v Breganskem selu in Grdanjcih za ureditev obeležja padlemu partizanu ob cesti Bregana-Grdanjci.

Občina Krško pripravlja za obletnico tragedije na Planini septembra letos odkritje spomenika ustreljenim žrtvam te gorjanske vasi. Postopoma bo dograjevala tudi dom OF na požgani Draganovi domačiji v Mladju, kjer bo med drugim postojanka gorjanske partizanske transverzale.

V današnjem Dolenjskem listu

V današnji številki je zaradi aktualnosti in zanimivosti vredno prebrati predvsem naslednje novinarske prispevke:

- stran 2: ZASLEPLJENI Z RIMSKIM PRAVOM ...
- stran 3: ZGODBE O KROMPIRJU SE PONAVLJAJO
- stran 5: NESAMOUPRavno IN NEGOSPODARNO
- stran 6: UREDNIŠTVO V GOSTEH V MAČKOVCU
- stran 7: KAKO JE S STABILIZACIJO PRI NAS
- stran 9: NIZEK UDAREC KNJIŽNICARSTVU?
- stran 24: „VZORNO“ POSLOVAL ZA SVOJ ŽEP
- stran 25 – 32: PRILOGA

Zategnimo – toda vsi brez izjem

Dolenjski ljudje podpirajo stabilizacijske ukrepe – Zavzeto o resolucijah – Prve omejitve in odlogi – SDK v Novem mestu letos ne bo gradila, gradnja zavarovalnice še v pretresu – Obračunati z „metodami“ dela

Delovni ljudje Dolenjske razumejo in odločno podpirajo mnje stabilizacijske ukrepe – z eno poglavito pripombo: stabilizacijsko in v duhu resolucije o družbenoekonomskem razvoju v letu 1980 naj se obnašamo vsi brez izjem. Samo tako bomo zanesljivo splavali iz gospodarskih težav.

Takšna je ena izmed pomembnih ugotovitev iz ocene, ki so jo oblikovali po temeljitih razgovorih v dolenjskih občinah predstavniki medobčinskega sveta ZK, medobčinskega sveta SZDL in medobčinskega sveta Zveze sindikatov in s katero so novinarje natančneje seznanili njihovi predsedniki Lojze Šterk, Lojze Ratajc in Marjan Pureber.

Kot že dolgo ne, so letos v občinah resno obravnavali občinske resolucije o družbenoekonomskem razvoju, upoštevaje zvezno in republiško usmeritev. Zlasti je očitno omejevanje porabe, kar pa ne pomeni nazadovanja v družbenem standardu, temveč le preložitve nekaterih nalog. V trebanjski občini je tak primer pri organiziranju celodnevne šole, dogovorili pa so se še o nekaterih omejitvah, o katerih smo več že poročali.

Pod drobnogledom so ta čas tudi druge oblike porabe, zlasti v zdrav-

stvu, kjer so na rešetu stroški, ki bi jih bilo mogoče z boljšo organizacijo in skrbnejšim gospodarjenjem precej zmanjšati. Razume se, da omejevanje porabe na teh področjih (o tem bodo dokončno odločale skupščine samoupravnih interesnih skupnosti) moralno še bolj zavezuje gospodarske delovne organizacije, da dobro gospodarijo in se vsestransko stabilizacijsko obnašajo.

Gospodarstvo čaka naporno leto. Ustvariti je treba čim večji dohodek, in kar je morda še važnejše, doseči večjo potrditev na tujih tržiščih, večji izvoz. Vse predvidene investicije je treba vnovič vsestransko proučiti, in kar ni najnujnejše, izločiti. Novomeška podružnica SDK je že odložila gradnjo novih poslovnih prostorov, medtem ko je treba graditev poslovne stavbe Zavarovalnice Sava, ki je že v teku, še enkrat pretehtati in se odločiti, ali nadaljevati ali ustaviti delo. (Več o tem na 4. strani.)

Da bi gospodarska gibanja in porabo postopno in zanesljivo ustali, so v občinah ustanovljeni frontno sestavljeni koordinacijski odbori, ki morajo čimprej začeti usmerjati družbeno akcijo, ki sicer nima glasnih nasprotnikov, ki pa jo lahko, kot smo se že kdaj doslej lahko prepričali, razvedeni mladenec odnosi, izigravanje in sebično iskanje

lastnih koristi. Zdaj je tudi priložnost, da obračunamo z družbeno nesprejemljivimi metodami dela, kot je tako imenovana „zidaniška politika“, osebni prestiž, zveze in poznanstva, družbeni privilegiji ipd., kar vse je v preteklosti marsikdaj kazilo moralni obraz nekaterih „uglednih“ posameznikov in s tem, žal, tudi socialistične družbe kot celote.

M. LEGAN

Lojze Ratajc: Tudi od občanov pričakujemo, da se bodo stabilizacijsko obnašali v delu in življenju.

Lojze Šterk: Zdaj je čas, da ostro odklonimo nekatere nesprejemljive oblike dela in obnašanja.

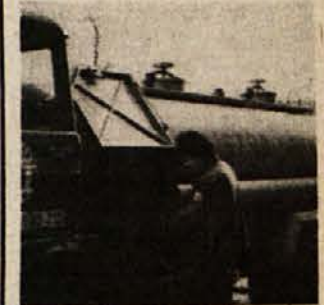
Marjan Pureber: Delavci se dosledno opredeljujejo za stabilizacijo, to terjajo tudi od vseh drugih.

V Posavju kar naprej razvažajo olje

Istrabenz Krško: „Nihče brez kurilnega olja!“

Krška delovna enota Istrabenza ima podobno kot drugi črpalniki polne roke dela z razvažanjem kurilnega olja. Pred drugimi so morda v rahli prednosti, saj dobivajo olje neposredno iz rafinerije v Sisku.

„V minulem letu ga je troje naših delavcev prodalo nad pet milijonov litrov“, pojasnjuje „žejo“ po tem kurivu vodja te delovne enote Henrik Molan.

Seveda to ni edino olje v Posavju, poleg njih namreč tam dela še brežiška skladišče Petrova. Molan ne skriva, da so sodnjemu navela vzrok tudi pretirani nakupi in nakupovalna mrzlica. „Trenutni dobavni rok je mesec dni. Naši delavci razvažajo kurilno olje kar naprej. Samo do 25. januarja smo ga razvozili 940.000 litrov. Prednost pri dobavi imajo vrtni, šole, skratka družbene organizacije.“

Vodja Molan običajno pomirja najglasnejše stranke z opozorilom, da je kurilnega olja dovolj, le trenutno je težko zadostiti tolikšnemu povpraševanju. Tista 2.000-litrska omejitev pri enem polnjenju je navsezadnje tudi stabilizacijski ukrep, da potrošniki le pogosteje pogledajo svoje gorilnike, kako prazni zaloge. Ponovnih dovolgov namreč v eni sezoni ni, zato bo pač treba pririniti skozi s tistim, kar dobiš.

A. Z.

VREME

Po suhem in hladnem vremenu bo v drugi polovici tedna hladneje. V petek bo pošastanje s padavinami, v nižinah bo deževalo.

UREDNIŠTVO V GOSTEH

priraja Dolenjski list tokrat za občane krajevne skupnosti

BREŽICE

Novinarska ekipa bo čakala v sredo, 6. februarja, ob 17. uri v zgornji restavraciji doma JLA, kamor vabi krajanje na sproščen pogovor o življenjskem utripu mesta, o sončnih in senčnih straneh njihovega vsakdanjaka.

Pakistansko glavno mesto Islamabad kjer so na pobudo Bangladeša sklicali prvo izredno konferenco zunanjih ministrov islamskih dežel, bo ostalo brzkone še nekaj časa v slabem spominu sovjetskimi voditeljem, zakaj njihov vdor v neodvisni in neuvrščeni Afganistan je tu doživel še eno, v vrsti obsodb svetovne javnosti.

Še ena obsodba vmešavanja

Obsodba ni bila izrečena zgolj zaradi obsodbe, marveč se je v njej skrivala globoka zaskrbljenost, ki bi jo bilo mogoče najkrajše orisati takole: to, kar je Sovjetska zveza storila Afganistanu, se lahko ponovi še kdaj drugič in kje drugje – in tega si nihče ne želi.

Konferenca, prve te vrste (čeprav so se sicer diplomati in voditelji islamskih dežel sestali od njene ustanovitve leta 1969 že osemnajstkrat) in na tej ravni, se niso udeležili predstavniki Egipta (ker je ta država izključena iz združenja), Sirije in Južnega Jemena. Sestanek v Islamabadu je bojkotirala tudi vlada Afganistana s pojasnilom, da pomeni to vmešavanje v njene notranje zadeve.

Izvoljen Bani Sadr

Čeprav so napovedovali drugače, so minile prve predsedniške volitve v Iranu razmeroma mirno in brez večjih incidentov, zmagal pa je sedanji minister za gospodarstvo in denarne zadeve Bani Sadr, ki je dobil okoli 75 odstotkov glasov. Njegov najhujši tekmeč, bivši komandant iranske mornarice admiral Ahmad Madani, je bil prepričljivo poražen, prav tako pa nekateri drugi kandidati.

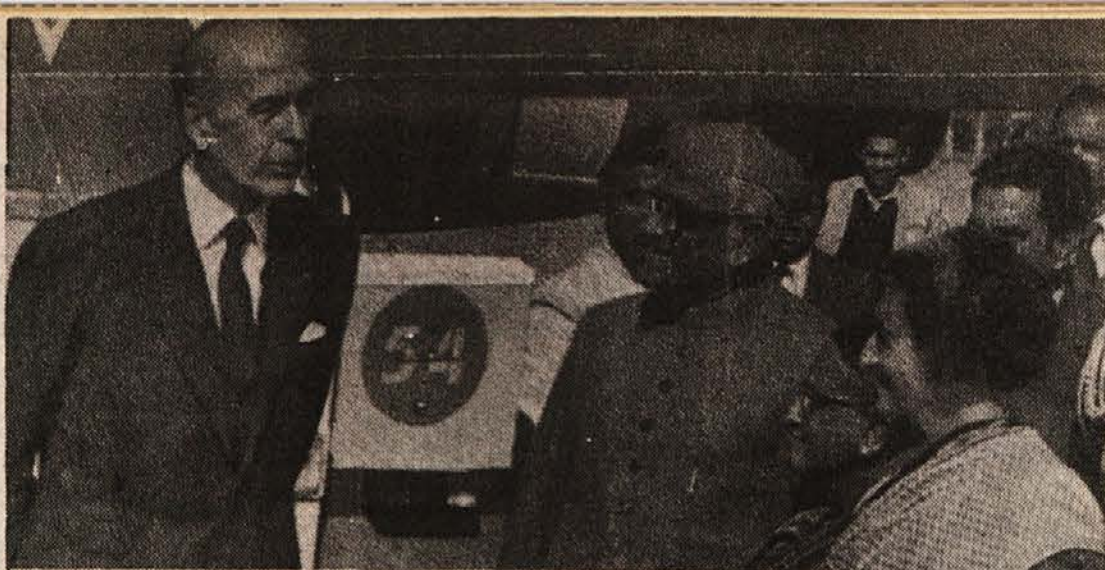
Kaže, da bo po predsedniških volitvah politično življenje v deželi znova oživelo, saj sta tako zmagovalec Sadr kot njegov poraženi tekmeč Madani že napovedala ustanovitev svojih političnih strank.

Ni pa v tem trenutku povsem jasno, kakšen bo program teh strank (in morebiti drugih), kar še posebej velja za Madanija. Za razliko od Sadra, ki je dejal, da bo ustanovil stranko, zato da bi ga podpirala v parlamentu, bi se po logiki stvari morala stranka Madanija postaviti v neke vrste opozicijo. Toda kakšna naj bi bila ta opozicija in še zlasti kakšno vlogo bo imela v iranskem političnem življenju, ostaja nejasno – kot sicer še marsikaj drugega.

Medtem pa ostaja usoda talcev (ki pa počasi prehajajo v ozadje zanimanja svetovne in delno tudi ameriške javnosti) prav tako še vedno povsem negotova. Panamska vlada je zanimala novice (posredoval jih je Iran), da je odrekla gostoljubje nekdanjemu šahu Rezi Pahlaviju in zadržila, da lahko ostane v državi kolikor časa hoče. To pa usoda talcev še naprej zapleta, zakaj „revolucionarni študentje“ ne odstopajo od svoje zahteve – da so namreč pripravljeni izpustiti talce le v primeru, če bodo Združene države Amerike vrnile šaha Iranu in z njim tudi ves denar ki ga je nekdanji vladar spravil pred časom v tujino.

Predsednik Združenih držav Amerike Jimmy Carter je namreč v svojem govoru v kongresu te dni izjavil, da si bodo Američani še naprej prizadevali za izpustitev talcev, pri čemer bodo segli tudi po drugih sredstvih, če normalna (diplomatska in državniška) posredovanja ne bodo zalegla.

JANEZ ČUČEK

FRANCOSKI PREDSEDNIK V INDIJI – Francoski predsednik Valery Giscard d'Estang je obiskal Indijo, kjer je imel v petih dneh, kolikor je obisk trajal, številne pogovore z indijskimi voditelji, med drugim tudi s predsednikom republike Neelamom Sanjivo Reddyjem in predsednico vlade Indiro Gandhi – na sliki. Gostitelji so francoskemu predsedniku povedali, da Indija nasprotuje sovjetski intervenciji v Afganistanu, hkrati pa tudi vsakršnemu ameriskemu posredovanju v jugovzhodni Aziji. (Telefoto: UPI)

Zaslepljeni z rimskim pravom...

V socializmu ne bi smelo biti razlik med pravom in pravičnim, toda formalno pravo in procedura imata še vedno prednost pred družbenim

Ob naraščanju samoupravnih ustanov v naši družbi se nujno zastavlja vprašanje, kakšno funkcijo naj imajo pravniki in pravo. Ali gredo v korak z družbenimi procesi, ki naj pripeljejo do resnične osvoboditve dela, ali pa so do teh procesov zadržani, jim mogoče celo nasprotujejo in zakaj jim nasprotujejo?

Vprašanje je pomembno, ker si združeno delo, organizirano v TOZD, vse bolj prizadeva, da bi si zagotovilo svojega pravnika in pravno službo v varljivem upanju, da je to mogoče najpomembnejši način njihovega obstanka. Brez pravnikov skoraj da ni ustanovljena nova TOZD, o sle hertem težjem problemu jih vprašajo za nasvet, saj uživajo popolno zaupanje. Kaže pa, da pravniki le redko kdaj rečejo delavcem „je možno“, ko jih vprašujejo, če bi se lahko samostojno organizirali odcepili ali drugače združevali.

Na to dejstvo opozarja zlasti zastoj v organiziranju TOZD in tudi v njihovem številčnem upanju po sprejetju zakona o združenem delu. Zato bi lahko rekli, da kljub tolikšnemu številu pravnikov razmere glede prava in uvajanja zakona o združenem delu niso najboljše. Nekateri pravniki si skupaj z delavci

prizadevajo uresničiti duha ustave iz zakona o združenem delu, ki odpira nove poti pravu, drugi pa ne razumejo bistva ustavnih sprememb. Sprašujejo se, komu pripadajo, čigavi pravniki so – če že ne zastopajo podjetja kot pravno osebo in tudi ne direktorja – in kaj storiti, če zastopajo delavce, katerih zahteve so v nasprotju s pojmovanji direktorja.

Posameznikom je žal za nekdanjim pravom, v katerem je vse vnaprej jasno. Zaslepljeni z rimskim pravom, poskušajo uvajati nove družbene odnose v labirint tega prava. Branijo „čistost prava“ in nasprotujejo vmešavanju samoupravljanja v pravo. Le-to naj bi kvarilo pravo – razumljivo, če pojmujejo pravo kot dognatski zbir pravnih norm, ki jih ni moč spreminjati in jih moramo obvezno uporabljati. Zato tudi toliko besed o preštevilnosti samoupravnih aktov, ki naj bi bili vsi v nasprotju z ustavo in zakoni. Ti pravniki nočejo razumeti in upoštevati ustavnega načela, da samoupravni splošni akti ne morajo slepo slediti črki zakona in da zadošča, da niso v nasprotju z ustavo in sistemom. Usklajevanje samoupravnih splošnih aktov in dogovarjanje zanje ni pravno dejanje po drugi strani pa so prav s svojimi pravnimi dopolnitvami povzročili, da so samoupravni akti za delavce nerazumljivi. Takšni pravniki so, žal zelo cenjeni v gospodarstvu ker znajo vedno najti „luknje“ v zakonih in spretno krmarijo podjetje na robu zakonitega poslovanja, kar nima nikakršne zveze s pravom in je v nasprotju s profesionalno etiko ter moralo.

Pravniki imajo v združenem delu nedvomno zelo odgovorne kadrovske in druge vodilne ter strokovne funkcije, ki jim omogočajo politično moč in vpliv. Pogosto zagovarjajo tako imenovane velike sisteme ume-

tno ustvarjene reprodukcijske celote, ki so največkrat koncentracija oblasti. V takšnih primerih gre za monopolizem, ki preprečuje razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Pravnik v TOZD dela po navodilih pravnika v delovni organizaciji, ta pa po zahtevah pravnika iz SOZD. In tako se v novi organizaciji uveljavlja stari način dela. V socializmu pa bi ne smelo biti razlik med pravom in pravičnim, toda formalno pravo in procedura imata še vedno prednost pred družbenim. Za naše pravo je še vedno značilna formalna, ne pa dejanska enakost – pa tudi formalna ni vedno dovolj zagotovljena. Nekateri pravniki celo mislijo da se nimajo česa naučiti od delavcev iz združenega dela, ki v vsakdanji samoupravni praksi še kako prispevajo h graditvi novega prava. Prihodnost prava namreč ni in ne more biti oblast nad delom, marveč osvoboditev dela vseh nadrejenosti in tudi nadrejenosti prava nad delom kot izraza državnopravne nadrejenosti, ki se vse bolj oddaljuje od interesov socialistične samoupravne družbe.

VINKO BLATNIK

Iz zadnjega PAVLJHE

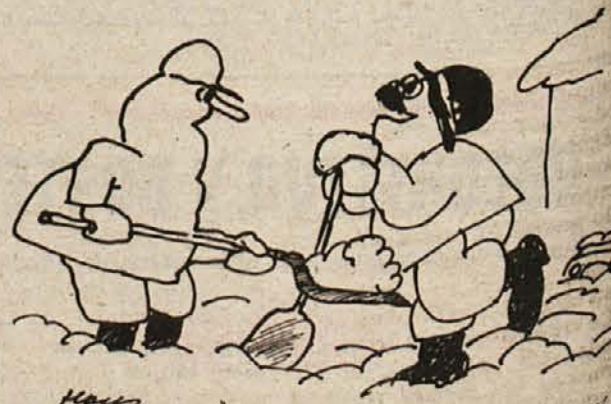

– Otroci, zelo ste pohvaljeni, ker ste ga naredili iz domačih surovin!

TELEGRAMI

MADRID – Po zaključku letne konference galicijskih komunistov je generalni sekretar španske komunistične partije Santiago Carrillo še enkrat zelo ostro obsodil sovjetski vojaški poseg v Afganistanu in nasploh tekmo med velesilama. Na omenjeni konferenci so sprejeli tudi politično resolucijo o tem vprašanju.

BEograd – V Beogradu se je začel sestanek direktorjev in glavnih urednikov 16 časnikov, ki izdajajo dopolnilo k časniku „svet je samo eden“ in ki govorijo o novi mednarodni ekonomski ureditvi. Na zasedanju razpravljajo o prihodnjih te mah te publikacije – naj povemo, da so do sedaj izšle le tri številke – in o financiranju priloge.

– Prodigam, da tudi za kidanje snega v večji meri uporabimo sončno energijo.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

„Daleč smo od tega, da ne bi računali z dejansko vlogo, ki jo imajo danes velesile v življenju človeštva in prav gotovo v vprašanju zagotovitve miru. Toda mi imamo enakopravno sodelovanje manjših držav pri vseh naporih za utrditev miru za nujen pogoj, da mir ne bo samo mir za velike sile, temveč mir enakopravnih narodov, mir za vse, ne samo za tiste, ki imajo v svojih rokah največ moči.“

Zgoče aktualne besede. Kardeljeve besede. Besede, ki jih je izrekel na četrtem zasedanju generalne skupščine OZN, leta 1949. S temi besedami se končuje dodatek h Kardeljevim spominom, ki nosijo naslov „Boj za priznanje in neodvisnost nove Jugoslavije 1944–1957“.

Spomine sta skupaj izdali Državna založba Slovenije in Radnička štampa.

Kardeljevi spomini

Na sobotni tiskovni konferenci je delo (uredniški odbor je deloval v sestavi dr. Vladimir Bakarić, Stane Dolanc, Stevan Doronjski, Fadil Hodža, Lazar Koliševski, Sergej Kraigher, Cvijetin Mijatović, France Popit, Petar Stambolić, Vidoje Žarković) predstavil novinarjem – prišli so tudi iz tujine – Stane Dolanc, ki je poudaril:

„Svoje spomine za to obdobje (od leta 1944 do 1957) je Kardelj začel s prihodom Vrhovnega štaba NOV in POJ, Centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije, AVNOJ in vodstev drugih organov in družbenopolitičnih organizacij narodno-osvobodilnega gibanja na Vis. S tem je opredelil prostor in čas začetka hudih političnih in drugih naporov v boju za priznanje in ohranitev neodvisnosti nove Jugoslavije. Takrat je namreč ta boj vse bolj dobival mednarodne politične razsežnosti in je bil poglavitno vprašanje nadaljnje usode nove Jugoslavije, vprašanje njenega obstoja in ohranitve pridobitev, izbojevanih v narodno osvobodilni vojni in socialistični revoluciji.

V drugem delu je opisal odnos zahodnih zaveznikov do Nacionalnega komiteja osvobo-

ditve Jugoslavije kot nove revolucionarne vlade, njihov odnos do kraljevske vlade v Londonu in kralja Petra II., do četniškega gibanja Draže Mihailoviča, pa tudi Stalinov odnos in njegovo politiko do narodnoosvobodilnega gibanja in do komunistične partije Jugoslavije v tistem času. Kardelj analizira vojaško-politične, mednarodne in druge pogoje nastanka in razvoja teh političnih dogajanj. V tem okviru navaja tudi svoje spomine o pogovorih s posameznimi osebnostmi, na primer s Togliattijem itd.

Posebno poglavje spominov se nanaša na ustanovitev začasne vlade in ustavodajne skupščine demokratične federativne Jugoslavije in v njem Kardelj posebej govori o sporazumih med Titom in Šubašićem, svojem prvem srečanju s Stalinom in pogovoru z njim, o prvi ustavi nove Jugoslavije.

Nadalje Kardelj opisuje mirovna pogajanja leta 1945 in 1946 v Londonu in Parizu, ki se jih je udeležil kot šef jugoslovanske delegacije. Izredno je opisal posamezne osebnosti, s katerimi se je srečeval – Molotova, Višinskega, Caldarisa, De Gaulla in druge, toda vedno le kot dostavek k analizi dogodkov in k bistvu zgodovinskih dogajanj.

Eno izmed posebnih pomembnih poglavij spominov je v zvezi s sporom informbiroja s komunistično partijo Jugoslavije oziroma s Stalinovim napadom na Jugoslavijo in na vodstvo komunistične partije. Ta del se končuje z analizo vzrokov, ki so pripeljali do popolnega razkola v odnosih med obema partijama in do strahotnega pritiska ne samo na partijo in njeno vodstvo, temveč na vsi državo, na naše narode. V njem daje tudi objektivno oceno Stalinove osebnosti.

Kardeljevi spomini se končujejo z opisom in analizo razvoja odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo po Stalinu. V tem delu govori o beograjski in moskovski deklaraciji, o sestanku komunističnih partij v Moskvi leta 1957, o svojih srečanjih in pogovorih s Hruščovom, Mao Ce-Tungom in drugimi osebnostmi na tej konferenci.

MILAN MEDEN

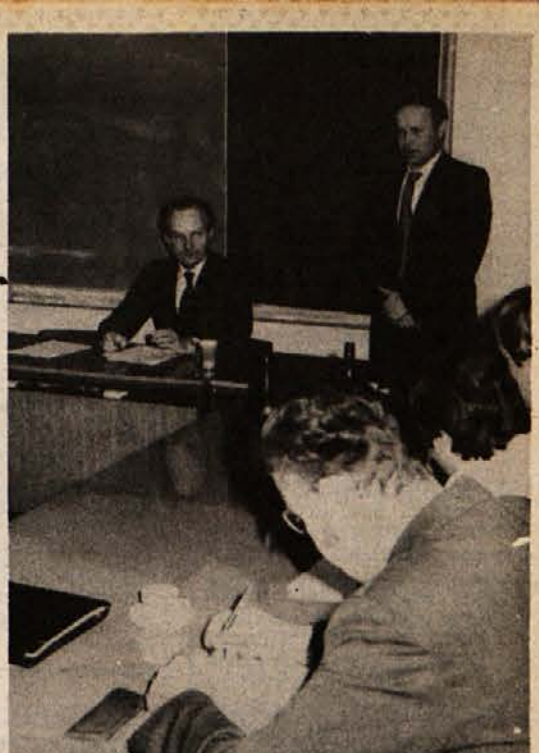
KAM PO SADJE? — „Dana“ z Mirne, ki predela 5.000 ton sadja na leto, je bila doslej precej navezana tudi na uvoz. Zaradi znanih omejitev bo tega letos manj. Še bolj se bo morala nasloniti na domače dobavitelje iz drugih republik, medtem ko na Dolenjskem odkupi le neznatne količine sadja.

ZIMSKO VESELJE — Dan pred začetkom počitnic smo imeli učenci OŠ Grm športni dan. Sankarji smo se sankali v okolici stadiona smučarji so našli veselje na Bolniški, najboljši smučarji pa so se pomerili v veleslalomu v Črnošnjah. (Foto: Sonja Nemanic)

SVEŽI KADRI V TOVARNAH — V gostišču Rog v Dolenjskih Toplicah se bo sredi februarja končal že dvanajsti dvomesečni politični tečaj, ki ga obiskuje 40 slušateljev iz delovnih organizacij vseh slovenskih občin. V tem času so bili gojenci na obisku tudi v delovnih organizacijah. (Foto: Pavlin)

IZ PRVE ROKE — Sekretarji osnovnih organizacij ZK sevniske občine so se konec tedna dva dni seznanjali z najaktualnejšimi vprašanji. O zunanjepolitičnih razmerah jim je govoril predsednik komisije za mednarodna vprašanja slovenske skupščine Bojan Lubej (levo). Foto: Železnik

Zgodbe o krompirju se ponavljajo

Samo konec je drugačen: medtem ko je lani Kolinski z Mirne manjkalo krompirja, ga ima letos preveč na voljo. — Več kot 2.000 ton ga bomo izvozili v Italijo

Po lanskoletnih težavah zaradi pomanjkanja krompirja se letos spopadamo s preveliko letino. Tako je zdaj na voljo kar 7.000 ton krompirja, s katerim pravzaprav ne vemo, kam bi. O tem je tekla beseda tudi na seji poslovnega odbora za krompir pri Poslovni skupnosti za sadje, krompir in vrtnine, ki je bila predpreteklo sredo v Kolinski na Mirni.

Tozdr Kolinske na Mirni je edini predelovalec krompirja v Sloveniji, če odštejemo Helios, za katerega pa bi bil krompir predrag, ker ga predeluje v škrob. Na Mirni lahko predelajo 14.000 ton krompirja, vendar svojih zmogljivosti ne izkoristijo do kraja, ker obstaja v Jugoslaviji še nekaj podobnih tovarn, eno pa še gradijo.

Ker je bila lanska letina tako obilna, je zdaj na trgu čez 7.000 ton krompirja. Od tega ima samo KZ Trebnje 2.300 ton presežkov, KZ Stična 900 ton, precejšnje količine ima Gorenjska kmetijska zadruga in nekaj manjših zalog je po zadrugah. Zato bo Kolinska z Mirm odkupila še 1.500 ton krompirja nad pogodbenimi ko-

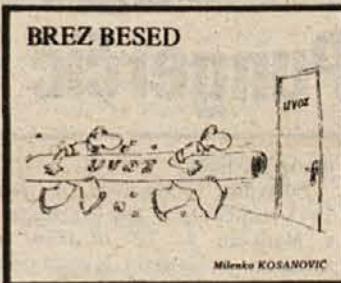
ličinami. Delna rešitev za preostale količine bo presenetljiv izvoz v Italijo, kamor bo odšlo 2.500 ton krompirja, postavlja pa se vprašanje, kam z ostankom 3.000 ton. Kljub takemu položaju pa se krompir na

● Na seji Poslovnega odbora za krompir, ki je bila v mirenski tovarni za predelavo krompirja HK Kolinski, ni bilo predstavnika Dolenjskega lista, ker nismo dobili obvestila. Tako smo — ne prvič — ostali brez informacije iz prve roke. Pšemo namreč lahko le o stvareh, s katerimi smo seznanjeni. Prav tako kot „Delo“ ali „Ljubljanski dnevnik“ ali RTV, ki so obvestila o seji dobili. Če pa Poslovna skupnost za vrtnine, krompir in sadje meni, da obvestil ne zaslužimo, potem smo brez moči.

prostem trgu ne bo pocenil, saj kmetje menijo, da ga je bolj pokrmiti živini.

Na seji poslovnega odbora za krompir so se znova dotaknili položaja naših pridelovalcev krompirja. Tako so spet prišle na dan resnice, da so hektarski pridelki pri nas zelo majhni (komaj 130 stotov na hektar) v primerjavi z razvitimi državami, da slabo zamenjavamo semenski krompir in odnosi med zadrugami ter kmeti s proizvajalci tudi niso najboljši.

IVAN KRASKO

Deset zapovedi

Novo plansko obdobje naj upošteva zlasti odpravo neskladij in zdajšnjih napak

Planiranje novega petletnega obdobja, ki prav ta čas v novomeški občini dobiva pravega razmah, bo moralo pri razvoju upoštevati izkušnje in grehe iz preteklih let.

Analize kažejo, da ob koncu zdajšnjega petletnega razvoja v letu 1980 na več točkah plana v novomeški občini nismo uspeli, zato bo potrebno v bodoče prav na znane slabosti biti še bolj pozoren.

Največji zaostanek glede na potrebe znotraj meja občine in v primeri z napredkom v Sloveniji beleži terciarna dejavnost, pri čemer trgo vina, obrt in gostinstvo prednjačijo. Na drugem mestu po številu slabih točk je kmetijstvo, saj tovrstna proizvodnja nazaduje. Prav tako močno

zaostajamo v gradnji infrastrukture ter pri stanovanjski izgradnji.

V gospodarstvu nazaduje reprodukcijska sposobnost, slabo je to, ker je domača industrija tako vezana na uvoz surovin, ob tem pa še primanjkuje domače delovne sile.

Za 10 odst. zaostajamo v družbeni produktivnosti v primeri s slovenskim poprečjem; posledica tega so tudi nižji osebni dohodki kot v SRS. Nizka družbena produktivnost je v novomeški občini v pretežni meri posledica tega, ker je precej industrije malo donosne tekstilne stroke in delno elektro stroke (Iskre). Razumljivo, da spričo takih gospodarskih uspehov zaostaja tudi celotno področje družbenih dejavnosti, posebno pereče pa postaja otroško varstvo.

Našteti deset glavnih slabih točk pri uresničevanju zdajšnjega srednjeročnega obdobja bo moralo vsakakor biti nosilec planiranja nenehno pred očmi, kot deset zapovedi, ko bodo načrtovali novo petletko.

R. B.

DEGUSTACIJA V TREBNJEM

Društvo vinogradnikov Dolenjske, OVO Trebnje, obvešča svoje člane, da bo degustacija cvička 3. februarja ob 9. uri v gostilni Antona Megliča v Trebnjem. Vzorce je potrebno dostaviti v soboto popoldne, 2. februarja, v času od 13. do 18. ure, Pavlu Mikliču, Prijateljstva ulica 5, Trebnje. V upoštevanje pridejo bela in črna vina, za vsak vzorec je potrebno dostaviti en liter vina.

BREŽICE: NE VEČ DOPOLDANSKIH SEJ

Sklicevanje sestankov se vedno bolj omejuje na dopoldanske ure, kar samo povečuje odsotnost z dela. Delegati občinske konference ZK so na zadnji seji opozorili na to razvado in predlagali, da bi bilo v prihodnje čimveč sej, če že ne vse, v popoldanskem času. To načelo je do sedaj dosledno spoštovala edina občinska organizacija Zveze komunistov.

NAS PROBLEM: Karikatura Jugoslava Vlahovića

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

V nadaljevanju opisa postopka, ki se je uveljavil pri

Pokušnji vin

iz prejšnje številke Dolenjskega lista, po opisu barve in čistoče vina, bomo danes opisali še vonj in okus vina.

Vonj vina

Zanj je najvišja ocena 4 točke. Za pokvarjen tuj vonj je ocena 0 točk, za ne dovolj izražen, slabo razvit vonj 0,5 točke, dovolj izražen vonj dobi 0,6 do 2 točki, ugoden, razvit vinski vonj 2 do 3 točke, za izrazito ugoden, izvrsten sortni vonj pa damo 3,5 do 4 točke.

Navadno pravimo: vino ima nevinski, slabo vinski, normalno vinski, slabo sortni ali dobro sortni vonj (aroma).

Z vonjem zaznamujemo tudi napake in boleznine vina, predvsem duh po žveplu in pa cik.

Pri ocenjevanju vonja poskuševalci ne sme biti nahoden, prehlajen itd., sicer ni sposoben pravilno oceniti vonj vina. Resnica je tudi, da mnogi vonja ne zaznamujejo ali ga le slabo zaznamujejo. Taki ljudje niso primerni za oceno vina. Čeprav zveni malo posmehljivo, je vendar nekaj na tem, da so ljudje z velikimi nosovi bolj poskuševalci vina kot drugi.

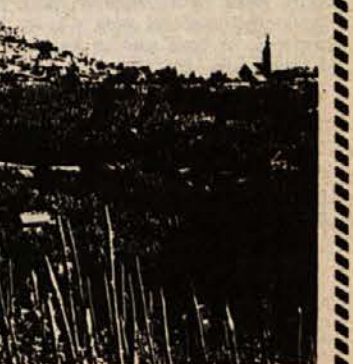
Okus vina,

za katerega je določeno največ, je 12 točk, je zato glavni činitelj pri oceni vina s poskušnjo.

Odvraten, tuj okus vina je ocenjen z 0 točk. Z isto oceno ocenimo tudi vino s primesjo samorodnice. Neugoden okus ocenimo z 0,5 točke, vinsko grob okus s 4 do 7 točkami, bolj prazen okus s 7 do 9 točkami, ugoden, harmoničen vinski okus z 9 do 10 točkami, skladen, harmoničen vinski okus ocenimo 10 do 12 točkami.

Pri tipičnih vinih, kot sta na primer dolenjski cviček ali metliška črnina, rečemo: ustreza ali pa ne ustreza tipu, in to primerno ocenimo. To velja tudi pri sortnih vinih, pri katerih prav tako ocenimo, če ustreza ali ne ustreza sorti.

Z okusom, to je z jezikom in rahlim požirkom vina, to je z grlom, ocenimo zlasti kisline, alkohol, ekstrakt, tanin in drugo. Zato sodim, da je ocena okusa vina samo z ustno votlino brez čutil v grlu in želodcu nepopolna, izpljuvanje vin pri pokušnji je pa tudi malce ne-higiensko in za ostale poskuševalce odbijajoče. Z grlom ocenimo kisline pa tudi ekstrakt in alkohol, pri čemer razlikujemo:

kislo, zelo kislo (pekoče kislo), prijetno kislo, malo kislo, sveže, rezko ali ostro kislo vino. Pri alkoholu pa rečemo: vino je lahko, je ustrezno alkoholno ali je pekoče, če ima večje količine alkohola, ki ni v pravem sorazmerju z ostalimi lastnostmi vina, kar je takrat, če smo mošte preveč sladkali. Za ekstrakt sodimo, da je vino polno, če ima dovolj ekstrakta, ali da je prazno, če ima premalo ekstrakta. Pusto vino nima svežosti, zagatno vino ima preveč tanina, kar se zgodi pri rdečih vinih, če so predolgo na tropu, oziroma se je v kadi vnelo. Mehko vino ima premalo tanina. Pri harmoničnem vinu se morajo vse dobre lastnosti vina med seboj ujemati.

Končni postopek

V praksi je čas za oceno posameznega vzorca vina za posameznega poskuševalca približno 3 do 4 minute. Mečkanje in daljše poskuševanje pokušnjo le časovno preveč zavleče in je nepotrebno, saj je navadno prvi vtis o vzorcu vina najbolj natančen. Če se poskuševalec po prvem vtisu ne more odločiti za oceno, je treba počakati okrog 15 sekund, da pripravi čutila za ponoven preizkus.

Dokončno oceno posameznega vzorca dobimo tako, da seštejemo vse točke vseh poskuševalcev ter dobimo vsoto delimo s številom poskuševalcev. Tako dobimo dokončno povprečno oceno posameznega vzorca. Pred oceno se poskuševalci navadno dogovorijo, da poslovodni vodja poskuševalcev lahko izloči oceno poskuševalca, ki preveč (na primer za 2 ali več točk) odstopa od drugih oziroma od povprečja. Na ta način je izločen poskuševalec, ki je morda kakšen vzorec vina prepoznal in ga zato preveč ali pa tudi premalo ocenil. Ob zaključku se poskuševalci skupaj s prireditelji pokušnje navadno še dogovorijo, katera vina in s kakšnimi ocenami si zaslužijo najvišjo oceno ali diplomo, pohvalo itd. Odlični podeli prireditelj ob primernih prilikah s posebno slovesnostjo.

Vedno se po končani oceni vin s pokušanjem vprašamo:

Katero vino je najboljšje?

O tem se ni vredno prepirati. Enemu je bolj všeč kislo, drugemu manj kislo, tretjemu bolj alkoholno, četrtemu pa bolj lahko vino. Vsak ima svoja čutila in svoja merila za dobroto vina in nihče ne more vsem ustreči, kaj šele vinogradnik s svojim vinom, ki pa je zanj, razumljivo, med vsemi najboljšje, ker ga je sam pridelal.

DT

NOVO MESTO: NOBENIH VIŠJIH CEN!

V novomeški občini v okviru stabilizacijskih prizadevanj po sklepu izvršnega sveta začasno vse zahtevke po višjih cenah zavračajo.

Kljub temu da posamezni kolektivi zahtevajo po višjih cenah utemeljujejo, so v zadnjem času zavrnili predlagano podražitev uslug v avtomobilskih servisih. Tako ravnanje bodo skušali zadržati čim dlje.

Sejmišča

NOVO MESTO: Ponedeljkov sejem je bil spet živahniji, kar pa ni vplivalo na cene, ki so ostale bistveno nespremenjene. Naprodaj je bilo 247 prašičev, prodanih pa kar 218. Pujski so bili po 1.000 din do 1.400 din, od tri do pet mesecev stari prašiči pa po 1.410 do 2.400 din.

BREŽICE: Sobotni sejem je bil spet bogato založen, saj je bilo naprodaj kar 637 pujskov in 14 nad tri mesece starih prašičev. Pujskov je bilo prodanih 516 po okoli 60 din kilogram žive teže, starejših prašičev pa 12 po 40 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Krompir, primeren za vrt

Nikjer ni rečeno, da se bo krompirjeva sorta, ki se obnese na njivi, izkazala tudi na vrtu. Nasprotno: vrtničarjeve zahteve so drugačne od kmetovih, temu se mora prilagoditi tudi izbor sort. Na vrtu ne pridelujemo za trg, temveč za lastno uporabo, zato vrtničarja žene predvsem želja po zgodnjem, dobrem, za pečenje primernem krompirju. Tak je bil nekdanji toliko priljubljen krompir „kifeljčar“, ki pa ne dohaja več boljših, novejših sort in ga je komajda še kje najti.

„Kifeljčar“ uspešno nadomeščajo druge zelo ali srednje zgodnje sorte. Najrajša je saskia, ki ima rumene, podolgovate gomolje in ki zaradi svoje izjemne ranosti sprva dosega najvišjo ceno na trgu. Toliko vrednejša je potemtakem, če zraste na domačem vrtu.

Med srednje ranimi sortami je večji izbor. Sorta vesna je pri nas že dobro poznana, saj jo odklikujejo jedilna vrednost, pa tudi pridelek je primerno velik. Druhih srednje ranih sort za vrtniček (sirtema, resy in ostara) strokovnjaki ne priporočajo toliko, pa tudi semena ni dovolj na našem trgu. Pač pa doživlja veliko hvale nova slovenska sorta jana, ki sicer ne obrodi tako bogato, kot prej naštete, ima pa velik odstotek sušine in je zato kvalitetnejša, saj pri jedi nimamo občutka, da jemo voden krompir, kakor se to večkrat zgodi pri zgodnjih sortah oz. zgodaj izkopanih gomoljih.

Zgodnje sorte je treba saditi čimbolj zgodaj, v ta namen moramo seme pravilno nakaliti, rast pa lahko pospešimo tudi s sajenjem gomoljev pod plastično folijo. Sklop rastlin naj bo malo gostejši kot pri sajenju na njivi. Zlasti za sorte, ki so šibke rasti, kot je na primer saskia, to še posebno velja. Izostati tudi ne sme pravilna nega in varstvo pred boleznimi in škodljivci, zlasti plesnijo in koloradarjem.

Ce vrtničkar ne more dobiti priporočenih sort za vrtove, lahko seveda sadi tudi sorte, ki jih kmetje sadijo na njivah za ozimnico. Ob najbolj razširjeni sorti igor naj omenimo še najnovejšo slovensko sorto meta, ki se bo, kot kaže, zelo uveljavila.

Inž. M. L.

Hura, počitnice so tu!

Večina naših šolarjev bo ostala na domačem snegu (ki pa ga zmanjkuje)

Polletne počitnice naših šolarjev so spet prišle ob nepravem času. Se pred tednom dni je bilo snega dovolj, zdaj pa ga marsikje ni več za poštno kepo. V nedeljo dopoldan smo ustavili nekaj učencev novomeških osnovnih šol, ki so ob vročem soncu iskali snežne krpe po bližnjih gričih, in jih povprašali o štirinajstdnevni počitnicah.

DAMJAN TURK - 5. razred o.š. Grm: „Polletje sem končal z

odličnim uspehom in sem se počitnic nadeval veseli. Žal je tudi mene kot številne moje prijatelje razočaral sneg. Če bo zapadel, se bom smučal kar na koncu ulice, drugače pa me bo oči zapeljal še nekajkrat na Gorjance, dokler bo tudi tam še kaj belega.“

METOD GRADIŠAR - 2. razred o.š. Katje Rupena: „Smu-

čati sem se naučil sam. Ker sem še majhen, se bojim prevelikih strmin, saj si lahko kaj hitro zlomiš nogo, in počitnic je kmalu konec.“

IGOR KOS - 4. razred o.š. Janez Trdina, Stopiče: „Dokler

bo kaj belega, bom smučal doma po klancih okoli Črmošnjic. Pa tudi v knjigo bo treba kaj pogledati, saj nisem imel najboljšega spričevala. Za to bo pa tudi čas, kajti televizija je v popravilu.“

MICHAEL BORDELIUS - 3. razred o.š. Katje Rupena: „Le-

tos sem dobil nove smuči in sem jih že dobro preizkusil. Pri nas na Drski je kopica dobrih terenov, ki oživijo le pozimi in jim pravimo Kucji, Bolniško, Hribi. Pa tudi v Portovaldu je strmih prog.“

TATJANA BLAZON - 4. razred o.š. Grm: „Tudi meni je

oči kupil letos novo opremo. Za smuči je moral odšteti sto starih tisočakov, skoraj še enkrat toliko pa za bundo in hlače. Žalostna bom, če bodo počitnice minile brez snega.“

IGOR STANOVSKI - 3. razred o.š. Katje Rupena: „Le-

tos bom odšel na petdnevno smučanje v Kranjsko goro. Z očkom bom sanovala v garsonjeri novomeškega cestnega podjetja. Tu so bom mnogo novega naučil, če ne bi gredle pred vlačičem snega na tam gotovo ne bi bil nikoli.“

J. PAVLIN

Ob mesecu spet računi na mizo

Posavska SDK bo obdelala zaključne račune že v začetku marca

Letošnje prestopno leto podarja računovodjem dan več za konec sicer mrzličnega februarja, ko morajo službi družbenega knjigovodstva predložiti zaključni račun svoje delovne organizacije. Po zaslugi družbenopolitičnih organizacij, predvsem sindikata, tudi tokrat ne gre zgolj za knjigovodsko prikazovanje podatkov.

Akcija „zaključni račun“, kot je že prvi hip dobila ime lani, mora biti dobro izpeljana tudi letos. Kako naj bi se zadeve družno lotile osnovne organizacije ZK in sindikata, je govoril sekretarjem osnovnih organizacij ZK minuli petek v Sevnici direktor posavske podružnice SDK Stane Kunej.

KAKO BO Z ARHIVSKO SLUŽBO V POSAVJU?

Zgodovinski arhiv v Celju je poslal posavskim občinam v podpis samoupravni sporazum o sofinanciranju adaptacije Spodnjega gradu v Celju, s katero bi pridobil 3.300 kvadratnih metrov urejene površine. Preureditev bo veljala 20 milijonov dinarjev, od te vsote pa naj bi Brežice plačale 6,1 odst., Krško 7,3 odst. in Sevnica 4,7 odst. Ker Posavje trenutno nima na voljo denarja za dodatne investicije, je svet omenjenih občin sklenil zadevo proučiti in razpravljati o njej na eni izmed prihodnjih sej. Samostojne arhivske službe si posavske občine za sedaj najbrž ne bodo mogle privoščiti, zato je računajo, da bodo nekaj časa še vezane na Celje, čeprav letos predvidene investicijske obveznosti ne bodo mogle pokriti. Do naslednje obravnave na svetu se bo član tega organa posvetoval še z vodstvom celjskega Zgodovinskega arhiva.

ZANIMIVA GLEDALIŠKA PREDSTAVA

V okviru belokranjskega gledališkega abonmaja bo v petek, soboto in nedeljo v črnomaljski občini gostovalo Slovensko narodno gledališče iz Maribora s predstavo Matjaža Kmecla „Intervju“. Zanimivo Kmeclovo delo, ki ga je najprej napisal kot radijsko igrano, govori o ženski prvoborki NOB, ki jo je po dvajsetih letih samotnega življenja obiskal novinar in v pogovoru z njim razglablja o razmerah med vojno in po njej. V petek ob 19. uri bo predstava na Vinici, v soboto ob 19. uri v Črnomlju in v nedeljo ob 15. uri v Semiču.

Novi številki časopisa ODLOČAJMO!

Te dni izide letošnja prva številka delegatskega glasila občine Novo mesto z zanimivimi gradivi za februarске seje treh zborov občinske skupščine. Med drugim bo v njej objavljen program zborov občinske skupščine za 1980, predlog novega odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in letno poročilo o delu in problemih, ki jih je lani reševal izvršni svet Obs Novo mesto. Objavljen bo tudi predlog odloka o organizaciji IS, upravnih organov in strokovnih služb občinske skupščine ter poročilo k predlogu za ureditev širšega območja Črmošnjic. Sestavek o razgrnitvi zazidalnega načrta Irča vas-Brod v Novem mestu, opremljen z zanimivimi slikovnimi gradivom, bo vzbudil pozornost vseh, ki se zanimajo za nadaljnje možnosti stanovanjske graditve.

Neposredno za prvo bo izšla še druga številka časopisa, v kateri so združeni vsi stabilizacijski načrti samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti občine Novo mesto.

KRŠKO: ZA OCENO SO NUJNE DODATNE INFORMACIJE

Sindikalne skupine v krški občini bodo te dni začele razpravljati o poslovanju v preteklem letu in o delitvi ustvarjenega dohodka. Danes se namreč izteka rok za pripravo dodatnih informacij, ki naj bi jih za lažjo oceno gospodarjenja sestavili poslovodni organi. Zaključne račune bodo delavski sveti sprejemali do 24. februarja. Sindikati zahtevajo, da so iz poročil strokovnih služb razvidni tudi rezultati stabilizacijskih programov. Letos pričakujejo, da ne bo tolikšnih zamud kot lani, ko so se s tem problemom srečevali zlasti v distribuiranih tozdih in nekaterih manjših delovnih kolektivih s slabo organizirano računovodsko službo.

Delavci naj bi se namreč izrekli šele po vsestransko pripravljanih analizah.

Direktor Kunej zagotavlja, da bo v času od 15. do 20. februarja od posavske SDK že mogoče dobiti precej podatkov. Tudi SDK se posodablja. V Krškem postopoma prehajajo na računalniško obdelavo podatkov. Žal zaključnih računov še ne bo obdelal računalnik, ni

pa daleč čas, ko se bo zgodilo tudi to.

A. Ž.

Stane Kunej: od SDK pravočasni podatki

Odložena gradnja SDK

O tem in o nalogah Službe družbenega knjigovodstva govori nova direktorica, ekonomistka Joža Miklič

Oktober lani je ob upokojitvi dolgoletnega direktorja Jožeta Padovana prevzela vodstvo podružnice SDK v Novem mestu dipl. ekonomistka Joža Miklič, prej dolgoletna vodilna delavka v „Krki“. V pogovoru je nakazala trenutno najbolj aktualne naloge v SDK, kot tudi stabilizacijska prizadevanja.

Joža Miklič: „Želimo več sodelovanja z združenim delom.“

— Katere so po vašem glavne naloge službe družbenega knjigovodstva, da bi z njimi izpolnili pričakovanja uporabnikov?

„V novomeški podružnici so se že prej zavedali nalog in dolžnosti in so dobro pripravljene tudi za bodoče zadolžitve. Moje delo bo nadaljevanje že začete poti s prizadevanji, da bi se še bolj prilagodili potrebam pristojnih organov odločanja. Postreči moramo s podatki in pravilno osvetljeno problematiko, da bodo pristojni organi lahko odločali. Ta proces pa je odvisen od analitske službe in naše kontrole, da stalno ugotavlja stanje pri uporabnikih družbenih sredstev in ga tudi objektivno predoči. Tudi v bodoče pa ostaja osnovna naloga: izvršiti plačilni promet po najkrajši poti.“

— Imate dovolj sposobnih ljudi za take naloge?

„Zlasti v inšpekcijski službi

bomo morali okrepiti naše sile, pri tem pa računamo, da nam združeno delo ne bo pobralo še teh strokovnjakov, ki jih že imamo in so že usposobljeni. SDK ima nekaj odličnih strokovnjakov in ti želijo, da bi čim bolj sodelovali s tozdi in da bi jim tam nudili strokovno asistenco. Tako bi bilo možno preventivno delovanje in bi lahko skupno z uporabniki odpravljali slabe pojave v gospodarstvu.“

— Kako se stabilizacijski ukrepi in prizadevanja kažejo v vaši službi?

„Te dni s pospešeno dejavnostjo oblikujemo konkretna stališča do investicij in končni osnutek družbenega dogovora, ki usmerja razpolaganje z dohodkom, splošno porabo in sredstva za osebne dohodke. (Uradni naziv tega dogovora je daljši. Tretja trenutno najbolj aktualna naloga pa je priprava predloga zakona o omejitvi porabe, ki gre za plačevanje dnevnice, potnih stroškov, honorarjev itd. Po tozdih zdaj svoje planske dokumente prilagajajo tem smernicam, po moji oceni pa se bodo v drugi polovici februarja začeli s temi spremenjenimi programi predstavljati SDK in izvršnim svetom občinskih skupščin.“

— Kakšne so posledice stabilizacijskih ukrepov za SDK, za kolektiv?

Tudi vaša podružnica je bila med predvidenimi graditelji nove poslovne stavbe.

„Za letos smo imeli odobrena sredstva za pripravo glavnega projekta in zemljišča. O tem je odločil svet službe SDK Slovenije. Ko je bil sprejet Zakon o omejevanju posojil, pa je svet SDK menil, da z investicijo ne kaže začeti letos. Priprave na gradnjo so trenutno ustavljene in čakamo, da se razmere normalizirajo.“

R. B.

Dr. Franc Pungerčič

23. januarja so na novem sevniškem pokopališču položili k zadnjemu počitku dr. Franceta Pungerčiča, dolgoletnega zdravnika v sevniškem zdravstvenem domu.

Dr. Pungerčič se je rodil v Škocjanu na Dolenjskem v družini trgovca in posestnika. Kot naprednjak je moral tik pred maturo zapustiti ptujsko gimnazijo, zrelostni izpit je potlej opravil v Kočevju. Za doktorja medicine je promoviral v Gradcu leta 1938. Leto kasneje je pričel z delom v Sevnici. Z bratom juristom Jožetom, sta bila že tedaj organizirana kot komunisti. Vzpostavila sta stik s sindikalnimi delavci v Jugotianinu, kjer je po zapiskih pokojnega Rudija Mejaka leta 1940 začela z delom prva partijska celica. Sekretar te celice je postal pokojni dr. Franc Pungerčič. Ta je v kraj prinašal partijsko literaturo od takratnega železniškega prometnika, sedanjega narodnega heroja Jožeta Borštnarja. V stanovanje dr. Pungerčiča v Sevnici so pred vojno prihajali vidnejši partijski delavci: Franc Leskovšek - Luka, Vida Tomšič, Maks Strmečki, France Popit in drugi. Nemajhen uspeh dela sevniške celice in naprednjakov je bilo sevniško Društvo prijateljev Sovjetske zveze leta 1940, ki je štelo

okrog 300 ljudi.

Zdravnika Pungerčiča so leta 1943 Nemci zaprli, kjer je z drugimi v Mariboru že bil označen za transport v zloglasni Mauthausen. Med zavezniškimi bombardiranjem mu je uspelo pobegniti. Nadaljnja pot je vodila v partizane, kjer je bil med drugim sanitetni referent Kozjanskega odreda. Po demobilizaciji leta 1946 se je ponovno vrnil v Sevnico. Dekreti so ga vsemu navkljub vodili širom po Jugoslaviji, nazadnje vse do Bara v Črni gori.

Vse od začetka 1948 pa do poslednjih dni lanskega decembra, ko je še delal v sevniškem zdravstvenem domu, je živel s sevniškimi pacienti. Ni bilo koticke te občine, katerega v dobrih 40 letih neprekinjenega službovanja ne bi obhodil. Ni manjkalo tudi razočaranj, vse to pa je možato skrival v sebi. Znan je bil kot izvrsten diagnostik, navkljub skromnim sredstvom, ki so bila po vojni na voljo krajevemu zdravniku. Navsezadnje je vsakomur znal vliti optimizem, ki nemalokrat dela čudeže. Zadnja leta mu bolezen ni prizanašala. Če o čem, je zavračal pogovor o tem. Navsezadnje ni šala s predanostjo opravljati odgovorni poklic ljudskega zdravnika še v 75. letu.

A. Ž.

Na podlagi 11. in 13. člena zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS, št. 16/67, 27/72 in 8/78) ter 258. člena statuta občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list št. 5/79) je izvršni svet skupščine občine Novo mesto na svoji seji dne 22. januarja 1980 sprejel

SKLEP

o razgrnitvi predloga ZAZIDALNEGA NAČRTA

Irča vas - Brod

1. Predlog zazidalnega načrta Irča vas - Brod, ki ga je izdelal Zavod za družbeno planiranje Novo mesto pod št. LZ Z-1/78 v decembru 1979 (v nadaljnjem besedilu: predlog zazidalnega načrta), bo javno razgrnjen od 5. 2. do 5. 3. 1980.

2. Predlog zazidalnega načrta bo javno razgrnjen v prostorih skupščine občine Novo mesto, oddelku za urbanizacijo, gradbene in komunalne zadeve Ljubljanska cesta 2/1, in v prostorih Zavoda za družbeno planiranje Novo mesto, Prešernov trg 8.

3. V času javne razgrnitve lahko dajo občani, delovne organizacije, interesne skupnosti in ostali zainteresirani k predlogu zazidalnega načrta pripombe, mnenja in predloge.

Številka: 351-01/80-2
Datum: 22. 1. 1980

PRESEDNIK IS:
JANKO GOLEŠ, l. r.
75/5-80

JOŽE SMOLE O NAPETOSTI V SVETU - V organizaciji centra za družbenopolitično usposabljanje pri republiškem svetu Zvezni sindikatov je 25. januarja v prostorih Gostišča Rog v Dolenjski Toplicah gojencem političnega tečaja in predstavnikom družbenopolitičnih organizacij dolenjskih občin govoril predsednik komisije za mednarodne odnose pri CK ZK Slovenije o sedanjih aktualnih mednarodnih političnih problemih. (Foto J. Pavlin)

O ZUNANJEPOLITIČNIH DOGODKIH

V ponedeljek so na skupni seji predsedstva Občinske konference ZSMS in predsednikov OO in TOZD mladi razpravljali o akcijah osnovnih organizacij na področju stabilizacije, o volitno - programskih konferencah, o evidentiranju v mladinske delovne brigade ter o drugih aktualnih nalogah. Boštjan Kovačič pa je seznanil še z zelo zanimivo informacijo o zunanjepolitičnih dogodkih.

Z aktualnimi dogodki v svetu so se seznanili tudi predsedniki osnovnih organizacij ZSMS iz KS, ki so v soboto skupaj s člani konference mladih iz krajevne skupnosti govorili o evidentiranju in volitvah novih vodstev.

METKA HRATAR

STABILIZACIJSKI TAKSI

Zadnje dni je bilo v Črnomlju več usklajevalnih sestankov, na katerih je tekla beseda o stabilizacijskem obnašanju na področju družbenih dejavnosti. Udeležil se jih je tudi predstavnik regionalnih interesnih skupnosti iz Novega mesta, ki se je iz regijskega središča pripeljal v Črnomelj - taksijem. Lep primer varčevanja pri izdatkih za avtobus ali vlak...

ZADNJE SLOVO - Ob krsti dr. Pungerčiča - zadnje ure so jo prenesli v avlo sevniškega zdravstvenega doma - so se na častni straži izmenjavili njegovi sodelavci. Pogreba se je udeležil tudi zdravnikov predvojni soborec predsednik CK ZKS France Popit. Na sliki: nagovor predstojnika sevniškega zdravstvenega doma dr. Željka Halapije. (Foto: Železnik)

SKUPNOST JE ZAŽIVELA

Uredništvo v gosteh Ločna - Mačkovec

Skoraj vsa primestna naselja v Novem mestu so napolnjeni organizmi, ki jim ponavadi manjkajo najbolj življenjsko potrebni deli: manjka trgovin, otroških vrtcev, ni prometne povezave z mestnim jedrom, manjka storitvene dejavnosti itn. In krajevna skupnost Ločna - Mačkovec pri tem prav gotovo ni izjema. Res je tamkajšnje novo naselje nastalo po urbanističnem načrtu, kjer je bilo natančno predvideno, kakšne hiše morajo biti tam zgrajene, koliko in kakšne objekte ter dejavnosti morajo imeti krajanje za normalno življenje. Vendar so se zakonskih določil in dogovorov držali samo graditelji hiš, veliko manj pa vsi ostali. Tako se je na „uredništvu v gosteh“ v gostilni Marije Pavlin kjer sta novinarka Dolenjskega lista Ria Bačar in Jože Simčič poslušala tamkajšnje krajanje, kot rdeča nit skozi vse njihove izjave vlekla v različnih enačicah ponavljajoča se zgodba: pogrešamo trgovino, cesta je slaba in nevarna, tako da se bojimo za naše otroke, ki hodijo v tri kilometre oddaljeno šolo, avtobusne zveze so slabe itn. In tamkajšnjim krajanom, ki zaradi tega še zdaleč niso vrgli puške v koruzo, gre verjeti, saj so se v klubski sobi Pavlinove gostilne zbrali v precej velikem številu. Kljub vsemu pa še ni bilo mogoče vsega izpeljati tako, kot bi želeli.

„Letos imamo v načrtu asfalt v Ločni, in sicer prvi del gradnje: zgradili bomo otroško igrišče za Pionirjevo delavnico in del sredstev namenili tudi za popravila makadamskih poti. Letos spomladi se začne tudi gradnja vrtca v Labodovem sadovnjaku, kjer bo mest za 200 otrok. Drugi vrtec pa se bo začel graditi v novi soseski na Cesti herojev, ki bo pomenila za našo krajevno skupnost prirast za 1200 prebivalcev. V srednjeročnem načrtu so poleg dograditve asfalta v Ločni predvideni še: pločniki in naselju Pod Trško goro, in razsvetljava, kanalizacija v Ločni in na hribu v Mačkovcu. Važna je zlasti gradnja štirih avtobusnih postajališč in priključitev obstoječe kanalizacije na čistilno napravo.“

Ves čas delovanja krajevne skupnosti smo največ sil in akcij usmerili v gradnjo trgovine, vendar nam doslej ni uspelo. Do najbližje trgovine imamo 3 kilometre, trgovci pa niso zainteresirani, da bi tu postavili vsaj oskrbovalni kiosk. Za trgovino že imamo določen prostor, dali bi brezplačno zemljišče pod pogojem, da bi ob trgovini dobili prostor še za sestanke. Do nedavnega smo se shajali le v Pavlinovi gostilni,

kjer so nam vedno šli na roke, ali pa v zasebnih hišah. Pred kratkim pa nam je dal Pionir na razpolago jedilnico, tako da s sestanki ne bo več težav. Glede tega bi Pionir izrecno pohvalil, ker ima razumevanje za želje krajevne skupnosti.

Naj povem še eno izmed želja krajanov: potrebovali bi zabojnik, kamor bi metali večje predmete, ki jih ni moč stlačiti v kante.“

Tudi Jože Šepic, predsednik krajevne konference SZDL, se je najprej spotaknil ob trgovino. „Ni posluha za občane, to velja za trgovce in pa za podjetje „Gorjanci“. Nimamo niti rednih avtobusnih prevozov, čeprav gre do številni avtobusi vsak dan skozi naselje. So tranzitni in so polni pa mnogokrat novih potnikov ne jemljejo več.“

Pohvalil je sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in krajevno skupnostjo, izrecno pa Olgo Mole, predsednico Rdečega križa. Tudi z delom delegatov so še kar zadovoljni, saj na seje praviloma hodijo, se pred sejami sestajajo, sicer pa se sre-

Ločna se prvič omenja v zgodovini leta 1331, ko je tu več praznih kmetij kupil stiški samostan. Ob veliki posestni zamenjavi leta 1365 pa so ob ustanovitvi Novega mesta te kmetije prešle v last avstrijskega nadvojvode Rudolfa IV. Ločna se je vse do pred tridesetimi leti preživljala v glavnem s kmetijstvom in vinogradništvom. S slamo krite hiše so bile v Zgornji Ločni še okrog leta 1970, ko je kraj že narasel za 30 novih hiš. Kjer se je nekaj bohotila pšenica in je v poletnih dneh mnoge meščane ozka potka vodila čez polja proti Trški gori, je zdaj novo naselje.

Mačkovec, ki je znan že iz rimskih časov kot obrobno naselje ob cesti Emona-Sicija, je prav tako živel kot ena primestnih vasi od kmetijstva in vinogradništva. Z Ločno kraja pravzaprav nista ločena, vendar sta dolgo let spadala prvi pod prečensko, drugi pot otoško faro. Zdjaj tvorita obe naselji krajevno skupnost Ločna-Mačkovec, eno med 11 mestnimi krajevnimi skupnostmi. Tu živi 700 prebivalcev (od teh je 352 žensk), imajo 164 hiš in 380 zaposlenih. Samo še 4 krajanje lahko štejejo med prave kmete, nekaj pa je še takih, ki so v službah in imajo tudi kmetijo.

Na območju te krajevne skupnosti, kjer so včasih kot posebnost omenjali le ostanke jezov, ki je pričal o mlinu, in nekaj kraških izvirov pa bajnoške razvaline, imajo zdaj dve večji tovarni. Krko in Labod pa delavnico Pionir, pekarijo, tozid Hmeljnik, Veterinarsko postajo, zdravstveni dom in lekarno ter veliko zasebnih obrtnikov.

čujejo z istimi pripombami kot drugod. Da gradiva prihajajo pozno in da ne „funkcionira“ povratna pot informacij.

Justi Macedoni je v imenu gospodinj prva stresla jezo: „Kruh nam pečejo pred nosom, v naši krajevni skupnosti, mi pa moramo ponj 3 kilometre daleč v mesto! Gremo z avtomobili, delamo prometno gnečo, trošimo gorivo. Ob prepovedanih dneh za vožnje pa greš večkrat peš ali z avtobusom, če imaš srečo, da te vzame. Kilogram kruha stane naše krajanje najmanj 20 dinarjev, ker moramo všteti vožnjo do mesta. Svojtčas so nam kruh prodajali v pekarni, naravnost iz proizvodnje, vendar je inšpekcija prodajo prepovedala. Le zakaj?“

Odgovor je bil dan na licu mesta, kajti tržna inšpektorica Vera Spichal je bila navzoča in je pojasnila: „Ni bilo pogojev za prodajo. Stranke so hodile kar v proizvodni prostor, brskale po košarah itd., kar ne gre. Smo morali prepovedati.“

Strojnik tehnik Jože Bizjak se je zavel za otroke: „Na šolski avtobus čakajo otroci na križišču treh cest. Težko jih gledam in trépetam, kajti tovarni in potniški promet je prav na priključku za avtocesto zelo velik. Otroci iz celodnevne šole so vezani na prevoz staršev, sicer ne morejo popoldne domov. Avtobus jih do Mačkovca največkrat ne vzame.“

Franc Kirar je kot sekretar osnovne organizacije ZK povsem potrdil, da sta trgovina in prevozi tisti slabi točki, o katerih razpravljajo na vseh sestankih. S povsem drugega gledišča pa je življenje v krajevni skupnosti osvetlil eden štirih pravih kmetov, Anton Vovko iz Mačkovca:

„Sem tik ceste. Že nekajkrat je šla moja zemlja za to ali ono stvar, zdaj pravijo, da bo še avtobusna postaja. Tako postajam vedno bolj utesjen na kmetiji. Ne dovolijo mi graditi, ker pravijo: kmetijstvo tu nima bodočnosti, preselite se! Saj bi se že preselil, če bi bil polž in bi hišo pa hlev in ostalo lahko dal na rame. Obdelujem okrog 20 hektarov zemlje in bi rad kmetoval tako, da bi imel vse na enem koncu. Tako bi morali kako urediti, morda s krajevno in zemljiško skupnostjo. Jaz sem 30 let delal v kmetijstvu in še sina nisem pustil v službo. Kaj bo zdaj, ko naša vas postaja mesto? Saj podobna usoda čaka tudi soseda Žuro in ostale kmete.“

Tone Marlin je eden izmed številnih obrtnikov z območja Ločne-Mačkovec, ki je pohvalil sodelovanje s krajevno skupnostjo. Res pa je, da imajo veliko mehanikov, prevoznikov, obrtnikov kovinske stroke, ni pa ne frizerja, je med prisotnimi kar završalo.

„Zapišite, da krajanje obsojamo edini primer nesloge v naselju, ko sosedu ne dovoli priključiti elektrike in kopati po njegovi zemlji, čeravno gre le za dela na okrog 2 metrih zemljišča. Prizadeti se ne more vseliti v že dogra-

jeno hišo, zato tudi frizerke nimamo. Namesto da bi drug drugemu pomagali, pa takole...“

Darko Avsec se je oglasil kot mladinec: „Pisali smo že parole in pisma, da želimo igrišče, pa ni nič zaleglo. Podimo se med hišami, igramo z žogo, bilo je že nekaj razbitih šip in prepira. Mladji morajo imeti prostor, kjer se lahko nemoteno izživljajo v igrah in športu. Če bo letos prišlo do gradnje igrišča, bomo mladi pomagali!“

Čeprav so prišli tudi ostali vodje delegacij, se je k besedi priglasil le Franc Čuček, ki zastopa interese te krajevne skupnosti pri kulturnih, telesokulturnih in izobraževalnih skupnostih. Čuček je povedal, da se v krajevni skupnosti pri uresničevanju delegatskega sistema srečujejo z enakimi težavami kot vsi ostali. Delegati radi prihajajo na seje, vprašanje pa je, če ve dno lahko zagovarjajo interese krajanov. Doslej so namreč imeli pri svojem delu precejšnje težave, saj niso imeli pravega prostora, v katerem bi se sestajali. „Vendar bo zdaj bolje. Prav Pionir in Krka - tovarna zdravil pa sta zglede, kako lahko poteka sodelovanje med delovnimi organizacijami in krajevno skupnostjo. In to sodelovanje bo iz meseca v mesec boljše,“ je zatrdil Čuček, ki je zaposlen v „Krki“.

Gostilničarka Marija Pavlin je prostore svoje gostilne že nič kolikokrat odstopila za potrebe krajevne skupnosti in tako pomagala rešiti vprašanje pomanjkanja družbenih prostorov. Pri njej so prirejali sestanke člani zelene bratovščine, mladinci in predstavniki krajevne skupnosti. Priredili pa so tudi več praznovanj za dan žena in mladinskih zabav. „Zdjaj je krajevna skupnost dobila prostore pri Pionirju, kjer bodo lahko prirejali sestanke. To je vsekakor prav, saj takšni sestanki ne sodijo v gostilno. S tem pa seveda ni rečeno, da pri nas ne bomo organizirali še kakšne zabave za starejše krajanje ali za dan žena.“ Prav tako kot ostali je Pavlinova pohvalila sodelovanje s krajevno skupnostjo, s pomočjo katere je tudi tako hitro rešila problem dovozne ceste.

Med družbenimi organizacijami je najbolj delaven Rdeči križ, ki ima tudi dva aktiva v delovnih organizacijah Labodu in „Krki“. Sicer pa šteje ta organizacija kar 414 rednih članov in 94 podpornih. Predsednica krajevne organizacije Rdečega križa Olga Mole je povedala, da so lani sodelovali pri dveh krvodajalskih akcijah, zbrali so več kot dve toni odpadnega papirja in okoli 600 kilogramov oblačil. Pripravili so tudi srečanje petdesetih starostnikov in tesno sodelovali s štabom civilne zaščite. Zelo dober odziv pa je imel tudi tečaj za nego bolnika na domu, ki ga nameravajo v kratkem ponoviti.

Brane Papež načelnik štaba civilne zaščite, je doslej sam opravljal vse na loge s tega področja. To je bilo zelo težko glede na to, da je krajevna skupnost raztegnjena po precej velikem ozemlju. Zato so zdaj pridobili k sodelovanju še poverjenike, ki bodo pomagali pri organizaciji akcij. Za zdaj imajo v svojem sestavu 6 splošnih enot civilne zaščite in dve enoti za prvo pomoč. K njihovi uspešnosti poleg tega, da se člani redno udeležujejo vaj, malo manj radi pa predavanj in tečajev, prispeva tudi pomoč delovnih organizacij.

Pepca Miklič je delavna članica Rdečega križa; za delo v tej organizaciji je dobila že zlato in srebrno značko, za delo v organizaciji Zveze borcevpa krajevno priznanje Osvobodilne fronte. Povedala je, da je njihova krajevna skupnost dobro organizirana, da je v preteklih dveh letih veliko dosegla, ko pa bo notranje dozorela, ko se bo povezanost krajanov še povečala, bodo dosegli še večje uspehe. Tako kot druge gospodinje se je pritožila čez pomanjkanje storitvenih dejavnosti. Nimajo ne frizerja ne čevljarja, niti skromnega kioska ne, v katerem bi si kupili časopise in cigarete.

Marjan Vraničar bi rad, da bi organizirali kakšno športno društvo, v katerem bi lahko igrali nogomet. Prav tako je menil, bi lahko zaprosili Krko, tovarno zdravil, za popust pri najetju bazena na Otočcu. Kdo bo dal pobudo za vse te akcije, ne ve, prav bi bilo, ko bi se na to spomnila mladinska organizacija.

Tako. Vsaj polovica krajanov, ki se je udeležila našega uredništva v gosteh, je neposredno potožila o težavah, s katerimi se srečujejo vsak dan. Precej teh težav so že rešili, nekaj jih čaka na letošnje leto, nekaj pa jih bo verjetno še ostalo za naslednja leta. Bržkone bi jim življenje lepše teklo, če bi že dobili progo mestnega prometa, precej zagat s preskrbo bodo odpravili, ko se bodo trgovske organizacije vendarle zmenile, čigavo interesno področje je tam, pa tudi nova rekonstruirana cesta jim bo precej slajšala življenje. Nekaj pa bi si lahko tudi sami pomagali. K boljši informiranosti bo resda pripomogel bilten, ki ga kanijo izdajati dvakrat na leto, dosti informacij pa bi lahko izobesili tudi na oglasno desko, ki je zdaj še ne premorejo. Tudi za kino ni obvestil, medtem ko cirkusanti, kot je rekel Marjan Vraničar, kmalu najdejo pot do Žurove drvarnice, ki je vsa preplepljena z njihovimi plakati. Krajevna skupnost vedno bolj zori, hkrati z njo raste tudi zrelost za reševanje perečih vprašanj, kot je rekla Pepca Miklič. In ni vrag, da tudi krajevna skupnost ne bi postala pravo mestno področje z vsemi prikljanimi vred!

Jože Prosinečki

Jože Šepic

Franc Čuček

Marija Pavlin

Olga Mole

Brane Papež

Anton Vovko

Justi Macedoni

Pepca Miklič

Darko Avsec

Franc Kirar

Tone Marlin

Jože Bizjak

Marjan Vraničar

NE SME OSTATI PRI BESEDAH - MARVEČ PRIČAKUJEMO DEJANJA

ČRNOMELJ:

Osebna odgovornost in notranje rezerve

V lanskem letu je vrednost izvoza iz črnomaljske občine (največja izvoznika in uvoznika

Jože Urh

sta semiška Iskra in črnomaljski Belt) krepko presega vrednost uvoza. Izvozili so za 320 milijonov dinarjev, uvozili pa za 192 milijonov. Plan za letošnje leto pa predvideva za 440

milijonov din izvoza in za 357 milijonov din uvoza. Povečanje uvoza gre predvsem na račun opreme za novo Beltovo livarno.

„O stabilizacijskih ukrepih na vseh nivojih že dolgo govorimo, zato je res že skrajni čas, da se vsi discipliniramo in jih začnemo uresničevati,“ pravi predsednik črnomaljskega izvršnega sveta Jože Urh. „Pri tem nikakor ne moremo tako mimo osebne odgovornosti kot mimo notranjih rezerv. Če to dvoje združimo, smo že veliko naredili. Izkoriščenje notranjih rezerv pomeni v današnjem stanju krepak delež stabilizacijskih prizadevanj. Če bomo vsi najprej pometali pred lastnim pragom, bo šlo vsem bolje.“

METLIKA:

Spodbudno nagrajevanje po delu prispeva k rezultatom

Največji izvoznik v metliški občini je Beti, ki bo letos izvozila za okoli četrtno več kot v lanskem letu, tako da bo kot vrednost letošnjega izvoza v občini znašala kakšnih 190 milijonov dinarjev. Kljub temu pa bo razmerje pokrivanja uvoza z izvozom slabše kot lani, tako da bodo z izvozom pokrili okoli 45 odstotkov uvoza. Velik uvoz gre predvsem na račun uvoza surovin za novo Kodran-ko, in to nekje do konca letošnjega leta, ko bo te surovine začel izdelovati ljubljanski Yulon. Širše gledano, pa je to za Slovenijo koristno, saj bodo uvažali več surovin in manj polizdelkov, skratka, količina doma vložnega dela bo večja.

dejanskim nagrajevanjem po delu. Zato moramo povsod čimprej izdelati merila za stimulatивно nagrajevanje po delu in povsem odpraviti uravnilovko.

Tone Pezdirc

Prav tako bi gospodarstvo dosegalo boljše rezultate, če bi pospešili združevanje dela in sredstev povsod, kjer bi to združevanje dalo hitre in dobre ekonomske rezultate,“ pravi predsednik metliškega izvršnega sveta Tone Pezdirc.

NOVO MESTO:

Predvsem bitka za povečanje dohodka

Janko Goleš, predsednik izvršnega sveta novomeške občinske skupščine: „Po občinski resoluciji smo predvideli letos povečanje izvoza za 15 odst. in bo ta znašal nad 100 milijonov ameriških dolarjev. Po vsej verjetnosti pa bo presežen, ker IMV napoveduje znatno več prodaje na tuji trg, kot so sprva računali. Uvoz se bo povečal za okrog 12 odst., bijemo pa bitko, da bi uvoz reprovsteriala še zmanjšali in ga nadomestili z domačimi surovinami.“

energetskimi viri. V tovarnah naj bi razmišljali o možnostih, ki jih je prvi uvedel Novoles, kjer so že pred leti odpadke, ki so jih svojčas pokurili in so onesnaževali okolje, pretvorili v energijo. Rezerv pa je še mali milijon v racionalnem obnašanju od zmanjševanja bolniške,

Janko Goleš

do prihodov v službo, discipline itd. Pomembno pa je, ne razpravljati, kako naj bi stabilizacijo izvedel sosed, ampak, kako bi jo izvedli doma, v svoji hiši.“

SEVNICA:

Zmanjševanje izostankov z dela je pomembno

Kot meni predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Sevnica Mihael Keršič, jih akcija stabilizacije ni našla nepripravljene. Navsezadnje je dejav-

nost večine kolektivov že naravnana v to smer. „Letos naj bi naši kolektivi povečali izvoz na tuje za 46 odst. v primerjavi z lanskim letom,“ je podkrepil

izvozna prizadevanja predsednik Keršič. Ta skok izvoza namreč pomeni že 94,5-odst. pokrivanje uvoza, kar je za pretežno predelovalni značaj sevniske industrije lep dosežek. „V bodoče bo to razmerje še ugodnejše: kolektivi se namreč usmerjajo v naložbe, da bi uvoz nadomestili z domačimi surovinami. Takšen program imajo v občini Lisca, Rudnik nekovin Blanca in drugi.“

O tem, kako prispevati k splošnemu varčevanju na vseh ravneh, meni predsednik Keršič, da bi si vsi morali prizadevati za boljše izkoriščenost materiala in strojev in zmanjševanje izostankov z dela. „Mnogo je odvisno tudi od motivira-

Mihael Keršič

nosti delavcev v združenem delu. Poglavitni problem je, kako doseči ustrezno stimulacijo, da bo vplivala in spodbujala slehernega delavca, da si bo resnično prizadeval tudi za izvajanje stabilizacijskih ukrepov. To je tudi ena glavnih nalog vseh odgovornih dejavnikov v družbi.“

TREBNJE:

Omejiti investicije, zlasti v družbenih dejavnostih

Predsednik izvršnega sveta trebanjske občinske skupščine Avgust Gregorčič: „Priprave na učvrstitev gospodarstva so v trebanjski občini stekle s polno paro. Kot je bilo rečeno že v razpravi o letošnji resoluciji, bomo predvsem skušali zmanjšati porabo na vseh ravneh in na vseh področjih. Najdalj so pri tem samoupravne interesne skupnosti, ki so že proučile svoje letošnje programe ter ustrezno že tudi zmanjšale prispevne stopnje. Tudi nekatere investicije bodo v letošnjem letu omejene, zlasti na področju družbenih dejavnosti, medtem ko v gospodarstvu tega ne bo toliko občutili.“

nja tržišča, še posebej pa si bodo prizadevale, da bodo do kraja izkoristile dosedanje naložbe. Kako bomo vse skupaj

Avgust Gregorčič

izpeljali, smo se tuji že dogovorili na skupnem sestanku našega izvršnega sveta in vseh direktorjev delovnih organizacij ter predsednikov delavskih svetov. Pripravljenost na izvrševanje zastavljenih nalog je velika, zagon še iz prejšnjih let, ko smo uspešno poslovali, tudi še precejšen, toda da mislim, da bomo težave uspešno prebrdli.“

RIBNICA:

Največ dobri in podrobno sestavljeni plani

Viktor Pogorelec, predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Ribnica: „Naše OZD so za letos načrtovale za 200 milijonov dinarjev izvoza ali 25 odstotkov več kot lani in za 160 milijonov dinarjev uvoza ali za 17 odstotkov več. K uvozu pa je letos treba prišteti še uvoz opreme, ki znaša nadaljnjih 57 milijonov.“

Viktor Pogorelec

To pa pomeni, da bi letos več uvozili kot izvozili, kar pa ne bi bilo prav. Zato smo že storili nekatere ukrepe, da bomo izvoz in uvoz uravnovesili. Tako bo Inles pripravil večji načrt izvoza, hkrati pa bo uvoženi les hitreje nadomeščal z domačimi surovinami.

Skupno z Ljubljansko banko smo skrčili število predvidenih investicij v gospodarstvu za tretjino, v kratkem pa bomo vse investicijske načrte še enkrat pregledali in skrčili. Podpora bodo dobili le tisti, ki bodo izvozno usmerjeni in ki bodo prispevali k dolgoročni pravilni usmeritvi gospodarstva. Tako menimo, naj kovinska industrija razvija izvozno zanimive progra-

me: lesna industrija pa se mora preusmeriti iz klasične predelave najboljšega lesa na predelavo tudi slabših vrst lesa in odpadov ter celo na zamenjavo lesa z drugimi materiali. Tudi na področju skupne porabe bomo predlagali, naj se nekatere investicije prenesejo v naslednje planjsko obdobje.

K utrditvi gospodarstva pa bodo največ prispevali podrobno izdelani planski dokumenti OZD, dosledno izpolnjevanje načrtov in klicanje na odgovor, če načrti ne bodo uresničeni. S tem pa je tesno povezano pametno nagrajevanje po delu in rezultatih dela, ki mora biti usmerjeno tudi na pravilno gospodarjenje z družbenimi sredstvi.“

KOČEVJE:

Največje rezerve so v delovnem času

Alojz Petek, predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Kočevje: „Izvoz in uvoz v naši občini se po načrtih

gospodarskih OZD pokriva. Izvajajo skoraj vse delovne organizacije, devize pa trošita predvsem dve, ki tudi izvažata,

Stabilizacija je beseda, ki jo zadnje tedne najpogosteje slišimo. Kako uravnati tokove v gospodarstvu, da bodo boljši poslovni rezultati, pa je vprašanje, s katerim se ta čas ubadajo najrazličnejši organi, od federacije do organizacij združenega dela. Glede tega imamo že partijska in sindikalna stališča, kar vse pa ni dovolj, če ne bo sleherni med nami zavestno delal bolje in drugače kot doslej.

Predsednike vseh devetih izvršnih svetov občinskih skupščin na Dolenjskem, v Posavju in v Beli krajini smo v zvezi s tem prosili odgovore na dve vprašanji:

1. Izvršni sveti nosijo precejšen del odgovornosti za uspeh stabilizacijskih prizadevanj, pri katerih postavljamo v ospredje izvoz. Koliko bo ta v letošnjem letu pri vas napredoval in v kolikšni meri bo kril izvoz?

2. Tudi varčevanje s sredstvi na vseh ravneh je v stabilizacijskih dokumentih izredno poudarjeno. Kako bi po vašem v združenem delu lahko prihranili znatna sredstva, če odštejemo že znane dejavnike: iskanje notranjih rezerv z boljšo organizacijo dela, višjo tehnološko ravnijo itd?

a ne toliko, da bi pokrivali vse potrebe po devizah za uvoz surovin oz. polizdelkov. Razveseljivo je, da bo občutno povečal svoj izvoz tudi Itas.

Na področju gospodarstva se bo letos zagotovo nadaljevala le investicija v Melaminu in investicije na področju kmetijstva, ki so neodložljive. Ostale bodo možne le, če zanje ne bodo potrebna bančna posojila. Tudi na področju družbenih dejavnosti so preložene vse investicije, razen otroškega vrta, ki bo financiran pretežno iz samoprivepka.

Največje rezerve so v boljšem izkoriščanju delovnega časa. Zdaj izostaja vsak dan z dela zaradi bolniške, dopustov itd. povprečno kar 30 odstotkov delavcev. Več pozornosti pa bo treba posvetiti, da bodo ljudje, ki so na delu, tudi res delali.

Velike rezerve se skrivajo še v drugih stroških. Tako izdamo

Alojz Petek

za potne stroške in dnevnice na leto kar 35 milijonov din. Reprezentančne stroške imamo v primerjavi z drugimi nizke, a bi jih lahko še znižali. Tudi razne pogostitve in proslave bi lahko omejili. Varčevati se da povsod, tako pri materialu, času in vseh izdatkih. Vse to pa bo vplivalo na večji dohodek in utrditev gospodarstva.“

BREŽICE:

Vsak naj samo 30 minut več dela

STANE ILC, predsednik izvršnega sveta občinske skupščine v Brežicah. Vrednost lanskega izvoza v brežiški občini je bila 154,208.000 din, uvoz pa je znašal 116,205.000 din. Na tuje smo torej prodali za 38,092.000 din, kar je za 33 odst. več, kot smo uvozili. Letos se bo izvoz povečal za 20 do 30 odst. Razmerje med izvozom in uvozom bo ostalo vsaj tako kot lani, oziroma se bo še izboljšalo v korist izvoza. Blaga bomo predvidoma izvozili za 115,971.000 din, turističnih storitev pa planiramo za 38,327.000 din. Opreme bomo uvozili za 22,273.000 din, reprodukcijskega materiala za 93,783.000 din in blaga za široko porabo za 150 tisočakov. Tu je mišljen direkten uvoz, medtem ko dejanskega uvoza glede na porabo naftnih derivatov, južnega sadja ipd. ne

moremo evidentirati. Kar zadeva varčevanje, sem prepričan, da bi veliko prihranili, če bi vsak od nas vsak dan četr ure več delal, med delov-

Stane Ilc

nim časom seveda. Pri sedanjih delovnih pogojih bi tako produktivnost povečali za 3 odstotke in pridobili 56 ur na zaposlenega. Skupaj bi dalo to v naši občini 336.000 delovnih ur.

KRŠKO:

Zmanjšati predvsem materialne stroške

FRANC JUVANC, predsednik izvršnega sveta občinske skupščine v Krškem: Za letos predvidevamo za 49,3 milijona

Franc Juvanc

dolarjev izvoza na konvertibilna področja. Od tega bo samo Celuloza izvozila za 37 milijonov dolarjev izdelkov. Na Celulozo je namreč vezane tritret celotne zunanje trgovinske menjave v občini. Uvoz s konvertibilnega področja se bo povečal za 106 odst. in se tako povzpela na 53 milijonov dolarjev. Celuloza ga bo povečala za 118

odst., ostale OZD pa za 69 odst. Pri Celulozi moramo upoštevati, da lani ni dobila vseh pogodbenih količin lesa. Celoten uvoz bo pokrit z uvozom 91,8-odstotno. Uvoz s klirinskega področja se povečuje za 198 odst. in bo dosegel 15,4 milijona dolarjev.

V primerjavi z lanskim letom se bo izvoz v krški občini povečal za 19,3 odst. Najzdatneje ga povečuje Celuloza, za 30,5 odst., ostali izvozniki pa ga zmanjšujejo za 6 odst.

Prizadevati bi si morali za zmanjšanje materialnih stroškov. Ocenjujemo, da jih je imelo gospodarstvo lani za 387 milijard S din. Če bi prihranili samo 1 odst., bi bilo to 3,8 milijarde S din. To naj bo torej izhodišče za varčevanje.

Gradivo so pripravili novinarji: Ria Bačer, Andrej Bartelj, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey in Alfred Železnik

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 1. II.

labod

1
10.00 TV V SOLI: Kocka, kocka, Botanik, Zaljubljeni Gliša, Film
12.40 TV V SOLI: Zgodba, Ali si dijak ali...
17.00 POROČILA
17.05 ŠOLA SMUCANJA: ZAVOJ S PLUŽNIM PRESTOPOM
17.15 NENAPODNE DOGODIVŠČINE PINA PINPINA
17.30 DRUŽINA LESNIEWSKICH
Na sporedu bo prva od sedmih oddaj iz nizanke za mlade gledalce. Spremljali bodo dogodivščine angleške družine, ki jo sestavljajo mati, oče, petnajst – in štirinajstletna fanta ter sedemletna dvojčka, katerima pravijo kar malčka. Ta prikupna družina se mora seliti, malčka se stežka naučita izgovarjati r, eden od fantov doživi prvo ljubezen, drugi pobegne od doma itd. Vzdušje je vsekakor humorno, režiserske posle pa je opravil Janusz Leski.
18.00 ANSAMBEL LOJZETA SLAKA

Slakova glasbena skupina že dolgo ni gostovala na malih zaslonih, zato ljubitelji poskočnih viž gotovo ne bodo zamudili priložnosti, saj bo moč slišati kar deset novjših Slakovih skladb.
18.30 OBZORNIK
18.45 PLANIRANJE V KRAJEVNI SKUPNOSTI
V družbenem planiranju ima krajevna skupnost pomembno mesto, vrsto potreb pa krajani lahko zadovoljijo le, če z združenimi močmi ustrezno razvijejo blaginjo svojega kraja. O vseh potrebah se morajo dogovoriti, zagotoviti denar ipd. To pa je kajpak že planiranje, brez katerega ni napredka.
19.05 SPEKTER: PLASTIČNE BARVE IN VROČA VODA
Oddajo o znanstvenih dosežkih bosta tvorila dva prispevka. Prvi bo govoril o tem, kako iz odpadnih plastičnih mas pridobivajo obstojne plastične barve, drugi pa o tem, kako izkoriščajo odpadno vročo vodo pri proizvodnji viskija in za rast paradiznika.
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 KAR BO, PA BO, zabavno-glasbena oddaja
21.00 A. Haley: KORENINE NA-

SLEDNJE GENERACIJE
22.30 V ZNAMENJU
22.45 NOČNI KINO: JONAS
Osem ljudi živi v Zenevi svoje življenje, vsem pa je skupna težnja uiti dandanašnjemu stehnziranemu načinu prebivanja. Vsak od njih se domisli svoje igre in tako zaide ali v preteklost, prihodnost pa v domišljjski svet in otroštvo itd. V svetu, kakršen je, namreč ne najdevajo drugega kot kup sivih opravil. Konec je prežet z vero v boljše življenje. Švicarsko-francoski film s tako vsebinsko zasnovno je pred štirimi leti posnel Alain Tanner, igrajo pa Jean-Luc Bideau, Myriam Meziere, Rufus, Myriam Boyer, Roger Jendly, Dominique Labourrier id.

2
16.55 Test – 17.10 TV dnevnik v madžarščini – 17.30 TV dnevnik – 17.45 Mali svet – 18.15 Mladinska oddaja – 18.40 Reka Krka – 19.30 TV dnevnik – 20.00 Na dnevnem redu je kultura – 21.00 Včeraj, danes, jutri – 21.15 Človek in čas – 21.45 Glasbena oddaja – 22.40 Fantom svobode (francoski film)

TOREK, 5. II.

labod

1
10.00 TV V SOLI: Kocka, kocka, Botanik, Telovadba, Klarinet, Umetnost

12.30 TV V SOLI: Dnevnik 10, Zgodba iz narave
17.05 POROČILA
17.10 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
17.25 PISANI SVET
17.55 FOLKLORNA REVIIJA SKOPIN IZ CRNE GORE, SLOVENIJE, VOJVODINE IN S KOSOVA

SREDA, 6. II.

labod

1
10.00 TV V SOLI: Kocka, kocka, Botanik, Telovadba, Film
12.30 TV V SOLI: Pogovor, Ali ste vedeli
16.55 POROČILA
17.00 J. Wilde: INFANTINJIN ROJSTNI DAN
17.40 PIONIRJI FOTOGRAFIJE
18.05 MEDNARODNO TEKMOVANJE VIOLINISTOV
Se tretjič bo moč prisluhniti

violinskim zvokom s tekmovanja, ki je bilo ob koncu lanskega leta na Dunaju. Tokrat bo nastopil najboljši ameriški violinist Dmitrij Sitkovski, ki bo ob spremljavi orkestra avstrijske televizije zaigral violinski koncert v D-duru J. Brahmsa.
18.40 OBZORNIK
18.55 NE PREZRITE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 FILM TEDNA: TEREZINA PODOBA
Kubanski film režiserja Pastorja Vege govori o zakonskem paru, ki se znajde v krizi zaradi preobrazbe družbenega okolja. Do zapletov pride zato, ker je ženski dana možnost večjega vključevanja v družbeno in celo politično življenje.

vaščani Neyrarguesa otepaajo z revščino, nekateri se začnejo ukvarjati tudi z nepoštenimi posli. Vinogradniki se združijo in zaženejo tak vik in krik, da njihove težave odmevajo daleč naokoli. V tem vzdušju se mora vrniti iz šole sin kmeta Fabberga; okoli fanta, ki je študiral, kako čim bolj uspešno gojiti vinsko trto, se začnejo sukati dekleta, fant si na svoj način prizadeva zatreči trtno uš itd. Dogajanje se zapleta in seveda tudi razplete. Nadaljevanja ima šest delov, igrajo pa Jean Luc Boutte, Jean Lanier, Benoist Brionne, Guy Vassal, Marie Fages, Christian Bouillette, Marie Hanriau in drugi.
21.45 V ZNAMENJU
22.00 IZ KONCERTNIH DVORAN – J. Golob: SUITA in Ch. E. Ives: VPRAŠANJE BREZ ODGOVORA

2
15.00 Jugoslavija: Romunija (prenos tekmovanja v tenisu) – 17.45 Palčki nimajo pojma – 18.15 Knjižnica in misli – 18.45 Narodna glasba – 19.30 TV dnevnik – 20.00 Zabavnoglasbena oddaja – 20.50 Včeraj, danes, jutri – 21.10 Družbena tema – 22.00 Poezija

SOBOTA, 2. II.

labod

1
8.00 POROČILA
8.05 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
8.35 KURIR GOCE DELČEVA
9.05 PUSTOLOVŠČINA
9.35 PISANI SVET: PO SLEDEH ZELENE BRATOVŠČINE
10.10 E. Morgan: MARIE CURIE
11.00 ČLOVEKOVO TELO: SONČNO GORIVO in POT OBLOŽENEGA KRUKA
11.25 ČAS, KI ŽIVI: IGMANSKI MARS
11.55 625
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
13.30 in 14. 15 POROČILA
14.20 OSKAR, GOSKA IN LASER, mladinski film
Španskih filmov za mladino pri nas nismo videli kdove koliko, zato bo ogled filma, ki ga je pred dvema

letoma posnel Jose Ma Blanco in zanj prejel več mednarodnih priznanj, prijetno doživeti. Glavni junak je deček Oscar, ki s prijatelji izumi svojevrstno igračo – laserski žarek. Tedaj se izgubi otrok in Oscar bi ga rad na vsak način našel, kako to storiti, pa ne ve. Nenadoma pa njegov laserski žarek oživi in začne tudi on iskati otroka, pri tem pa mu izdatno pomaga račka. Kako se stvar konča, naj ostane skrivnost do konca filma, poudariti pa velja, da gre resnično za prikupen film, ki je nenehno na meji med stvarnostjo in domišljijo, pa hkrati poln veselja, napetosti in še česa. Igrajo Jose Manuel Alonso, Alberto Roldan, Carlos Castellanos, Monica Garcia, Dora Santacreu, Jose Ballester, Cesar Ojinaga in drugi.
15.55 RADNIČKI : BAYER, prenos rokometne tekme za ženske (med odmorom GLASBENA MEDIGRA)
17.00 BOSNA : JUGOPLASTIKA, prenos kosarske tekme
18.30 NAŠ KRAJ
18.45 ROBINOVO GNEZDO
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 TV DNEVNIK
20.00 J. Dietl: ŽUPAN NAŠEGA MESTA
21.00 TV ZEHTNIK
21.35 ZBOGOM, KIFELJIC, film
Francoski režiser Pierre Granier-Deferre snema zvečine kriminalke in tale, ki bo krajšala sobotni večer številnim ljudem pred malimi zasloni, sploh ni slaba, četudi je po vsebini precej podobna nekaterim ameriškim filmom. Gre za pripoved o podkupljivem politiku, ki se ne ustraši niti zločina, ter o policistu, ki se ne da zastrašiti. Slednjega je odlično zaigral Lino Ventura, ob njem pa nastopajo še Patrick Dewaere, Victor Lenoux, Françoise Brion, Claude Rich itd.
23.05 TV KAZIPOT
23.25 POROČILA

2
17.45 Kontaktna oddaja – 18.30 Narodna glasba – 19.00 Iz sporedov TV... – 19.30 TV dnevnik – 20.00 C. Orff: Carmina Burana – 21.00 Včeraj, danes, jutri – 21.10 Feljton – 21.40 Športna sobota

ČETRTEK, 7. II.

labod

1
10.00 TV V SOLI: Kocka, kocka, Botanik, Telovadba, Pop glasba, Umetnost v revoluciji
12.30 TV V SOLI: Glasbeni talenti
16.10 POROČILA
16.15 ŽIVLJENJE NA ZEMLJI, dokumentarna oddaja
17.10 KURIR GOCE DELČEVA
17.45 OBZORNIK
17.55 PROSLAVA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU
19.10 RISANKA

19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 V ŽIVO

21.35 GLASBENI MAGAZIN
22.10 V ZNAMENJU

2
17.10 TV dnevnik v madžarščini – 17.30 TV dnevnik – 17.45 Tehnika za natančno tehtanje – 18.15 Izobraževalna oddaja – 18.45 Od vsakega jutra raste dan – 19.30 TV dnevnik – 20.00 Izbor v sredo – 21.30 Zabavnoglasbena oddaja – 22.30 TV dnevnik

NEDELJA, 3. II.

labod

1
8.55 POROČILA
9.00 ZA NEDELJSKO DOBRO JUTRO – ČEZ TRI GORE... KOROŠKI AKADEMSKI OKTET
9.30 ŽIVLJENJE NA ZEMLJI, dokumentarni film
10.25 DISNEYEV SVET
11.10 ČEBELICA MAJA
11.35 TV KAZIPOT
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
TV ZEHTNIK
TEKMOVANJE V NAMIZNEM TENISU, posnetek iz Muenchna
POROČILA
IGRE NA SNEGU
POT NAVZDOL
Avstralski film, ki ga je režiral Ken Hannam, je pripoved o Dawn Fraser, edini ženski, ki je na

STRAH PRED OBOGATITVIJO ALI POSLEDICA NAFTNE KRIZE, dokumentarna oddaja

olimpijskih igrah trikrat zapored osvojila zlato medaljo. Dekle iz delavske družine se je prebila do mednarodne slave, po uspehih pa je bila tik pred tem, da se njena zmagovita pot tragično konča. 1964 je doživela hudo prometno nesrečo, v kateri je umrla njena mati, športnica pa jo je odnesla s hudo poškodbo. Ko so vsi že napovedovali konec njene kariere, je še zbrala dovolj moči in še tretjič zmagala v Tokiu. Manj uspešno pa je bilo njeno zasebno življenje: poročila se je, rodila otroka in se kmalu ločila. V ljubezni je bila zelo nastanovitna,

zato je imela zaradi hudih izpadov težave celo z oblastmi. Končno je spoznala, da ji še največ zadovoljstva lahko nudi samo hči, zato se je vrnila v rodni kraj, kjer so jo ljudje poznali kot prikupno žensko, niso pa jih zanimale njeno svetovno znano plavalno udejstvovanje in številne zdrahe. V filmu igrajo Bronwyn Macky-Payne, John Diedrich, Ivar Kants in drugi.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 S. Pavič: VROČI VETER
21.05 PRIZREN, potopisna oddaja
21.35 V ZNAMENJU
21.50 RISANKA
21.55 GLASBENI ALBUM 22.10 ŠPORTNI PREGLED

2
8.55 Poročila – 9.00 Oddaja za JLA – 16.00 Nedeljsko popoldne – 19.30 TV dnevnik – 20.00 Dokumentarna oddaja – 20.50 Včeraj, danes, jutri – 21.10 Celoverčni film

PONEDELJEK, 4. II.

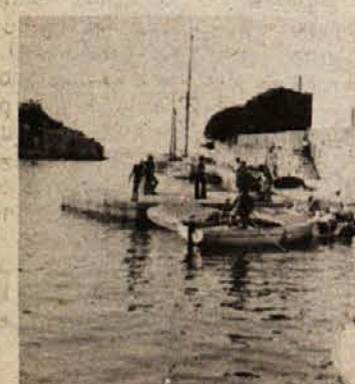
labod

1
10.00 TV V SOLI: Kocka, kocka, Botanik, Telovadba, Harmonika, Analiza svetlobe
12.30 TV V SOLI: Med kopnim in

vodo, Ali ste vedeli
17.25 POROČILA
17.30 VRTEC NA OBISKU: PIKA-POLONICA
17.45 MALA ČUDESA VELIKE PRIRODE, dokumentarna oddaja
18.00 PRIJATELJSTVO
18.35 OBZORNIK
18.45 MLADINSKA ODDAJA
19.15 RISANKA

21.35 KULTURNE DIAGONALE
22.15 V ZNAMENJU

2
14.00 Jugoslavija: Romunija (prenos tekmovanja v tenisu) – 18.50 Športna oddaja 19.30 TV dnevnik – 20.00 TV drama – 21.20 Glasbeni trenutek – 21.25 Kulturna oddaja – 22.10 TV dnevnik – 22.25 Glasbena oddaja

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 P. Voranc: BOJ NA POŽIRALNIKU, televizijska drama

AVTO-MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO
razpisuje prosta dela in naloge
VEČ VOZNIKOV – INŠTRUKTORJEV
Zaposlitev je za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Pogoji:
– vozniški izpit
– izpit za voznika – inštruktorja
– trimesečno poskusno delo
Prijava sprejema AMD Novo mesto.
87/5-80

„OSNOVNA ŠOLA „BAZA 20“, Dol. Toplice,
razpisuje opravila in naloge:
– 1 KVALIFICIRANE KUCHARICE
Prijava sprejema svet delovne skupnosti 15 dni po objavi razpisa.
77/5-80

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA p. o. Sevnica, Glavni trg 25
RAZPISNA KOMISIJA DELAVSKEGA SVETA RAZPISUJE
PROSTA DELA IN NALOGE
INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA – DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE
Poleg splošnih pogojev, predpisanih v 511. členu Zakona o združenem delu mora kandidat izpolnjevati še naslednje:
– višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske ali komercialne smeri z 10 leti delovnih izkušenj pri opravljanju del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
– moralnopolitična neoporečnost
Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za opravljanje del in nalog bo delavec izbran za dobo 4 let.
Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi na zgoraj navedeni naslov.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.
90/5-80

Obrotno združenje Novo mesto in Obrtna zadruga „HRAST“ Novo mesto organizirata strokovno ekskurzijo na sejem obrti v Muenchen v času od 13. 3. do 15. 3. 1980. Cena za osebo 3.050,00 din.
Prijava sprejema do 15. 2. združenje ali obrtna zadruga, kjer dobita vsa pojasnila.
Ob prijavi je potrebno plačati 500,00 din akontacije.
OBRTRNO ZDRUŽENJE
NOVO MESTO
PARTIZANSKA 12
OBRTRNA ZADRUGA
„HRAST“
DALMATINOVA 1
82/5-80

Petič: od Veselice do Iskanj

V okviru letošnjega tedna slovenskega filma v Novem mestu tudi risanke za otroke? — Na predstave povabljeni tudi znani ustvarjalci filmov

Predsednica strokovnega odbora za filmsko dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij v Novem mestu, lanske Trdinova nagajenka prof. Milka Bobnar, je povedala, da bo peti teden slovenskega filma v Novem mestu od 18. do 23. februarja, posvečen pa bo slovenskemu kulturnemu prazniku.

„V spored smo uvrstili pet igranih celovečernih, ki so bili ustvarjeni v različnih obdobjih in od katerih jih nekaj sodi že v tako imenovani preizkušeni repertoar slovenske kinematografije“, je pristavila. „Odlučili smo se za naslednji izbor: za „Veselice“ v režiji Jožeta Babiča, „Grajske bike“

Jožeta Pogačnika in za film „Na pirnatih avionih“, ki ga je režiral Matjaž Klopčič — vsa ta dela so starejšega datuma, najnovjšo proizvodnjo pa bosta predstavljala prvič predvajana filma „Krč“ v režiji Boža Sprajca in „Iskanja“ pod režijskim vodstvom Matjaža Klopčiča.

Predstave bodo v obeh novomeških kino dvoranah, in sicer v Domu kulture in Domu JLA. V obeh dvoranah bodo vrteli filme pravzaprav samo za srednješolce, za katere se bodo začele predstave ob 13. uri. Spored za odrasle pa bo samo v Domu kulture s predstavami vsak dan ob 17. in 19. uri.

Za predšolsko mladino in osnovnošolce bodo dvakrat ali večkrat v času tedna slovenskega filma, sicer pa po dogovoru z vodstvi vzgojnovarstvenih in šolskih ustanov, vrteli tako imenovane slovenske animirane filme oziroma risanke. „Za ta del programa smo se odločili preprosto zato, ker menimo, da bi moral teden slovenskega filma po svoje zajeti tudi najmlajše“, je dejala prof. Bobnarjeva.

Letošnji teden slovenskega filma bo potekal pod geslom „Aktualna problematika v slovenskem filmu“. Zato bodo ob predstavah pogovori o predvajanih filmih in o tokovih, značilnih za film kot sedmo umetnost na Slovenskem. Male okrogle mize, kakor bi lahko imenovali predvidene pogovore, bodo poskušale priti čim bližje dne nekaterim vprašanjem, ki mame po pravilu spremljajo pojav

slehernege novega slovenskega igranega celovečernika in razvne-tako kritiko kot gledalce, še zlasti tedaj, kadar nanese beseda na oporečnost. Da bi bili pogovori čimbolj zanimivi, celoten program tedna slovenskega filma pa kar najbolj pester, so se prirreditelji odločili povabiti v Novo mesto tudi nekatere glavne ustvarjalce filmov, ki bodo na sporedu. Tako naj bi bili gostje osrednjega filmskega dogodka letošos v mestu ob Krki zlasti režiser Matjaž Klopčič, igralca Boris Cavazza in Boris Juh ter snemalec (kammerman) Tomislav Pinter.

Tednu slovenskega filma v Novem mestu naj bi dala obeležje tudi brošura, ki jo nameravajo izdati prirreditelji, posebej pa bo ta brošura posvečena dvema malima jubilejema — 5-letnici tedna slovenskega filma in 10-letnici abonmajskega filmskega predstav za mladino v Novem mestu.

Kaže, da bodo novomeški filmski teden letos prvič lahko okusili tudi podeželani v novomeški občini. „Naj povem“, je dejala Milka Bobnar, „da smo v odboru precej razpravljali o tem, kako približati filme, ki jih bomo gledali v Novem mestu, tudi občanom iz drugih krajev v občini. Če bi deloval potujoči kino, bi bilo to kaj lahko, ker ga ni, pridejo v poštev le kraji s svojimi kinematografi. Tako lahko upamo, da bo tega filmskega dogodka deležnih vsaj še nekaj krajevnihs središč.“

I. Z.

Gospodarnost, varčevanje!

Pred sprejemom tudi stabilizacijski program nove meške kulturne skupnosti

Skladno z določili omejitvene resolucije bo novomeška kulturna skupnost letos lahko zbrala največ 30.393.000 dinarjev, vendar pa je treba takoj povedati, da bo šlo pol tega denarja za tako imenovani skupni program v okviru kulturne skupnosti Slovenije. Do konca februarja bodo sredstva dotekala po prispevni stopnji 1.01 odstotka bruto osebnih dohodkov, od marca do konca leta pa bo prispevna stopnja nižja — samo 0,95 odstotka.

Prispevno stopnjo, na podlagi katere bo novomeška kulturna skupnost knjižila letos za dober milijon in pol dinarjev manj skupnega dohodka, kot predvideva dopolnilo k samoupravnemu sporazumu o temeljih njene plana za zadnji dve leti iztekajočega se srednjeročnega obdobja, bo skupščina sprejela 4. februarja. Na tej seji pa bodo delegati obeh zborov obravnavali tudi stabilizacijski program novomeške kulturne skupnosti za leto 1980, ki pomeni nadaljnji korak k uresničenju na vsesplošno varčevanje pozivajočih resolucijskih določil.

Predlog stabilizacijskega programa navaja med drugim, da zahteva zmanjšana vsota za kulturo novo doletvete prednostnih nalog v letu 1980 ter hkrati omejevanje oziroma selektivno obravnavanje drugih dejavnosti. Iz dokumenta je razvidno, naj bi prednostno področje postalo knjižničarstvo, kar se zdi spričo težav v študijski knjižnici Mirana Jarca (o tem pišemo v posebnem sestavku na tej strani) povsem umestno. Prednost pa naj bi dobilo tudi obravnavanje osebnih dohodkov in splošnega družbenoekonomskega položaja delavcev v kulturnih delovnih organizacijah, s čimer naj bi zmanjšali ali odpravili razlike.

Programi naloženih dejavnosti zahtevajo kajpak temeljito preveritev, prenekatera investicija bo morala čakati na uresničenje v novi petletki. Financiranje ne bo več poznalo tako imenovane vsote za redno dejavnost in akcije, marveč bodo dobile kulturne organizacije denar zgolj za programe. Del nalog, ki bodo izpadle pri selekciji, naj bi uresničilo združeno delo, nekatere pa krajevne skupnosti. Preveritev pa naj bi veljala tudi za program skupnih nalog v okviru republiške kulturne skupnosti, s čimer naj bi dosegli, da bi Novo mesto financiralo res le najpomembnejše naloge in akcije.

Nazadnje velja zapisati tudi to, da zahteva stabilizacijski program novomeške kulturne skupnosti od kulturnih delovnih organizacij, naj se le one prve vedejo stabilizacijsko.

I. Z.

Prof. Milka Bobnar: „Za mali jubilej novomeških tednov slovenskega filma tudi nekaj novosti.“

Bo šla pesem še bolje „od rok“?

Zborovsko petje v črnomaljski občini je zelo napredovalo

V črnomaljski občini je zborovsko petje, kajpak poleg folklore, najbolj množična dejavnost na področju ljubiteljske kulture. Pevske zборе, ki delujejo v okviru kulturnih društev ali samostojno imajo v sedmih krajih. Za zdaj je sedem zborov, vsi skupaj pa štejejo 183 članov.

Lani so na novo ustanovili moški zbor v Dragatušu, ženskega v Adlešičah pa so obnovili. Poleg semiškega okteta, ki pa bolj malo nastopa, je

dragatuški zbor edini moški zbor v občini. Čast belokranjskega petja rešujejo ženske. Ženski zbori delujejo v že omenjenih Adlešičah pa v Cr-

nomlju in Vinici. V Butoraju in Gribljah popo ženske in moški skupaj v tako imenovanih mešanih zboreh.

Pretoliko leto je pomembno tudi za kakovostno rast zborovskega petja v črnomaljski občini. Zbori v Črnomlju, Butoraju in Gribljah so v tem pogledu najbolj napredovali. Ugotavljajo, da so začeli zbori resneje delovati, čim so dobili možnost sodelovati na srečanjih in revijah. Pa tudi sicer se je v zadnjem času marsikaj spremenilo: o zborih niso več razpravljali podcenjevalno kot o skupinah kdove v kaj zaganajočih se „amaterjev“, pa tudi denarja za ljubiteljsko petje je bilo nenadoma nekoliko več.

Prav gotovo so vplivala na ugodno rast kvalitete zborovskega petja v črnomaljski regiji zlasti najrazličnejša srečanja. Tako sta se prve pevске revije, organizirane leta 1978 v Črnomlju pod okriljem medrepubliške kulturne zveze Bratstva in enotnosti, udeležila iz črnomaljske občine le dva zbori, lani pa vsi prej omenjeni razen semiškega okteta. Podobno je bilo na dosežanih dveh srečanjih obkolpskih zborov v Gribljah, ki tudi postaja tradicionalno.

Pomembno spodbudo so dobili zbori in njihovi člani v priznanjih za dolgoletno delo in daljšo zvestobo zborovskemu petju. Med priznanjate vrste sodijo predvsem Gallusova odličja, ki jih podeljujejo na slovenski ravni. Tako so v zadnjih letih nemalo teh odličij pripeli tudi na prvi pevec in pevka črnomaljskega, gribeljskega in butorajskega zbori.

Zborovska pesem, ki jo gojijo pod taktirami štirih pevководjij Franca Mileka, Evgena Cestnika, Lidijske Sajce in Ani Jankovič, je postala tako rekoč nepogrešljiva.

I. Z.

Iz solidarnosti pod mejo

Trebanjska kulturna skupnost je pri povečanju sredstev za življenje in delo letos dala prednost bolj potrebnim SIS

Trebanjska kulturna skupnost bo imela letos samo za 15,5 odst. denarja za občinski in skupni republiški program. Zanimivo je, da ni izbrala z resolucijo dovoljenega povečanja za 16 odstotkov. Podobno kot še nekatere SIS je tudi kulturna skupnost odstopila razliko 0,5 odst. za reševanje perečih zadev na področju socialnega skrbstva.

Z denarjem, ki bo ostal za uresničenje občinskega pro-

grama, bo kulturna skupnost poskušala doseči kar največ in nadaljevati razvoj dejavnosti, ki so do zdaj kar lepo napredovale. Seveda bodo imeli letos prednost skrb za knjigo, kulturni prostor, kvalitetni amaterizem in kvalitetna gostovanja. Vse te naloge so tudi na prioriteten seznamu navedene kot prve in najpomembnejše. Kako bo z začetkom gradnje novega kulturnega doma v Trebnjem, se še nič ne ve.

DRUŠTVO S PRIZNANJEM OF — Belokranjsko muzejsko društvo je praznovalo jeseni 1979 30-letnico ustanovitve. Ob tej priložnosti je prejelo občinsko priznanje OF. Posnetek, ki ga objavljamo, je s slavnostne seje 12. oktobra lani v Metliki, kjer je bilo to priznanje podeljeno. V imenu Zgodovinskega društva Slovenije je društvu za jubilej čestital univerzitetni prof. dr. Vasilij Melik (na sliki drugi z desne v prvi vrsti). (Foto: I. Zoran)

Trajni sadovi muzejcev

Belokranjsko muzejsko društvo bo poslej vodil prof. Zvonko Rus — Prof. Jože Dular izvoljen za častnega člana tega društva

Na nedavnem občnem zboru Belokranjskega muzejskega društva v Metliki so člani najprej pregledali delo v preteklih dveh letih. Imeli so o čem razpravljati, saj je bera tega obdobja zelo bogata, prenekateri sad pa trajne vrednosti.

Publicistično in založniško dejavnost je društvo obogatilo z nekaterimi novimi deli. Leta 1978 je izdalo ponatis predelane in razširjene Dularjeve knjige „Metlika skozi stoletja“, naslednje leto pa razpravi Ivana Simončiča „Speharska dolina“ in „Grad Poljane ob Kolpi“. Isto leto je izšla ob 110-letnici gasilskega društva in Slovenskega gasilskega muzeja v Metliki Dularjeva publikacija „Dva gasilska jubileja“.

Med drugimi večjimi društvenimi akcijami zadnjih dveh let naj omenimo odkritje doprsnega spomenika Otonu Župančiču v metliškem grajskem parku. Bronasti kip, delo akademskega kiparja Zdenka Kalina, je bil slovesno odkrit ob 100-letnici

pesnikovega rojstva (21. maja 1978). Nekateri člani so imeli v tem času več predavanj, objavili pa so tudi nekaj strokovnih člankov in razprav v raznih publikacijah.

Poleg tega je izdalo društvo več razglednic z muzejsko tematiko in znački Belokranjskega muzeja (po zasnovi arhitekta Gizele Šuklje) in Otona Župančiča (po plaketki akademskega kiparja in medaljerja Vladimira Štovička).

Januarja 1979 je društvo izgubilo svojega častnega člana, akademskega slikarja Mihaela Kambiča, ki je umrl, 92 let star, v rodni Dragovanji vasi pri Črnomlju.

Jožeta Dularja, ki je trideset let uspešno vodil društvo, so pri volitvah razrešili predsedniške dolžnosti in ga izvolili za svojega častnega člana, osem članov pa je prejelo častna priznanja za svoje dolgoletno delo v društvu.

Za novega društvenega predsednika je bil izvoljen prof. Zvonko Rus.

Nizek udarec knjižničarstvu?

Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu se je znašla v tako hudi stiski, da govore nekateri celo o morebitni zapori — „Najpomembnejši stabilizacijski korak smo naredili že v ustanovi, zato ne moramo privoliti v nadaljnje krčenje minimalnega zneska za preživitev v letu 1980,“ pravi ravnatelj Brezovar

vsote, najpomembnejši stabilizacijski ukrep naredili že doma, v lastni hiši. Nadaljnega znižanja ne bi mogli sprejeti če bi se to zgodilo, bi lahko samo še zaprli „štacuno“.

„Kaj to pomeni?“

„Tako rekel: omenjeni minimalni znesek, ki ga zahtevamo, bi omogočil da bi dva pogodbena delavca, ki ju seveda nujno potrebujemo vse leto, lahko obdržali največ o sem mesecev. Ker sta oba delavca na občutljivih delovnih mestih, se bojimo, kaj bo z odprtostjo ljudske knjižnice, s posebnim oddelkom, z razstavami, ki predstavlja obvežen del knjižnične dejavnosti itd., če bosta morala zaradi pomanjkanja denarja predčasno oditi. Stabilizacija nas je torej hudo udarila, pri tem pa nimam v mislih samo osebnih dohodkov in materialnih stroškov, marveč predvsem nakup knjig.“

„Kako je z dotokom novih knjig?“

„Noben od treh oddelkov, ki izposojajo knjige — niti ljudska niti pionirska niti potujoča knjižnica — namreč nima temeljnega knjižnega sklada, ki bi ustrezal strokovnim normativom. Na teh oddelkih manjka po zadnjih podatkih že zdaj kakih 100.000 knjig. Zaskrbljivo je, da se primanjkljaj iz leta v leto povečuje.“

ker ni nikoli dovolj denarja za nakup novih knjig. V zadnjih enajstih letih je bil nakup povprečno le 1.700 knjig na leto. Če bo šlo tako naprej, se bo primanjkljaj v letu 1985, ko se bo iztekla nova petletka, povečal že na 150.000 knjig.“

„Kaj pa na to pravijo bralci?“

„Zastavlja se vprašanje, kako zadovoljiti vse večje potrebe bralcev in obiskovalcev še posebno šolarjev, ki predstavljajo kar 80 odstotkov vseh bralcev. Tu so vsi, od cicibanov in pionirjev do študentov in doktorantov. Predvidevamo, da se bo obisk do konca leta 1985 povečal vsaj še za 30 odstotkov, to pa predvsem zavoljo usmerjenega izobraževanja, ki bo imelo del učno-vzgojnega procesa tudi v ustanovah, kakršna je naša.“

„Menite, da bo knjižnica vsem tem nalogam kos?“

„Če bo šlo naprej tako, kot je trenutno, bomo morali še dolgo čakati na rešitev problema, ki so se nakopičili v študijski knjižnici. V takih pogojih si tudi ne upamo misliti na uresničitev načrtovane nujne adaptacije knjižničnih prostorov, zlasti stavbe, v kateri je študijska knjižnica. Nekako smo se v dali v usodo, da bodo ustrezna dela prišla na vrsto v novem srednjeročnem obdobju. Do takrat naj bi svoje zagotovilo izpolnil tudi občinski izvršni svet, naprošen da javno razgrne že pripravljene

študije za novo stavbo študijske knjižnice. Želeli smo, da bi občani sami povedali, na kateri od predlaganih petih lokacij naj bi stala nova knjižnica. Misli na novo gradnjo se kajpada ne moremo odreči, saj bi lahko le s tako pridobitvijo tudi knjižničarsko dejavnost organizirali tako, kot zahtevajo zakonska določila in potrebe bralcev.“

„Kaže, da je vsaj za ljudsko knjižnico rešitev zelo blizu.“

„Res je, tako bo vsaj nekaj narejenega. Ljudska knjižnica se bo v celoti preselila v izpraznjeno stavbo zdravstvenega doma v Jenkovi ulici. Računamo, da bo to že kmalu. Dosedanje prostore ljudske knjižnice pa bo zasedla pionirska knjižnica. Upam, da se bo vse, o čemer govoriva, tudi v resnici zgodilo.“

„Iz tega odgovora veie precejšnja negotovost. Se motim?“

„Moram reči, da me je vse to negotovo stanje in pritiskanje na kljuke, da bi s skupnimi močmi naposled rešili problem, dokaj utrudilo in mi načeλο zdravje. Zavoljo tega sem sklenil, da dolžnost ravnatelja študijske knjižnice izročim drugemu. Kolektiv je moje utemeljitev sprejel z razumevanjem, prav tako moj odstop. Seveda bi rad še ostal v knjižnici, saj se mi je sama dejavnost prikupila.“

I. ZORAN

*OZD Tekstilna tovarna Novoteks
TOZD KONFEKCIJA Novo mesto
dobitnik kipca LJUBLJANSKI ZMAJ
za OTROŠKI PROGRAM*

*Kipec
LJUBLJANSKI ZMAJ
na sejmu MODA 80
potrjuje kvaliteto izdelkov in
zaupanje potrošnikov*

Rezultati niso zastoj

Naj dobronamernosti teh vrstic nihče ne razume kot zahtevo o nastanku nove smeri v kvaliteti novomeškega športa, gre le za oceno nekaterih prijemov, s katerimi je šport na Dolenjskem tako resno prežet. Hkrati pa nekaj razmišljanj o namigu, ki bi vsaj kakšno izmed športnih panog popeljal v družbo najboljsh.

nja, ki razen potrditve pregovora „Volk sit in goza cela“ nikomur ni prinesel večje koristi, so se nekateri pričeli zatekati k t. i. tovarniškimi ekipam kar pa tudi ni dalo rezultata. In zato nič čudnega, če je ne kar iz vedrega neba prišel nagib o novem načinu financiranja športa v Novem mestu ob seveda drugačni prioritetni listi, ki bi največ obetajočim športnim panogam (mogoče samo eni ali dvema) rezal debelejšo koso kruha.

In še nekaj: že dalj časa živi med nekaterimi novomeškimi športnimi delavci ideja o močnem klubu, ki bi združeval in tudi preživljal najboljše športnike in jim tudi omogočal pogoje za dosego res kvalitativnih rezultatov. Ob na več načinov izraženi moči nekaterih novomeških organizacij združene delo bi tudi vprašanje mecenata ne smelo biti neresljivo.

Za začetek pa je seveda potrebna pobuda.

BOJAN BUDJA

Rokomet še išče pot h kvaliteti

Svečana seja ORZ Dolenjske ob srebrnem jubileju - Med gosti tudi predsednik RZS Tine Brilej - Pozdravna brzojavka predsedniku Titu

Ob 25-letnici dolenjskega in belokranjskega rokometnega je bila v soboto svečana seja območne rokometne skupnosti, ki ji je ob številnih gostih in veteranih rokometnega športa pri nas prisostvoval tudi predsednik RZS Slovenije Tine Brilej.

Po krajsšem orisu prehojene poti, ki jo je očrtal predsednik ORZ Dolenjske Janez Strukelj je udeleženci pozdravil še Tine Brilej in med drugim pohvalil zdajšnjo politiko rokometnega športa na Dolenjskem. Sobotni svečanosti je prisostvoval tudi predstavnik pobratene posavske rokometne zveze ki je med drugim zagotovil, da bodo skupaj z dolenjskimi kolegi skušali rokomet dvigniti na višjo raven

Predsednik RZS je zatem podelil dve najvišji priznanji, s katerima je rokometna zveza ob svoji 30-letnici odlikovala Partizan iz Črnomlja in redakcijo Dolenjskega lista, hkrati pa je bilo podelje njih več priznanj najzaslužnejšim posameznikom in organizacijam za razvoj dolenjskega rokometu. Ob koncu so udeleženci seje poslali pozdravno brzojavko predsedniku Titu z željami za čimprejšnje okrevanje. Pred svečano sejo je bila v novo-

meški športni dvorani revija dolenjskega rokometu, na kateri so nasto-

SOBOTA V ZNAMENJU ROKOMETA - Jubilej, 25-let dolenjskega in belokranjskega rokometu, je v soboto dajal utrip športnemu življenju v Novem mestu. Levo: posnetek iz dopoldanske revije rokometu, desno: podeljevanje priznanj najuspešnejšim posameznikom in organizacijam na svečani seji (Foto: Budja, Pavlin).

»Dolenjski list« v vsako družino

DOBRI GOSTI, TELJI TUDI DOBRI ŠAHISTI

Osnovna šola Katja Rupena je v četrtek gostila najboljše mlade šahiste novomeške občine Pionirsko prvenstvo je postreglo z nekaj lepimi igrami, še največ uspeha pa so imeli domači tekmovalci in tekmovalke. Rezultati - mlajši pionirji: Udir, Rudman (oba Katje Rupena), Gavranović (Grm); mlajše pionirke: Erjavec (Dolenjske Toplice), Strojnik (Žužemberk), Žagar (Mirna peč); starejši pionirji: Kastelic Luzar (oba Grm), Novak (Katja Rupena); starejše pionirke: Murn (Žužemberk), Oblak, Pakar (obe Katje Rupena).

NAJBOLJŠI POMPE, NAJDALJŠI LEVIČAR

V Rorah pri Krškem so v nedeljo organizirali smučarske skoke, katerih pokrovitelj je bila OK ZSMS Krško. Med udeleženci z Uršnih sel, iz Šentjerneja, Dola pri Ljubljani in Krškega, so slavili domačini. Najbolje je bil ocenjen Stane Pompe, medtem ko najdaljši skok dneva pripada Krčanu Jožetu Levičarju, ki je bil s 37,5 metra le za pol metra daljši od zmagovalca. Prireditev, ki jo je nekolikanj motila zaledenela skalalnica, zaradi katere so morali prekiniti drugo serijo skokov, si je ogledalo veliko ljubiteljev smučanja.

B. RABZELJ

Že petič po smučinah roških gozdov

16. februarja tekmovanje v smučarskih tehnik

Novomeški smučarski klub Gozd pripravila s sodelovanjem OO ZB Novo mesto Občinskega sveta zveze sindikatov in Gozdnega gospodarstva ter pod pokroviteljstvom uredništva ljubljanskega „TV-15“ že peti roški smučarski tek, hkrati pa občinsko sindikalno prvenstvo v smučarskih tehnik za moške in ženske ter tekmovanje v tehnik za enote teritorialne obrambe in JLA.

Start tekmovanja, ki bo v Občini pri Poljanah je predviden v zgodnjih dopoldanskih urah 16. februarja. Zbor bo v Dolenjskih Toplicah ob 8.30 na parkirnem prostoru, skupen odhod v Občico kjer bo pred spomenikom TV-15 svečanost s polaganjem venca in otvoritev tekmovanja. Po končanem tekmovanju bo zbor vseh udeležencev v OŠ Dolenjske Toplice s kulturnim programom in podelitvijo priznanj najboljšim.

Rok za prijave je do 12. februarja na naslov GG Novo mesto, kjer lahko dobite vse podrobnejše informacije. Število prijav ni omejeno!

PFEIFER - KEGLJAČ LETA

Na prvenstvu kegljaškega društva „Rudi Kopa“ iz Sevnice za preteklo leto so bili doseženi naslednji rezultati: Člani: Bedek 1656, Pinoza 1654, Levičar 1606 podružnih kegljev itd. Najstarejši člani, reaktorji: Cigler 179, Mohor 171, Sumej 163. Članice: Žvegljik 706, Brežnik 673, Lipar 604 itd.

Vrstni red najuspešnejših desetih kegljačev sevnškega kegljaškega kluba vseh tekmovanj v lanskem letu: Pfeifer, Bedek, Levičar, Požek, Glavan, Pinoza, Plazar, Kuhar, Košir, Hervol in Mesinger.

JANKO BLAS

Vodijo sodraški skakalci

Prva od treh prireditev prinesla zmago smučarskim skakalcem iz Sodražice - Kar 1.500 gledalcev

TVD Partizan Sodražica in pokrovitelj, delovna organizacija RIKO iz Ribnice, sta minuli vikend pripravila tekmovanje v smučarskih skokih na 40-metrski skakalnici v Sodražici. Hkrati je bila to prva od treh prireditev (ena bo v Loškem potoku, druga pa še v Ribnici), ki bodo dale končnega zmagovalca vseh nastopov.

Kar okoli 1.500 gledalcev si je ogledalo pogumne skoke 54 tekmovalcev, ki so nastopili v treh jakostnih skupinah. Poglejmo najboljše:

Pionirji (skakali so na 20-metrski skakalnici): 1. Kordiš (Loški potok) 18,5 m in 19,5 m, 2. Car (Loški potok) 19 in 18,5 m, 3. Šilc (Sodražica) 16 in 19 m.

Mladinci: 1. Debeljak (Sodražica) 31,5 m in 33,5 m, 2. Bartolj (Loški potok) 29,5 in 32,5 m, 3. Stupica (Sodražica) 30 in 30 m.

Člani: 1. J. Košmrj 33 in 38 m, 2. T. Košmrj (oba Sodražica) 33,5 in 37 m, 3. Mulc (Dolga vas) 33 in 36 m.

Po prvi preizkušnji vodi v ekipni članski konkurenci moštvo Sodražice s 514 točkami, pred Dolgo vasjo I (485,9) in Loškim potokom II (445,1 točke).

M. GLAVONJIČ

ZMAGA LESKOVŠKIH STRELCEV

Minuli teden so se strelci TVD Partizan Leskovec pomerili z enoto TO Krško. Prijateljski dvoboj ekip v streljanju z zračno puško je prinesel dobre rezultate, zmagali pa so domači z 863 : 809. Med posamezniki se je najbolje izkazal Molan (TO Krško), za njim pa Zupančič in Znidarišič (TVD Partizan).

Zapišimo ob tem še, da so v Leskovcu tekmovali tudi člani strelske sekcije TVD Partizan za Zlato puščico. Med 10 najboljšimi strelci je prvo mesto osvojil Gasperin, pred Zokaljem in Salmičem.

J. ARH

DOPIŠNI ŠAHISTI V I. ZVEZNI LIGI

Novomeška ekipa v dopisnem šahu je nedavno dosegla velik uspeh, ko se je na polfinalnem turnirju med 13 ekipami uvrstila na odlično drugo mesto, kar ji je prineslo pravico do nastopa na VIII. ekipnem prvenstvu Jugoslavije.

Za novo-meško moštvo so igrali Tone Prznik, ki je dosegel 8 točk, Milič 10, Pucelj 9 in Poredos 8.

J. UDIR

„Tehnični“ brez kilometrine in dnevnic

Jože Kegljevič na svoje stroške prevaža šentjernejske rokometiške

Šentjerneščani Jožeta Kegljeviča dobro poznajo. Povsod ga je polno. Tudi pri športu, točneje rokometu. Nedavno tega je prejel ob 25-letnici dolenjskega in belokranjskega rokometu priznanje, enako šentjernejsko športno društvo, v katerem deluje, za 10-letnico dela.

„Najbliže od vseh športnih panog mi je rokomet. Pa ne zaradi deklet, ki uspešno zastopajo naš kraj v slovenski rokometni ligi.“

Jože ali Zgibe, kot mu pravijo domačini, pove, da je med šentjernejskimi rokometiščani „tehnični“. Skrbi torej za prevoze, potovanja, nastope. Njegovo predanost šentjernejskemu rokometu se najbolj potrjuje podatek, da vozi ekipo na srečanja brez zahteve po povrnitvi potnih stroškov. Denar pusti klubi blagajni. Enako med potovanji večkrat gosti igralke kar iz lastnega žepa.

„Kaj bi klub obremenjeval s povrnitvijo kilometrine pa hranarine, ko pa denar tako kravavo potrebujemo. Smo namreč brez igrišča, prvenstvene tekme igra mo v Novem mestu, treniramo v škojčanu. No, z nekaj denarja smo si sedaj uredili zasilno igrišče v Orehovcu. Čudim se, da

Jože Kegljevič

naše igralke od takšnih delovnih pogojih dosegajo takšne rezultate. Pač dokaz več, da se da tudi z dobro voljo in šentjernejsko trmo in zagnanostjo marsikaj doseči.“

Eden takšnih dokazov je tudi Jože Kegljevič.

B. B.

Centri prinesli nov par točk

Po zmagi novomeških košarkarjev v Ljubljani med vodilno trojico v superligi - Poln zadetek tudi ostalih dolenjskih ekip na „Zahodu“ in „Vzhodu“

Novomeški košarkarji so v zaključnem delu tekmovanja, t. i. superligi startali nadvse uspešno. Ob štirih točkah, ki so jih prinesli že iz prvega dela tekmovanja, so v soboto osvojili še dve. Gostovali so namreč v Ljubljani in prepričljivo premagali domačo Ilirijo kar s 120:99 (36:52).

Okoli 70 gledalcev je v Ljubljani videlo igro mačke z miško kajti Novomeščani so bili za igralce Ilirije veliko pretrd oreh. Domačine so nadigrali predvsem v skoku pod košem, kjer so zaradi prednosti v višini pobrali domala vse odbite žoge. Tako je potrebno omeniti, da so Novomeščani v 34. minuti vodili že z 29 točkami razlike (100:71).

JAVOROVICA OŽIVELA - Prizadrevni delavci šentjernejskega smučarskega kluba so v nedeljo dopoldne pripravili ob spomeniku Cankarjevemu bataljonu tekmovanje najboljsh dolenjskih smučarjev v veleslalomu. Tekma, ki jo je občasno ovirala megla, je lepo uspela. (Foto: Budja)

ZA MNOŽIČNOSTJO JE TUDI KVALITETA

Na osnovni šoli „Zbora odposlanec“ v Kočevju so nedavno priredili atletsko prvenstvo, ki je postreglo z nekaj dobrimi rezultati. Učenci so nastopali v dvorani in na prostem, največ zanimanja pa je pritegnilo tekmovanje v kroju, na katerem je nastopilo kar 800 učencev in učenk po razredih: Marjanovič Kralj Štimec, Naglič Rus, Maričič Mihečič, itd.

M. G. - č

OBCNI ZBOR METLIŠKIH KEGLJAČEV

Kegljači iz Metlike so imeli minuli teden svoj redni letni občni zbor, na katerem so pregledali dosežene rezultate in zastavili program dela za letošnje leto. Njihov cilj je, da čim uspešneje vključijo v delo tudi tekmovalce in rekreatorje iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Podelili so tudi priznanje Nikici Badovincu za uspešne nastope v minulem letu, ko je bil celo med kandidati za nastop na svetovnem prvenstvu.

N. GOLES

Nekaj kegljaških

O Dolenjski predstavnik za nastop na kvalifikacijah za republiško ligo ekipa Novega mesta, se za tekmovanje vneto pripravlja. Te dni trenirajo na kegljiščih doma JLA in „Vodnjaka“. Trener Slavko Dravnec zaenkrat z rezultati preglednih tekem ni najbolj zadovoljen, vendar upajmo, da bo do prvega nastopa v soboto na kegljišču Konstruktorja v Mariboru vse v najboljšem redu.

Na tradicionalnem kegljaškem četverboju v Čatežu so že četrčič slavili gozdarji iz Postojne medtem ko so bili med posamezniki najboljši Novomeščani. Rezultati - ekipno: GG Postojna 3169, ZKGP Kočevje 3154, GG Novo mesto 3104, GG Brežice 2879. Med posamezniki sta slavila Novomeščana Štor s 425 in Rustja s 415 podrtimi keglji. Organizatorji naslednjega srečanja bodo Kočevci.

O Na klubskem prvenstvu KK Partizan iz Brežic je nastopilo 21 članov in 4 ženske predstavnice. Med moškimi je prepričljivo slavil Jože Rožman z 2504 podrtimi keglji, sledijo F. Rožman (2467), Zobarčič (2447), Zorič (2432), Bizjak (2392), Kolar (2382), itd. Pri ženskah je zmagala Meta Ščugla s 785 podrtimi keglji pred Jurmanovo (774), Kranjčičevo (755) in Stanpančičevo (714).

N. G.

Zakaj ne bi Luknje obnovili?

Arhitekt Zdenko Hlavaty predlaga domači energetski vir, ki bi kril polovico novomeških potreb

Arhitekt Zdenko Hlavaty, ki je Novomeščanom za časa svojega dvajsetletnega bivanja na Dolenjskem znan kot človek dobrih zamisli, je pred kratkim ponudil še eno svojih idej v premislek. Ob stabilizacijskih prizadevanjih mu je na misel prišla opuščena elektrarna v Luknji pri Prečni. O njej pravi: "Nisem noben strokovnjak za energetiko in hidro-

2000 KM, kar je približno 1650 KW, to je petina potrebe celotnega Novega mesta. Ko sem svojo zamisel preverjal na Elektro so mi povedali, da obstaja podoben načrt še iz stare Jugoslavije in da bi ga morda kje našli v Ljubljani. Če bi iz tega kaj nastalo, pa bi morali ribogojnico premestiti proti staremu delu letališča, hkrati pa bi ustvarili pogoje za regulacijo Temenice, ki prav v tem koncu hudo poplavlja. Poudaril bi še, da je lokacija elektrarne v Luknji zelo ugodna tudi z vidika SLO, ker je nedostopna."

"Kako vam je ta stvar prišla na misel?"

"Kadar nimam kaj drugega delati, vedno kaj drugega delam," je rekel v šali in povedal še za drugi del svoje zamisli, da bi z manjšimi pretočnimi hidroelektrarnami na Krki dobili še nadaljnji nov vir domače električne energije.

"Po vsej dolžini Krke od Soteske do Otočca, kjer je 11 jezov, je v normalnih razmerah okrog 2 metra višinske razlike, ob poplavljah pa je znatno večji pritok. Spriče tega dejstva bi se dalo narediti 11 majhnih pretočnih hidroelektrarn, ki bi dale še dodatnih 10 megavatih ur, tako da bi Novomeščani lahko krili polovico celotne energetske porabe doma."

Obe zamisli arhitekta Hlavatya sta v zdajšnjem trenutku še kako interesantni, zato je prav, da javnost zanje vsaj izve. Stvar ustreznih strokovnih služb pa je, da jih proučijo. Čeprav arhitekt Hlavaty izrecno poudarja, da sta obe zamisli nastali kot hoby, ne smemo pozabiti, da je že uspel pri projektu intervencijskih hiš in pri gradnji letališča. Če omenimo samo ti dve, ki sta javnosti najbolj na očeh.

RIA BAČER

VESELJE BREZ OPREME – Zadnji dan pouka pred zimskimi počitnicami so otroci novomeških šol takole veselo proslavili dogodek: torbe v sneg, pa vojska s sneženimi kepami. (Foto: R. Bačer)

Še zaostajanje v komunalni

Srednjeročni plan na področju komunale v novomeški občini ne bo uresničen, vzrokov pa je vse več – Predvsem gre za obljubljena, ne pa plačana sredstva s strani združenega dela

Kaj je s 60 milijoni dinarjev, ki jih za pretekla tri leta dolguje združeno delo samo komunalni skupnosti? O tem je že na več ravneh tekla beseda, pa ni videti, da bi opominjanje zaleglo. Ker ni denarja, tudi precej planiranih del ni bilo izvršenih.

Med vzroki za precejšnje zaostajanje pri komunalnih delih vseh vrst je tudi ta, da plani niso bili pravilno vrednoteni zaradi pomanjkanja tehnične dokumentacije, prišlo je tudi do cele vrste neplaniranih del pri modernizaciji cest, ki pa so poleg znatnih sredstev občanov zahtevala tudi sofinanciranje komunalne skupnosti.

Poudariti velja, da pa srednjeročni in letni plani nekaterih dejavnosti komunalnega značaja nastajajo zunaj komunalne skupnosti, kar velja za lokalne prevoze, preskrbo z električno energijo in preskrbo s ptl storitvami. Ugotovljeno je tudi, da izvajalci nizkih gradenj končujejo dela z veliko zamudo, prihaja do večjih podražitev. Odprtih je veliko gradbišč, medtem ko pri modernizaciji in gradnji cest ne izvedejo vseh zaključnih del, zato prihaja do upravičenih kritik. Eden zaviralnih dejavnikov pri uresničitvi srednjeročnega plana do leta 1981 je tudi ta, da organiziranost komunalnih organizacij ni pravišnja. V isti delovni organizaciji (Novograd) se srečujejo investitorji in izvajalci

Iskra poslej v treh tozdih

Kolektiv šentjernejske Iskre, ki je eden najstarejših industrijskih obratov povojnega časa na Dolenjskem in je vsa leta posloval kot samostojen tozđ Tovarna uporov v okviru Iskre, se je odločil za novo organiziranost. Z novim letom 1980 so ustanovili v tovarni uporov, ki je pravno nehal obstajati, 3 tozde, vsi trije pa združujejo dela in sredstva v Industriji elementov za elektroniko, ki ima sedež v Ljubljani. Skupno je v tej delovni organizaciji zaposlenih 330 delavcev v 11 tozdih in skupni delovni skupnosti skupnih služb.

Novi trije tozdi pa so: Tozđ Upori s 480 zaposlenimi, Tozđ Hipot – tovarna potencijetrov in hibridnih vezij s 520-članskim kolektivom v šentjerneju in Tozđ Industrijska elektronika s 100 zaposlenimi v Kostanjevici. Vsi trije novi tozdi so že izvolili delavske svete in druge samoupravne organe.

Še mnogo let!

Pretekli teden je dopolnil 70 let Slavko More, znani Novomeščan, ki pa ga je zadnja leta malo videti, ker ga bolezen v nogah drži za domačimi zidovi. Prvzaprav šele leta v boleznih mirno sedi, kajti prej je ob mladih let največ presedel za volanom. Tudi pešačil je čeprav nerad, ko je bil v partizanih.

Kot sin obrtnika sodavičarja je v doraščajočih letih videl nekaj avtomobilov, ki so bili takrat še prava redkost, pa se je odločil: „Prevoznik bom!“ In res, postopoma si je pridobil več kamionov in osebni avto s temi pa je opravljal ves tovarni promet za Dolenjsko.

„Takrat sem malo spal in bil malo doma, kar naprej za volanom, ponoči in podnevi. Pa če ste bile strahotne ker asfalta sploh ni bilo! Ob nemški zasedbi je bil ob vse avtomobile, za OF pa je začel nemudoma delati. „Imam priznano sodelovanje od 15. julija 1941,“ pravi Slavko More. „Takrat nisem doma nič delal, bil sem samo aktivist. Pri obrtnikih sem pobiral prispevke in članarino za OF, veterinarja Dušana Jerca pa sem vozil po

vaseh, češ da gre zdraviti živino, v resnici pa sva imela sestanke in nagovarjala ljudi za v partizane. V začetku 1942 so me zaprli, okusil sem vrsto italijanskih zaporov, nato pa sem bil v konfinaciji. Ob razpadu Italije smo štirje srečno prišli do naših primorskih partizanov. Ker ni bilo takoj zveze, sem ustanovil Brkinsko in Snežniško brigado, nato pa sem spremljal Primorac na kongres v Kočevju. Oči tam sem jo mahnil na Dvor in v Prečno k bratu Zanu. Potem sem postal komandant prve avtokomande bil sem ekonom v partizanski bolnici, do osvoboditve pa šef glavnega sanitetnega ekonomata za Slovenijo. Uniformo sem ssel, čim je bilo mogoče, in prevzel razne dolžnosti na takratnem okraju: načelnik avtoprometa, poverjenik za lokalno gospodarstvo itd. Nazadnje sem bil pri Agroservisuu, predhodniku IMV, tam dokončno zbolel in se upokojil."

Takole sam na kratko povem življenjsko pot, ki je bila sicer mnogo bolj ovinkasta in trnova, kot je iz tega razbrati. Tovariš More pa je tudi častni član in ustanovitelj AMD v Novem mestu, častni član ZŠAM, delal pa je tudi po drugih organizacijah vse do boleznih.

Kljub temu da je doma je povsem na tekočem o vsakodnevni politični in drugih dogodkih. „Natančno preberem Delo in Dolenjski list program TV pa vsak večer gledam do konca. In prva jutranja poročila poslušam na radiu še v postelji."

Arh. Zdenko Hlavaty je prvič prišel na Dolenjsko s Cankarjevo brigado leta 1943, zdaj pa je naš občan, eden tistih, ki nenehno ustvarjalno razmišljajo o napredku.

elektrarne, ampak sem samo kot občan delal izračune in prišel do zamisli, da bi bilo možno v Prečni zaveziti Temenico z jezom, ki bi segal od Marofa do ceste za Brezovo reber. Jez bi bil okrog 200 m dolg in bi se dal postaviti na 200 m nadmorske višine, to pa ne bi ogrozilo vasi Jablan in drugih na drugi strani hriba proti Mirni peči, ker ležijo te za 30, 40 in več metrov višje. S tem bi dobili samo pri zajetivi okrog 3.800.000 kubičnih metrov vode, in če to pretvorimo v energijo, bi po grobih ugotovitvah imeli

Akcija „obveznice“ še teče

Doslej sta se pri zbiranju obveznic od posojila za ceste v korist raznim komunalnim delom najbolj izkazala krajevna skupnost Otočec in podjetje Gorjanci – Straža

V novomeški občini je bilo vpisanega in plačanega preko 38 milijonov dinarjev posojila za ceste, doslej pa je bilo zbranih le za nekaj več kot 6 milijonov din obveznic.

Že ob koncu leta 1977 so v krajevnih skupnostih začeli razpravljati o prostovoljnem zbiranju obveznic od vpisanega posojila za ceste v korist dodatnim komunalnim delom, ker z rednimi sredstvi občani nikakor niso mogli zgraditi vsega, kar se jim je zdelo nujno potrebno. Za izpeljavo te akcije pa je bilo potrebno urediti vrsto tehničnih in vsebinskih vprašanj, predvsem pa je šlo za dogovor z Ljubljansko banko za premostitvena posojila krajevnim skupnostim oz. za predčasno vnovčenje obveznic.

Ko so o vsem tem na široko razpravljali krajani, je bilo dogovorjeno, da bodo od vseh zbranih obveznic v krajevnih skupnostih namensko združevali 20 odst. sredstev za moderni-

zacija cest Ratež – Gabrje, Škrjanče – Ruperč vrh in Dolenjske Toplice – Sušice.

Akcija je bila zastavljena s pomočjo izvršnega sveta občinske skupščine, vendar so ob koncu lanskega leta ugotavljali, da ni prinesla zaželenih sadov. Krajevne skupnosti so namreč zbrale le za 5,5 milijona dinarjev obveznic, vplačanih pa je bilo 32 milijonov, organizacije združenega dela in skupnosti pa so prispevale za okrog 500.000

MALCE GLOBLJE V ŽEP

Za petek, 8. februarja, je v Novem mestu sklicano zasedanje obeh zborov občinske zdravstvene skupnosti. Delegati bodo obravnavali resolucijo o uresničevanju družbenega plana in sklepali o prispevnih stopnjah, važna točka dnevnega reda pa bo tudi sprejem „usklajene liste prispevkov uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva“. To je uradni naziv, gre pa za večjo soudeležbo pri plačilu zdravstvenih uslug.

Pri posameznih vrstah uslug naj bi zaradi pičilih zdravstvenih sredstev v letu 1980 bolnik prispeval do 23 odst. več kot doslej. Za zdravilo na recept v lekarni naj bi po novem od 1. marca plačevali 22 dinarjev, za prvi pregled pri zdravniku v ambulanti pa 30 din itd.

din obveznic, medtem ko so jih vplačale za 6 milijonov.

Ob preverjanju, kdo je najbolj uspel, so na prvem mestu pristali v krajevni skupnosti Otočec in v podjetju Avtopromet Gorjanci – Straža. Ta kolektiv je dal več kot polovico vseh zbranih obveznic od združenega dela.

S solidarno združenimi sredstvi pa je bila zgrajena cesta Brusnice – Gabrje. Gre poudariti, da akcija za zbiranje obveznic še ni končana in da bodo letos po krajevnih skupnostih vnovič zastavili besedo pri občanih, da bi s podarjenimi obveznicami pomagali k napredku kraja.

VEČ TAKIH MEST – Cesta talcev je v Novem mestu ena najbolj prometnih, za pešce pa najbolj neprijetnih. Kadar je dež ali odjuga po snegu, imajo pešci na izbiro: v sneg ali v lužo. (Foto: R. Bačer)

Popravila so zasoljena

Vzdrževanje in popravljanje družbenih stanovanj je vedno dražje, premalo pa je tudi izvajalcev takih del

V prvih desetih mesecih lanskega leta je bilo v novomeški občini odobrenih 154 vlog hišnih svetov za razna investicijska in vzdrževalna dela, medtem ko so na stanovanjski skupnosti prejeli kar 345 takih vlog.

Odobrili so za več kot 1,7 milijona dinarjev popravil. Slišati je precej, vendar ponekod stanovalci še čakajo na mojstre in obrtnike. Za tovrstne namene so računali dobiti preko 9 milijonov dinarjev sredstev (od dela

stanarin), vplačanih pa je bilo polovico manj. To se kajpak pozna pri sredstvih, ker veliko manjka. Res pa je tudi, da hišni sveti, ki imajo že odobrena popravila, potijo krvavi pot, preden dobe hitrega izvajalca del. Tovrstnih uslug v novomeški občini primanjkuje, zato ne pride do obrtnika tudi tisti, ki bi lahko plačal.

Dostikrat pa se tudi po odhodu popraviljalcev člani hišnih svetov razburjajo, temu so krivi površnost, počasno delo in slane cene. Pritožiti pa se pravzaprav nimajo kam. Če so kje le preglašni, jim celo zabrusijo: veselji bodite, da so sploh prišli...

NAJPREJ V DOMAČI HIŠI

Izvršni svet novomeške občinske skupščine je pred nedavnim uvedel stabilizacijske ukrepe tudi v domači hiši. Zadolžili so družbenopolitične organizacije in predstojnike oddelkov naj pripravijo natančne varčevalne programe. Zaostriji pa je treba zlasti disciplino prihoda in odhoda v službo, sestankovanje med delovnim časom, varčevanje z delovnimi sredstvi itd. Sklenili so tudi, da do preklica ne bodo zaposlili niti enega novega delavca v občinski upravi, pač pa bodo sistemirana mesta skušali izpolniti s smotrnejšo razporeditvijo kadra.

ŠE VEDNO SO HIBE – Z nabavo kruha so v Novem mestu stalne težave. Ko je urejena prodajalna, imajo potrošniki druge pripombe: kruha ni ob vsakem času, zato morajo kupci nekajkrat na dan ponj, če hočejo ujeti pravi trenutek, ko kruh pripeljejo, da dobe svežega. V večini samopostrežnih trgovin pa po več ur na dan nite starega ne svežega kruha.

KOT NOČ IN DAN – Posledice letošnje zime prebivalci Cankarjeve ulice, tako pešci kot avtomobilisti, manj občutijo, kar zadeva prevoznost in prehodnost do mesta. Ker je asfalt in cesta plužena, je mnogo manj težav.

Novomeška kronika

VELIKO POČITNICARJEV – Šolske zimske počitnice, ki so se uradno začele v ponedeljek, 28. januarja, za novomeške šolarje, postajajo vsako leto bolj drugi del oddiha ne samo za šolarje, ampak tudi za njihove starše. Medtem ko si je pred leti še zelo redka družina privoščila teden dni zimskih počitnic na snegu, je letos takih že toliko, da se odsotnost pozna tudi na sestankih.

SAMO DESET KMETIC – V ponedeljek je bila novomeška tržnica zelo slabo založena, vsaj njen živilski del. Povsem odveč je tarnarje nad pretesno tržnico, dokler bo, kot v ponedeljek, samo na enem delu zasedenih 6 stojnic, ves spodnji del pa popolnoma prazen. Kmetice so prodajale predvsem jajca (po 4 din), sirčke in smetano ter hren in fižol. Pik Vrbovci je stojnico zaprl, vztraja pa še eden od stalnih prodajalcev z juga, ki ima stojnico vselej dobro založeno. Cene pa so poglavje zase.

Ena gospa je rekla, da v Novgradu delavska kontrola ni dobila lani v obravnavo niti enega predloga, nobene prijave, Novomeščani pa čenčajo, koliko stvari je v tem kolektivu narobe...

emona globtour
turistična agencija - travel agency
Novo mesto

POZOR!

**KLJUČAVNIČARJI
„ODDAM V NAJEM“**

Pod ugodnimi pogoji oddam v najem sodobno opremljeno ključavničarsko delavnico (110 m² površine) ob prometni cesti v Beli Krajini. Možna je tudi ugodna sklenitev kooperacije. Delo in prodaja izdelkov z desetletno tradicijo, zagotovljeno na širšem jugoslovanskem trgu.

šifra: OBRT

**SPECIALIZIRANO
PODJETJE ZA INDU-
STRIJSKO OPREMO
KRŠKO, n. sol. o. SOP
KRŠKO - IKON KO-
STANJEVICA NA
KRKI**

Licitacija osnovnega sredstva:
IMV kombi 1600, leto izdelave 1975.
Izključna cena je 35.000,00 din.
Licitacija naj bi bila v četrtek, dne 7. 2. 1980 ob 8.00 v SOP Krško TOZD IKON Kostanjevica na Krki.

89/5-80

SPECIALISTIČNE AMBULANTE SPLOŠNE BOLNIŠNICE NOVO MESTO

čas poslovanja ambulant

Kirurška:

Special. krg. amb. „A“ vsak delovnik od 9. do 14. ure
Splošna krg. amb. „B“ vsak delovnik od 9. do 14. ure
Urgentna krg. amb. „C“ vsak delovnik od 14. do 20. ure, razen ob sobotah in nedeljah
Urološka ambulanta vsak torek od 14. do 20. ure, vsako sredo in petek od 10. do 12. ure
Žilna ambulanta vsak četrtek od 7,30 do 9. ure
Ambulanta za roko vsak torek od 10. do 12. ure, vsak petek od 12. do 14. ure
Ortopedska ambulanta vsak četrtek od 14. do 20. ure
Gastroenterološka amb. ponedeljek, torek in petek od 7. do 9. ure
Amb. za gastroskopijo vsak torek in petek ob 12. uri
Vse urgentne primere izven delovnega časa opravlja dežurna ekipa.

Internistična:

Spec. inter. amb. vsak delovnik, razen sobote od 7. do 14. ure
in druga inter. amb. v torek od 7. do 14. ure
Diabetična ambulanta ponedeljek, četrtek, petek od 7. do 14. ure

Ginek. - porodniška:

Spec. gin. por. amb. vsak delovnik od 8. do 13. ure, razen sobote (začasno) vsak ponedeljek in četrtek popoldan od 13. do 18. ure.

Pljučna:

Spirometrija vsak dan od 8. do 12. ure
Ciklo-ergometrija ponedeljek in sredo od 10. do 12. ure

Otroška:

Splošna spec. amb. ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure
Ambulanta za rizične otroke torek in četrtek od 9. do 11. ure (po predhodnem dogovoru)

Dermatološka:

Dermatološka amb. ponedeljek, sredo in petek od 10. do 13. ure, torek od 11. do 13. ure, četrtek od 14. do 17. ure
Alergološka amb. torek in četrtek od 9. do 11. ure
Varikološka amb. četrtek od 11. do 13. ure

Infekcijska:

Spec. ambulanta vsak četrtek od 9. do 12. ure

Rehabilitacijska:

Spec. amb. za fizikalno medicino, rehabilitacijo in revmatologijo vsak dan, razen sobote, od 10. do 12. ure

Otorinolaringološka:

Specialistična ambulanta v bolnišnici: vsak ponedeljek in četrtek od 14. do 18. ure za bolnike iz Novega mesta in okolice; vsak dan od 10. do 13. ure za bolnike iz oddaljenih krajev in za urgentne bolnike ter za bolnike, ki jih naročamo na kontrolo in ambulantno zdravljenje
ORL amb. v Krškem ob torkih od 14. ure dalje

Očesna:

Spec. amb. v bolnišnici: ponedeljek od 7. do 14. ure, torek od 7. do 14. ure, sredo od 7. do 15,30, četrtek od 7. do 14. ure, petek od 7. do 14. ure (dopoldne) od 14. do 20. ure (popoldne), sobota od 7. do 13. ure
Amb. v Trebnjem vsako sredo od 14. ure dalje
Amb. v Krškem vsak ponedeljek od 14. ure dalje
Amb. v Metliki vsak drugi ponedeljek od 14. ure dalje

Nevrolška:

Splošna nevropsihiatrična ambulanta vsak dan, razen sobote, od 9,30 do 13. ure in vsak četrtek od 14,30 do 18,30 (po želji pacientov)
Antiepileptična amb. vsako sredo od 9,30 do 13. ure
Pedopsihiatrična amb. vsak dan po potrebi, razen sobote, od 9,30 do 13. ure
Psihološka amb. vsak dan od 6,30 do 14. ure, razen sobote
EEG laboratorij vsak dan od 7. do 14. ure, razen sobote

Rentgenološka:

Splošno rtg. slikanje vsak dan, razen sobote, od 7. do 13. ure
Slikanje žolčnika in ledvic vsak dan, razen sobote od 7. do 8. ure
rtg. pregledi (pljuč, srca želodca in požiralnika) ponedeljek, sredo in petek od 13. ure dalje; vpis za pregled je do 13. ure
Za intravensko slikanje ledvic in žolčnika s kontrastom in za rentgenske preglede želodca je potrebno predhodno naročanje, lahko tudi po telefonu.

76/5-80

Morda je zdaj pravi trenutek, da storite nekaj zase!

Dinamika sodobnega poslovnega in privatnega življenja vas utruja in vam jemlje življenjske moči.

Zdravilišče Šmarješke Toplice vam s svojim izvensezonskim zdravljenjem pod zelo ugodnimi pogoji in po nizkih cenah omogoča pospešeno vračanje vaših moči.

KOMPLETNA ZDRAVSTVENA OSKRBA S POLNIM PENZIONOM IN ZDRAVLJENJE PO NASVETU ZDRAVNIKA STANE 300,00 DINARJEV NA DAN.

Razen tega vam priporočamo tudi zdravljenje z **AKUPUNKTURO** - staro, preizkušeno kitajsko metodo zdravljenja in obisk **KOZMETIČNEGA SALONA**, ki je odprt vsak dan.

**PRIPOROČA SE „KRKA“
TOZD ZDRAVILIŠČA
Zdravilišče Šmarješke Toplice
tel.: (068) 84-900, 84-901**

38/3-80

**TOZD MEHANSKO-KOVINSKI
OBRAT SGP „PIONIR“ NOVO MESTO.**

razpisuje prosta dela in opravila

1. 1 KV MIZAR ZA OPRAVILO ADRIA PRIKOLIC
2. 2KV AVTOKLEPARJA
3. 10 KV KLJUČAVNIČARJEV
4. 3 KV STOJNI KLJUČAVNIČARJI
5. 1 KV STRUGAR
6. 3 KV AVTOMEHANIKA
7. 1 KV KOVAČ
8. 2 KV ELEKTROVARILCA
9. 1 KV VARILEC ZA PLAMENSKO VARJENJE
10. 1 SKLADIŠČNIK
11. 1 SNAŽILKA

Pogoji za sprejem:

Pod 1 do 7:
končana poklicna šola ustreznosti smeri in 1 oz. 3 leta delovnih izkušenj.

Pod 8 do 9:
opravljeni ustrežni tečaji in 1 oz. 3 leta delovnih izkušenj

Pod 10:
končana poklicna šola, tečaj za skladiščnika in 2 leti delovnih izkušenj.

Pod 11:
nedokončana ali končana osnovna šola in eno leto delovnih izkušenj

Kandidati bodo pridobili lastnost delavca v združenem delu s polnim delovnim časom, za nedoločen čas in s pogojem tri-mesečnega poskusnega dela.

Ponudbe z opisom dosedanjega dela, življenjepisa in dokazilo o izobrazbi sprejema 15 dni po objavi SGP „Pionir“ - TOZD Mehansko-kovinski obrat, 68000 Novo mesto, Ločna 48.

Kandidate bomo o rezultatih razpisa obvestili v 30 dneh po končanem sprejemanju prijavi.

80/5-80

**KOMISIJA ZA VOLITVE, IMENOVANJA IN
KADROVSKA VPRAŠANJA SKUPŠČINE OBČI-
NE BREŽICE**

RAZPISUJE PROSTA DELA IN NALOGE

1. INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANIZACIJSKEGA CENTRA Brežice
2. PREDSTOJNIKA ŠOLE za prodajalce Brežice
3. PREDSEDNIKA kolektivnega poslovnega organa Vzgojno-izobraževalnega zavoda Brežice
4. INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANIZACIJSKEGA ŠOLA Artiče

Kandidati, ki želijo opravljati razpisana dela in naloge, morajo poleg zahtev, naštetih v 511. členu Zakona o združenem delu, izpolnjevati še naslednje pogoje.

Pod 1.
- da imajo visoko šolsko izobrazbo pedagoške smeri
- da imajo opravljen strokovni izpit
- da imajo 5 let vzgojno-izobraževalne prakse

Pod 2.
- da imajo visoko šolsko izobrazbo pedagoške smeri
- da imajo opravljen strokovni izpit
- da imajo 5 let vzgojno-izobraževalne prakse

Pod 3 in 4.
- da izpolnjujejo pogoje iz 89. člena Zakona o osnovni šoli.
Poleg naštetih zahtev morajo imeti kandidati moralno-politične kvalitete, biti morajo aktivni družbenopolitični delavci, iz njihovega dosedanjega dela pa mora biti razvidna sposobnost za organizacijska dela in zagotavljanje vzgojno-izobraževalnih ciljev. Aktivno morajo obvladati slovenski jezik.

Prošnje z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in opisom dosedanjega dela pošljite komisiji za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja Skupščine občine Brežice v 30 dneh po objavi razpisa.

Kandidati bodo o izidu razpisa pisмено obveščeni v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

79/5-80

**ISKRA, INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO
TOZD TOVARNA NAPAVALNIH NAPRAV
NOVO MESTO, Bršljin 63**

OBJAVLJA
PROSTA DELA IN NALOGE ZA

- PK DELAVCE v kleparni in montaži naprav -
KLJUČAVNIČARJE IN KLEPARJE

Pogoj: poklicna šola kovinarske smeri
- TEHNOLOGA ZA TRANSFORMATORJE
Pogoj: elektrotehnik ali strojni tehnik

- VODJA SKUPINE ZA ELEKTRONIKO IN REGULACIJO

Pogoj: strojni ali elektro inženir ter tri leta prakse v konstrukciji, razvoju ali proizvodnji

- KNJIGOVODJA
Pogoj: ekonomski tehnik

- PLANERJA ZA TRANSFORMATORJE

Pogoj: strojni tehnik ali elektrotehnik
Delo je za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

- KONTROLORJA NAPRAV
Pogoj: elektrotehnik-šibki tok

Kandidati imajo možnost zaposlitve v mladnem in dinamičnem kolektivu, ki proizvaja izdelke v družbeno perspektivni dejavnosti. Hitra rast pospešeno omogoča prizadevnim delavcem napredovanje in stalno strokovno izpopolnjevanje.

Rok za vložitev prijavi je 15 dni. Kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 15 dneh po prejemu sklepa.

Poseben pogoj je poskusno delo.

81/5-80

Gorjanci

DELA SVET TOZD TOVORNI PROMET

Na temelju določila čl. 118 statuta TOZD Tovorni promet razpisuje delavski svet prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

TOZD Tovorni promet z naslednjimi pogoji:

- Kandidat mora izpolnjevati pogoje iz 511. člena ZZD in
- imeti višjo izobrazbo prometne, ekonomske, strojne ali pravne smeri ali srednjo strokovno izobrazbo prometne, ekonomske ali strojne smeri,
- imeti 5 let prakse na vodilnih ali vodstvenih delih v naštetih strokah,
- biti moralno-politično neoporečen,
- predložiti mora program nadaljnega razvoja temeljne organizacije.

Pismene ponudbe z dokazili morajo kandidati dostaviti razpisni komisiji v 15 dneh po objavi razpisa na naslov podjetja z oznako „Za razpisno komisijo“.

Kandidati bodo o izidu razpisa pisмено obveščeni v zakonskem roku.

Rok razpisa 15 dni po dnevu objave v javnem glasilu.

70/5-80

NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO v ustanavljanju, 68270 Krško,

objavlja prosta dela in naloge za obratovanje elektrarne:

1. STROJNI KLJUČAVNIČAR – monter – 5 delavcev
2. VZDRŽEVALEC turbogeneratorskih postrojitvev
3. DVIGALNIČAR – voznik viličarja
4. VZDRŽEVALEC reaktorja in tlačnih posod

Pogoji:

pod 1:

- VKV strojni ključavničar
- 15 mesecev delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

pod 2:

- VKV mehanik za turbine
- 18 mesecev delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

pod 3:

- KV dvigalničar (voznik viličarja)
- 12 mesecev delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

pod 4:

- VKV strojni ključavničar
- 18 mesecev delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

Kandidati naj pošljejo svoje vloge v 15 dneh po dnevu objave. Odgovore bodo kandidati prejeli v 30 dneh po izteku roka objave.

74/5-80

KIT Kmetijska zadruga „Krka“, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 10, n.sub.o., delavski svet TOZD Mirna peč

razpisuje prosta dela in naloge

1. UPRAVNIKA TZO MIRNA PEČ – individualni poslovodni organ (ni reelekcija)
2. KV PRODAJALCA za trgovino Mirna peč

Pogoji:

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1:

- visoka, višja ali najmanj srednja izobrazba kmetijske ali ekonomske smeri,
- najmanj 3, 4 oz. 5 let izkušenj v svoji stroki,
- moralno-politične vrline in aktiven odnos do samoupravljanja, sposobnost vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa;

pod 2:

- KV trgovski delavec živilske ali mešane stroke. Prednost bodo imeli kandidati s prakso.

Oba kandidata bosta sprejeta za nedoločen čas. Kandidat pod 1 bo imenovan za 4 leta. Za kandidata pod 2 pa je predvideno 2-mesečno poizkusno delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov KZ „KRKA“, splošni sektor, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 10. Prijava pod 1 naj bo v zaprti kuverti z dodatkom „Za razpisno komisijo.“

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

85/5-80

76

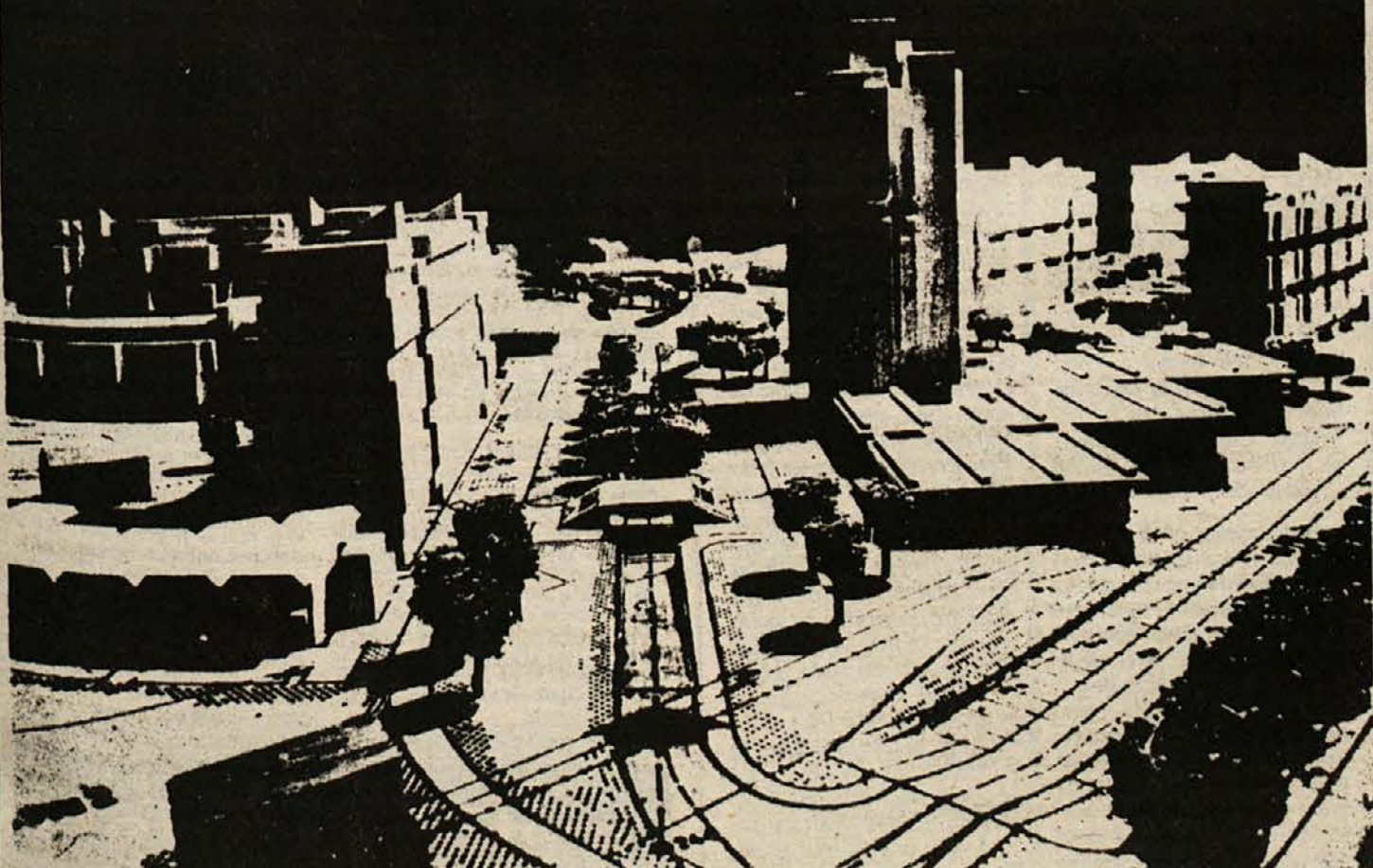
Tudi z manjšimi rednimi mesečnimi plogi se da v določenem času veliko privarčevati.

Ce se odločite namensko varčevati za stanovanje, dobite npr. po štirih letih na privarčevani znesek kar 200% kredita.

Vse podrobnejše informacije vam bodo dali v vaši banki.

Ljubljanska banka

vam pomaga s posojilom do stanovanja

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

razpisuje

SPREJEM UČENCEV V ŠOLO ZA MILIČNIKE KADETE

POGOJI ZA SPREJEM

Na razpis se lahko prijavijo mladinci, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da so uspešno končali osnovno šolo
- da niso starejši kot 17 let
- da so telesno in duševno zdravi
- da zoper nje ni bil izrečen vzgojni ukrep ter da niso v kazenskem postopku
- da obvladajo slovenski jezik
- da imajo pisмено privoljenje staršev ali skrbnikov

KAKO NAJ SE KANDIDATI PRIJAVIJO NA RAZPIS

Kandidati naj oddajo NAJPOZNEJE DO 20. APRILA 1980 na pristojni postaji ali oddelku milice:

- prijavo za vpis v šolo na obrazcu 1,20, kolkovano s 4.– din, ki jo morajo obvezno podpisati starši ali skrbniki, kar je hkrati tudi dokaz o njihovem privoljenju za vpis;
- sprečevalo o uspešno končani osnovni šoli; kandidati, ki še obiskujejo osmi razred, naj predložijo spričevalo za prvo poletje osmega razreda, spričevalo o končani osnovni šoli pa takoj, ko ga dobijo;
- pisмено priporočilo in mnenje šole, v kateri so se zadnje leto šolali.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali vse razpisne pogoje, bodo vabljeni na zdravniški pregled, psihološki preizkus, preizkus telesnih zmogljivosti in znanja slovenskega jezika.

Pri sprejemu v šolo za miličnike kadete bodo imeli prednost kandidati z boljšim učnim uspehom in tisti, ki bodo uspešnejši pri preizkusu znanja. O tem, ali je bil kandidat sprejet ali zavržen, bo obveščen do 20. junija 1980.

ZAČETEK IN TRAJANJE ŠOLANJA

Šolanje se bo začelo 1. septembra 1980 in bo trajalo štiri leta.

PRAVICE IN DOLŽNOSTI UČENCEV

Učenci imajo v šoli za miličnike kadete brezplačno stanovanje in hrano, uniformo, obutev, perilo, učne pripomočke, zdravstveno in invalidsko zavarovanje ter pravico do denarnega zneska za osebne potrebe.

Kdor uspešno konča šolanje, je oproščen služenja vojaškega roka in mora po končanem šolanju delati v organih za notranje zadeve najmanj osem let.

O pravicah in dolžnostih učencev se ob sprejemu v šolo sklone pogodba.

Z uspešno opravljenim zaključnim izpitom učenec pridobi srednjo strokovno izobrazbo.

VSA POJASNILA DAJEJO

1. Republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije, telefon 327-290
2. Šola za miličnike kadete, Ljubljana, Tacen 48, telefon 51-737 in
3. vse postaje in oddelki milice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

73/5-80

ZAHVALA

Mnogo prerano in tragično nas je v 40. letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče, brat in stric

FRANC GREDENC

z Dolža 54

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in dobrim sosedom za veliko pomoč ter vsem, ki ste z nami sočustvovali. Zahvalo smo dolžni GG Novo mesto za venec, denarno pomoč in veliko udeležbo pri pogrebu, župniku pa za lepo opravljeni pogrebni obred. Vsem še nekrat najlepša hvala.

Žalujoči: žena Cilka, hčerka Marjana, sin Franci, brat Ivan in sestra Vera z družinama

ZAHVALA

5. januarja 1980, je v 88 letu starosti za vedno zatisnila trudne oči naša draga mama, stara mama, pra in praprstara mama

MARIJA PERNAR

roj. Goršak
iz Leskovca pri Krškem

Iskrena hvala za dolgotrajno zdravljenje vsem zdravstvenim delavcem zdravstvenega doma Krško, nevrološkemu in internemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto. Zahvaljujemo se vsem sosedom, prijateljem in znancem ter Elektru iz Krškega, članom Rekreativna Leskovec za izrečene tople besede, vence, šopke in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala dekanu za ganljive besede ob slovesu in žalni obred.

Žalujoči: hčerki Pavla in Ani z družinama, sinovi Stane, Janko, Franci in Joško z družinami ter ostalo sorodstvo.

Krško, Muenchen, Mostec, Ljubljana, Leskovec, Trbovlje, Litija, Zagreb.

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je 4. decembra 1979 nepričakovano zapustil naš mož, oče, stari oče ter prastari oče

IVAN ŽAGAR

iz Damlja pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom za nesebično pomoč, posebno družini Fortun in Juretu Žagarju, vsem sodelavcem TOZD Pugled Kočevje za spremstvo pokojnega na njegovo zadnjo pot. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Ana, sin Ivan z družino ter ostali

ZAHVALA

Sporočamo, da nas je v 51. letu starosti nepričakovano zapustil naš dobri mož, ata, stari ata in stric

JOŽE ŠENICA

iz Podgozda 12, Dvor

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje in pokojnemu darovali cvetje in vence. Posebej se zahvaljujemo pevskega zboru iz Žužemberka in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Pepca, hčerki Marjetka in Dani z družinama, mama, brat Lado z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina, brata in strica

KARLA ŠIRCLJA

iz Šmarja 70, Sevnica ob Savi

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, pomoč, darovane vence ter za spremstvo pokojnega k pranamenu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni ŽTP Zidani most za pomoč, lovskim družinam za zadnji pozdrav in poslovilne besede, godbi ŽTP ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: ata, mama, bratje in sestre z družinami ter vsi ostali

Ljubljana, Kanada, Sevnica, 6. 1. 1980

ZAHVALA

V 73. letu nas je nenadoma zapustila naša ljuba mama, stara mama in teta

JULIJANA CIMERMAN

iz Dobravice 29, Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in vaščanom, ki ste pokojno spremili na njeno zadnjo pot. Posebno se zahvaljujemo nevrološkemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto, kolektivoma IMV, ISKRA, Šentjernej za podarjene vence, duhovniku za opravljeni obred in Šentjernejskemu oktetu.

Žalujoči: mož Janez, sinova Ivan, Jože in hčerka Slavka z družinami

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 85. letu starosti za vedno zapustila naša dobra mama, stara mama, prababica, sestra, teta in botra

MARIJA ZALOKAR

roj. Seničar
iz Vinice 3, Šmarješke Toplice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje, za pomoč in izraženo sožalje. Hvala vsem, ki ste našo mamo spremili na zadnjo pot, ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: sin Franci, snaha Marija, vnukinja Marta z možem, vnuk Franci in Sonja, pravnuk Petrček, brat Johan, Ančka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 79. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

IVANA OVNIČEK

z Dolža 41

Iskreno se zahvaljujemo sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, sorodnikom za darovane vence, župniku za lepo opravljeni obred ter vsem, ki ste pokojno spremili na njeno zadnjo pot.

Žalujoči: sinova Jože z ženo, sin Franc z družino ter vnukinja Mari z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mame, stare mame, sestre in tete

ELIZABETE ŽAGAR

roj. Vrabc
iz Mokronoga

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na njeno zadnjo pot in nam izrekli sožalje. Hvala organizaciji ZB, Društvu upokojencev, OŠ Mirna, Cestnemu podjetju Novo mesto. Hvala govorniku za poslovilne besede, duhovniku za opravljeni obred, trebanjski godbi in pevcem iz Mokronoga. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: sin Franci, hčerka Mimi in Ani z družinami, sestre Marija in Rezka ter ostalo sorodstvo

OSMR TNICA

Prijateljem in znancem sporočamo, da je dne 21. januarja v starosti 60 let v Novi Gorici umrl

STANE DERNOVŠČEK

v pokojnec, med NOV partizan obveščevalec VOS

Pokopali smo ga na pokopališču v Stari gori pri Novi Gorici.

Žalujoči: žena Zinka, hčerka Irena z družino, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

Nova Gorica, Črnomelj, Ljubljana, Zagreb, Novo mesto

ČGP DELO TOZD PRODAJA PODRUŽNICA NOVO MESTO

vabi marljivega in zanesljivega sodelavca za opravljanje del in nalog

REGULIRANJE NAKLAD IN OBRAČUN TUJIH ČASOPISOV

Pogoji:
— končana srednja šola ekonomske smeri
— enoletne delovne izkušnje na komercialnem področju
— poznavanje osnov AOP
— dvomesečno poskusno delo
ODLOČITE SE in pošljite svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev kadrovski službi ČGP DELO, Ljubljana, Tomšičeva 1, v 15 dneh po dnevu objave. 86/5-80

SKUPŠČINA OBČINE NOVO MESTO KOMISIJA ZA VOLITVE IN IMENOVANJA TER ADMINISTRATIVNE ZADEVE

RAZPISUJE

prosta dela in naloge
RAVNATELJA VZGOJNOVARSTVENGA ZAVODA v Novem mestu.

POGOJI:
Kandidati morajo izpolnjevati pogoj po 13. členu zakona o vzgojnovarstveni dejavnosti za predšolske otroke (Uradni list SRS št. 28/71)
Kandidati morajo biti družbenopolitično razgledani in aktivni ter imeti organizacijske sposobnosti za vodenje zavoda. Pismene ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah ter kratkim življenjepisom je treba poslati v 15 dneh po objavi razpisa komisiji za volitve in imenovanja ter administrativne zadeve Skupščine občine Novo mesto. 84/5-80

ISKRA-AVTOMATIKA, Ljubljana, n. sub. o
TOZD ELA Novo mesto, n. sub. o

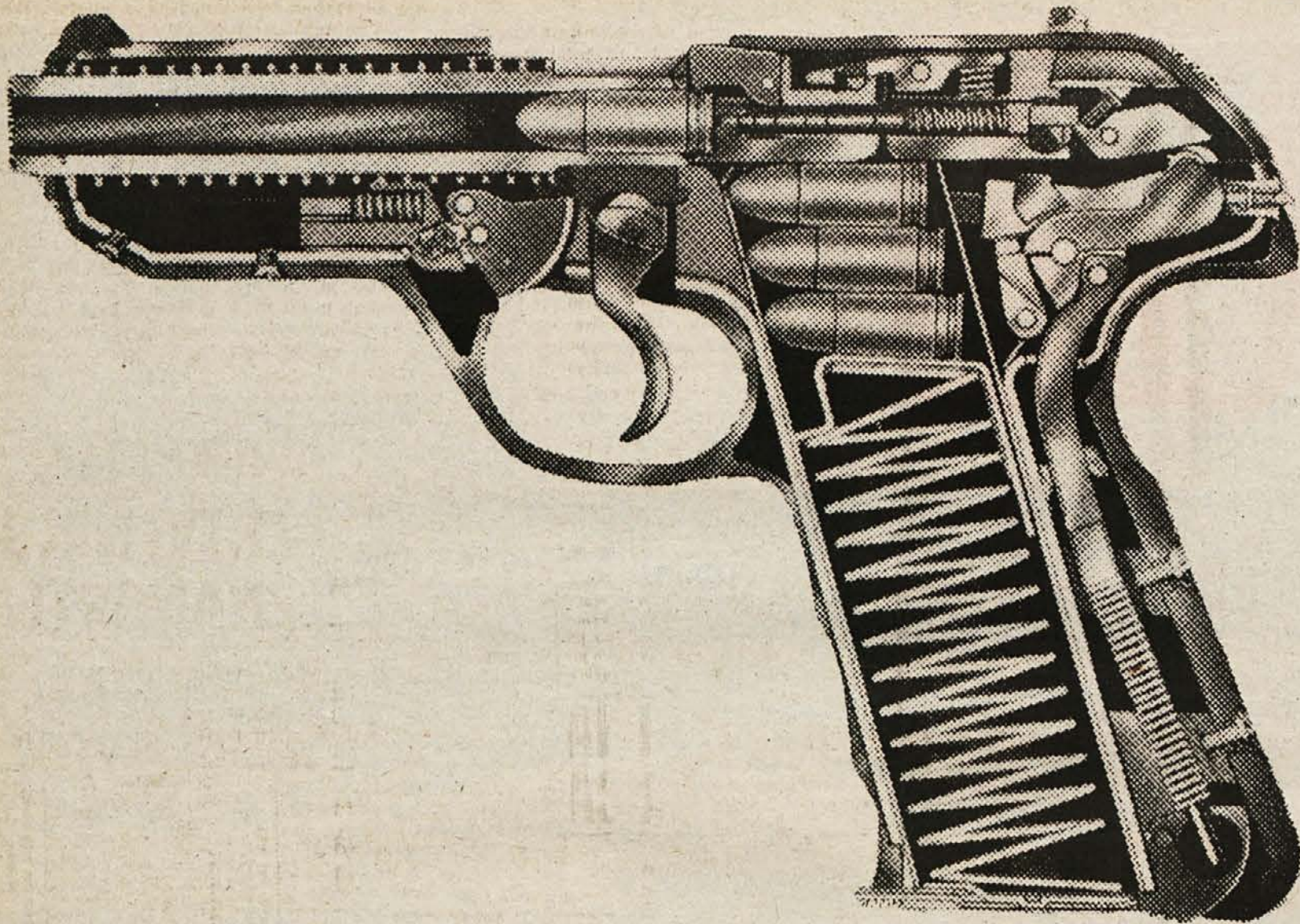

objavlja naslednja prosta dela in delovne naloge:

1. PLANER-ANALITIK 2. 3 ORODJARJI

Pogoji:

1. višja ekonomska šola, 3 leta delovnih izkušenj
2. poklicna kovinarska šola, najmanj 1 leto delovnih izkušenj
Poskusno delo traja 3 mesece. Kandidati naj pošljejo pismene prijave na naslov: ISKRA-AVTOMATIKA-TOZD ELA, Novo mesto, Rarovska 7a, v 15 dneh po objavi. 83/5-80

TUDI OROŽJE IMA „PRSTNE ODTISE“

Umor s strelnim orožjem je star natanko toliko kot strelno orožje. Laiku pa se zdi čudno, kako presenetljivo hitro izvedenci ugotove, iz katere puške, revolverja ali pištole je bila izstreljena krogla, ki so jo našli v telesu žrtve. Velikokrat pomaga najti zločinca tudi prazen tulec naboja, ki leži na kraju obračuna.

Strelno orožje lahko torej kriminalisti identificirajo po sledovih na tulcih in kroglih, ki jih najdejo pri raziskovanju zločina. Najpomembnejši del orožja je cev, katere notranjost je pri neka-

terih starejših orožjih gladka, medtem ko je pri modernih orožjih risana, kar pomeni, da so vzdolž notranjosti cevi zarezane spiralne brazde. Te brazde, v katere se ob strelu zareže krogla, povzročajo, da se zrno zavrti in tako med letom laže obdrži strelno linijo. Prav ti sledovi na krogli pa so osnova za identifikacijo orožja.

Navoje, to je žlebove in polja cevi izdelujejo s stroji, ki dajo cevi prav vsakega orožja karakteristične znake, ki se na isti način ne pojavijo na nobenem drugem orožju. Za kriminaliste je važno, ali so navoji speljani v desno ali v levo, imajo določeno širino in globino, pomembna pa sta tudi kot navojev in število žlebov. Poleg tega so tu še drugi znaki, ki jih napravi orodje za vrezovanje in poliranje žlebov. To orodje se namreč med obdelovanjem cevi krha, zato najdemo v vsakem žlebu vrsto mikroskopskih brazd, ki ustrezajo škribinam na rezilu. Te brazde se menjajo z vsako novo uporabo naprave za vrezovanje žlebov. Iz tega sledi, da dve cevi, celo če sta izdelani pri istem izdelovalcu in na istem stroju, nikoli ne

moreta imeti istega razporeda mikroskopskih brazd.

Kadar preiskovalci na kraju kaznivega dejanja ali v telesu žrtve najdejo kroglo, vedno postavijo vprašanje, ali je bila krogla izstreljena iz orožja, ki so ga našli pri osumljencu. Pri primerjavi krogel upoštevajo težo, kaliber in obliko, kemijski sestav kovine in predvsem deformacije, ki so na krogli nastale zaradi poti skozi ožlebljeno cev. Še prej seveda zožijo krog preiskave, ko določajo smer navojev v cevi ter kot navojev, število žlebov itd.

Vsaka cev orožja ima značilnosti, ki jih pustijo na krogli. Identifikacija orožja na podlagi sledov na krogli je prav tako zanesljiva kot identifikacija človeka po njegovih prstnih odtisih.

Da pa bi kriminalisti ugotovili, ali je bila sporna krogla izstreljena iz orožja, ki smo ga našli, morajo v laboratoriju izstreliti iz tega orožja nekaj nabojev in v posebno napravo ujeti nepoškodovane primerjalne krogle.

Za lovljenje krogel imajo delavci kriminalističnih laboratorijev po svetu različne načine. Ne-

kateri najraje streljajo v sode z vodo, drugi v za boje z bombažem ali vlažnim žaganjem itd.

Nato sporno in primerjalno kroglo postavijo pod primerjalni mikroskop. Če se za oko nevidne brazde na obeh kroglih pokrivajo, je to znak, da sta bili obe krogli izstreljeni iz istega orožja. Če je osumljenec prej priznal, da je orožje njegovo, ali pa mu dokažejo, da ga je držal v roki, je še nekaj korakov bližje jetnišnici.

Seveda stvari niso vedno idealne. Identifikacija krogel, ki je bila izstreljena iz dobrega orožja, bo navadno vedno uspešna. Če pa je bilo uporabljeno orožje, ki je slabše kakovosti ali ima razširjeno cev, bo identifikacija težka ali pa celo nemogoča.

Težko si je pri primerjavi pomagati z zelo razbitimi ali deformiranimi krogli. Določanje zelo oteži tudi zarjavelo orožje, sledovi na krogli se zaradi rje od strela do strela spreminjajo. Velja tudi, da je krogle, izstreljene iz brzostrelk ali pušk, težje identificirati kot izstrelke, ki so zapustili cev revolverja ali pištole.

Podobna kot pri krogli je tudi identifikacija orožja po tulcu naboja — stročnici. Tulec dobi določene praske že v nabojniku, saj si dva nista identična, potem pa so tu še sledovi izmetalca, udarne krogle, glave zapiraca in še bi lahko naštevati.

Skratka: človek ima prstne odtise, orožje pa žlebove, ki dajo krogli odtis, razpoznaven med milijoni.

VOJAŠKI KOTIČEK

„NESTRUPENI“ STRUPI

Ocenjujejo, da imajo oborožene sile ZDA okoli 22.000 ton živčnih bojnih strupov, od tega odpade 80 odstotkov na sarin, 20 pa na strup, imenovan VX.

Ameriška armada se je leta 1973 odločila za razvojni načrt, ki je v vojaški literaturi znan kot „binarni program“. Novo orožje naj bi se razlikovalo od sedanjega po tem, da bi namesto živčnega bojnega strupa vsebovalo dve sorazmerno

nestrupeni snovi, iz katerih pa bi v primeru potrebe, ko bi ju med seboj pomešali, dobili živčni bojni strup.

Zagovorniki „binarnega“, dvokomponentnega kemičnega orožja navajajo mnoge razloge za raziskovanje in razvijanje. Granate z binarno polnitvijo so varnejše, kar zadeva skladiščenje, transport, ravnanje z njimi itd.

Proizvodnja granat, napoljenih z bojnimi strupi, je namreč draga, njihovo hranjenje in polnjenje pa zamotano, saj gre za izredno strupene snovi. Živčni strupi sorazmerno hitro razjedajo granate, zato vzdrže kemične granate v skladiščih le 10 do 15 let. Po tem računu bi bilo treba obstoječe zaloge kemičnega streliva Združenih držav Amerike zamenjati leta 1985. Medtem pa so dobili v magacine tudi artiljerijsko kemično strelivo binarnega tipa, ki je zelo primerno za dolgotrajno hranjenje in skladiščenje.

Opremljanje oboroženih sil z novim strelivom omogoča po mnenju nekaterih strokovnjakov izigravanje mednarodne konvencije o prepovedi kemičnega orožja. Nihče namreč ne more prepovedati posameznih komponent bojnih strupov, kajti vsaka snov zase je nestrupena in jih celo uporabljajo v najbolj miroljubne namene v raznih vejah kemične industrije. Poleg tega je množična proizvodnja orožja z binarno polnitvijo lažja od proizvodnje navadnih bojnih strupov, kajti ubojna sredstva polnijo z živčnimi in drugimi bojnimi strupi v posebnih obratih in z visoko kvalificiranimi delavci. Medtem pa proizvodnja binarnih polnitev lahko poteka v navadnih kemičnih tovarnah in brez posebne drage opreme.

Pomanjkljivost sredstev z binarnim polnjenjem je v tem, ker jim je potreben ustrezen čas za kemično spajanje. Zato morajo bombe te vrste metati iz višin, večjih od 500 metrov. To pa je dovolj, da se nenevarne „vodke“ med seboj pomešajo v strahovit strup.

PETINA LADIJ PLOVE SAMO 10 LET

Pravzaprav je neverjetno, kako malo se piše o nesrečah na morju, ki povzročajo velikansko materialno škodo in terjajo mnogo življenj. Da bi dobili osnovno predstavbo o teh ujmah, si oglejmo podatke iz poročila Lloydovega registra, ki se nanaša na nesreče do konca maja 1976 in obravnava vse ladje, večje od 100 brutoregistrskih ton.

V zadnjem četrtletju leta 1975 je šlo v nič 76 ladij s skoraj 300.000 BRT. Od tega se jih je potopilo 34, zgorelo 15, trčilo 10, brodolom pa je doživelo 15 ladij. V tretjem četrtletju leta 1975

se je potopilo 20 ladij, v prvem četrtletju leta 1976 pa kar 93 ladij. Tako Lloydov register.

Največji ladji, ki sta se doslej nadvse skrivnostno potopili, sta Berge Istra in njena sestra Berge Vanga. Obe sta imeli po 225.000 ton. Izdelani sta bili v puljski ladjedelnici. Njima ob bokih stoji norveški tanker Kolar Patrisia z 216.000 tonami in nizozemski tanker Maripesa z 206.000 BRT.

Strokovnjaki Organizacije za sodelovanje in razvoj Združenih narodov so statistično raziskali potopitev 1237 ladij z več kot 100 tonami, ki so se potopile v 10 letih. Ugotovili so, da je bila skupna tonaža tega potopljenega ladjevja 18 odstotkov svetovne tonaže in 12 odstotkov vseh ladij, ki so takrat plule.

Nedvomno je bilo veliko ladij potopljenih tudi zanalašč, torej zaradi visoke zavarovalnine. Toda podatek, da v 10 letih izgine pod gladino skoraj petina svetovnega ladjevja, je nedvomno vznemirljiv.

DOKLEJ VSAK NA SVOJEM BREGU?

Od 14. do 18. januarja je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani tradicionalni Sejem Moda 80, ki je letos slavil 25-letni jubilej. Na 15.000 m² površine je 503 tovarn iz vse države pokazalo, kaj zmore in zna v tekstilni, pleteninarski, usnjarski stroki in pri izdelavi modnih dodatkov. Med slabimi, dobrimi, lepimi in krasnimi modeli je bilo na sejmu in na modnih revijah veliko takega, kar potrošniki sicer kupujejo čez mejo. Zakaj pa ne doma?

„Glavna ovira so trgovci,“ so v en glas izjavile modne kreatorke Novoteksa, Laboda in Beti. „Obiskovalci sejma so navdušeni nad novimi modeli, marsikaj iz nove kolekcije pa ne bo v prodaji, ker trgovci teh modelov ne naročajo. Nimajo poslušna za želje kupcev in premalo se spoznajo na modo tisti, ki imajo odločujočo besedo pri podpisu naročilnic.“ Seveda si ob takem poslovanju manejo roke trgovci onkraj meje, kamor še vedno povsem po nemarnem hodimo zapravljati dragocene devize.

Med najbolj obiskanimi in občudovanimi razstavnimi prostori so bili na letošnjem sejmu vsekakor novomeški Labod in Novoteks, ki sta izstopajoče poudarila novitete v barvah in modelih.

Labodov paviljon je bil ves čas sejma tudi prizorišče stalnih modnih revij Centra mode, v katerem so poleg Laboda zastopani še Šešir iz Škofje Loke, Vezenine Bled in Svilanit iz Kamnika. Pomlad — poletje 80 je v Labodovi konfekciji predstavljeno z zelo lepimi modeli za ženske in moške. Posebej velja poudariti dvodelne komplete iz kitajske svile. Večina je krojenih s poudarjenimi rameni, vendar ne pretirano, krila pa so bodisi plisirana ali pa ozka z drobnimi gubami. Tudi sončni plise je večkrat zastopan. Barve so aktualne: lila, črna, zlato rumena in slonokoščena.

Cela vrsta Labodovih modelov ženskih bluz je tudi krojena iz kitajske svile ali popelina, vzorci so lepi, kroji zares modni. Moški srajčni program se usmerja k blagom iz naravnih vlaken, imajo pa tudi svilene srajce z manjšimi ovratniki. Značilnost novih modelov moških srajc je še v tem, da niso več strogo oprijete in zaradi tega tudi mnogo bolj udobne.

Novoteksova kolekcija pomladno poletnih oblačil za odrasle obsega kar 260 modelov, na sejmu in na reviji pa izstopajo ljubki otroški kompleti, za katere je na voljo 100 različnih krojev. Kreatoriki Tatjana in Jana sta poudarili, da je novost njihovih kreacij v tem, da so

izključno iz domače pletenine. „Naše proizvode poznajo v državi večinoma kot hlače vseh vrst, manj znani pa smo še v proizvodnji športnih oblačil za ženske in moške in z našim otroškim programom.“

Medtem ko je v ženski kolekciji predvsem zastopana moda iz leta 1950, so za oba spola in v otroškem programu dobro zastopane hlače, kombinézoni in bluzoni iz plastificiranega platna — gre za takomenovani disco program. Prav ta, ki ga mladi najbolj ogledujejo, se zdi trgovcem najmanj všeč. Čudno pa je, da tudi v lastni Novoteksovi trgovini potrošnik ne dobi modelov, ki jih je videl na sejmu in bi jih rad kupil.

V lepih kompletih in barvnih kombinacijah turkizno-rjavo in rumeno-lila, kakršne smo videli na sejmu, bi se marsikatera rada videla, pa ne bo kriv Novoteks, če modelov ne bo naprodaj, ampak trgovci.

Ob obeh novomeških tekstilnih kolektivih pa lepo stopajo vstretic še drugi konfekcionarji te stroke iz širše pokrajine. Denimo Jutranjka iz Sevnice, ki razstavlja večino otroških modelov v cord žametu ali lahkih vzorčastih materialih, predvsem v rdeče beige barvni kombinaciji. Baby program pa je iz pliša, frotirja ali batista. V tej tovarni imajo na voljo vsa oblačila za otroke od novorojencev do poznoladostniške dobe. Tudi

Trikon iz Kočevja je za dojenčke pokazal lepe izdelke. Predvsem niso več v običajno roza-modri izbiri, ampak v belo rdeči kombinaciji, pa najsi bo za fantke ali deklice.

Metliška Beti je tudi eden izmed primerov, kjer je očitno, da je stik med proizvajalci, kupci in trgovci prekinjen. Modne kreatorke Bojana, Andreja in Majda so rekle: „Kako nam je žal, ker gredo najlepši modeli iz proizvodnje, ker zanje ni dovolj naročil. Samo po 200 komadov pa se ne izplača delati. Naročajo poslovodje, ki se na modo premalo spoznajo in ne poznajo okusa kupcev.“

Sicer pa ima Beti vrsto lepih spalnih srajc v pastelnih barvah, rumeno lila in v neizrazitih tiskih. Linija je na trikotnik, razporki, kimono rokavi, poudarjena ramena. Otroški program postaja živahnejši, pri kopalkah pa je vedno več enodelnih modelov, kar moda zahteva, medtem ko gredo bikini še vedno najbolj v promet.

Vidno mesto na sejmu imata tudi v naši pokrajini konkurenčna kolektiva Lisca in Komet. Nedrčki vseh vrst, oblik košaric in iz različnih materialov nudijo bogato izbiro. Zelo lepe pa so tudi Lisicine kopalke v črno beli barvi ali malo živahnejše rdeče.

Kaj pa ostali? Slavi in dobremu glasu med kupci se tudi letos niso izneverili v škofjeloškem Kroju, ki razstavlja za prve pomladne dni še toplejše plašče in kostume v modernih barvah in krojih. Veliko je črnega. Rašica je spet enkratna s pleteninami in kompleti, ki jih je moč kupovati po delih ali pa skupaj od krila, do jope, brezrokavnika, šala in kape. Veliko je pletenih kril na način, ki je videti kot plise. Tudi Almira in Novogoriški Ideal imata modele, ob katerih je slišati marsikateri navdušujoči „Oh!...“

Torbice pa kot navadno izstopajo od Toka iz Domžal in Galanta iz Ljubljane. Slednji ima lepo kolekcijo torbic v lila in temnomodri barvi. Žal pa na sejmu ni bila dobro zastopana čevljarska industrija. Nekaterih večjih proizvajalcev obutve sploh ni bilo zraven.

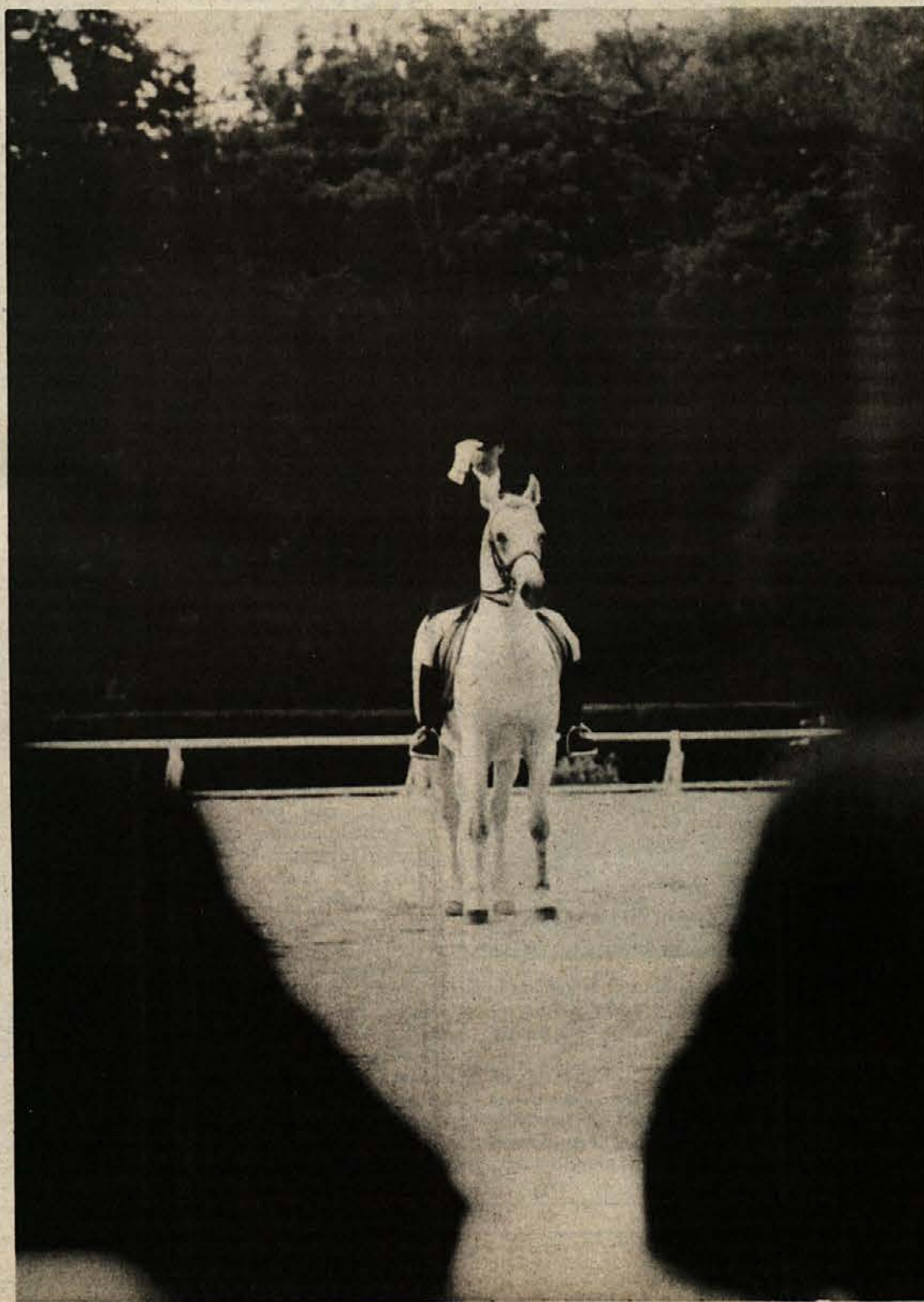
R. B.

ŠTIRI STOLETJA BELE KONJENICE

Lipiška kobilarna v kraju tik jugoslovansko-italijanske meje, sredi zelene oaze v značilnem kraškem okolju, v senci stoletnih lip in hrastov, slavi letos 400-letnico svojega obstoja in delovanja. Zibelka vseh lipičancev sveta je po danes razpoložljivih podatkih stekla v maju 1580. Takrat je namreč prvi upravnik cesarske kraljeve dvorne kobilarne v Lipici, naše gore list Franc Jurko, javil ustanovitelju kobilarne nadvojvodi Karlu, da je vse pripravljeno za sprejem prvih konj. Koj zatem so v Lipico pričeli zahajati prvi plemenski žrebci in kobile, tako da je konec istega leta kobilarna pričela z delom.

V srednjeveški fevdalni družbi, ko je konj dobil poleg ekonomskega in vojaškega še družbeno razlikovalni pomen in je jahanje na konju postalo znak kraljevskega in plemiškega dostojanstva, je postala zahteva po boljši, novi pasmi nujna. Dunajska gospoda se je spomnila na Lipico. Na novo ustanovljena španska jahalna šola na Dunaju je za učenje uporabljala poznanega španskega andaluzijskega konja, ki pa zaradi svoje velikosti in neprimerne hoda ni bil primeren za klasično šolo jahanja. Prav tako je plemstvo potrebovalo primernejšega in lažjega konja za vprege, vojska za parade in lažjo konjenico, zato je Lipica vse do leta 1918 pomenila za dunajski dvor pravo tovarno konj. Cesarska gospoda je skušala v tem času kobilarno preseliti v bližino Dunaja, vendar se poskus zaradi značilnega kraškega podnebja, tal ter celo krme ni obnesel in so morali kobilarno že čez čas vrniti v rojstno Lipico. Prav tako so s selitvami poskušali v času Napoleonovih vojn, vendar so trije poskusi enako klavarno končali.

Leta 1919 je po Versajski pogodbi ozemlje Lipice pripadlo Italiji, tako da je bila lipiška čreda, ki je tisti čas štela nad 300 plemenskih živali, razdeljena med Avstrijo, Italijo in Češko slovaško. Cesarsko-kraljeva dvorna kobilarna Lipica je morala menjati lastnike. Ponovno selitev kobilarne je prineslo leto 1943, ko je moralo 230 plemenskih konj prestat dolgo pot do okolice Dunaja, pozneje pa na

območje Sudetov, kjer jih je leta 1945 zasegla ameriška armada. Jugoslaviji je bilo čez dve leti od dobrih dvesto živali vrnjenih le 11 plemenskih konj. S temi in konji bivše jugoslovanske dvorne kobilarne v Demir Kapiji ter pozneje z nakupom nekaj plemenskih konj v italijanski kobilarni Fara Sabina in avstrijski kobilarni Piber, je Lipica naposled le izpopolnila vrzel v vrstah plemenskih žrebcev in rodovih plemenskih kobil.

Leto 1959 je prineslo lipiški kobilarni nove težave. Čreda je takrat štela že nad 250 plemenskih štirinožcev, ki so bili po reji in poreklu dovolj kvalitetni, niso pa bili izenačeni po tipu. In tako je zaradi prenehanja delovanja Lipice kot državne kobilarne, ukinitve dotoka zveznih in republiških sredstev grozila beli konjenici zla usoda. Rešilen za lipiško kobilarno je bil tisto leto obisk predsednika Tita in z njegovim posredovanjem je bila razprodaja črede ustavljena, kobilarno pa je prevzelo takratno sezansko podjetje Jadran.

Tako je Lipica pričela rasti. Izgradnja hotela 1971 pa dve leti kasneje pokrite jahalnice je prinesla razvoju lipiškega turizma nove razsežnosti. Tako je na primer znašalo število jahalnih ur v letu 1968 le 4.000, sedem let kasneje pa že 16.000. Število obiskovalcev pa je od 40.000 v letu 1968 naraslo predlani na 190.000.

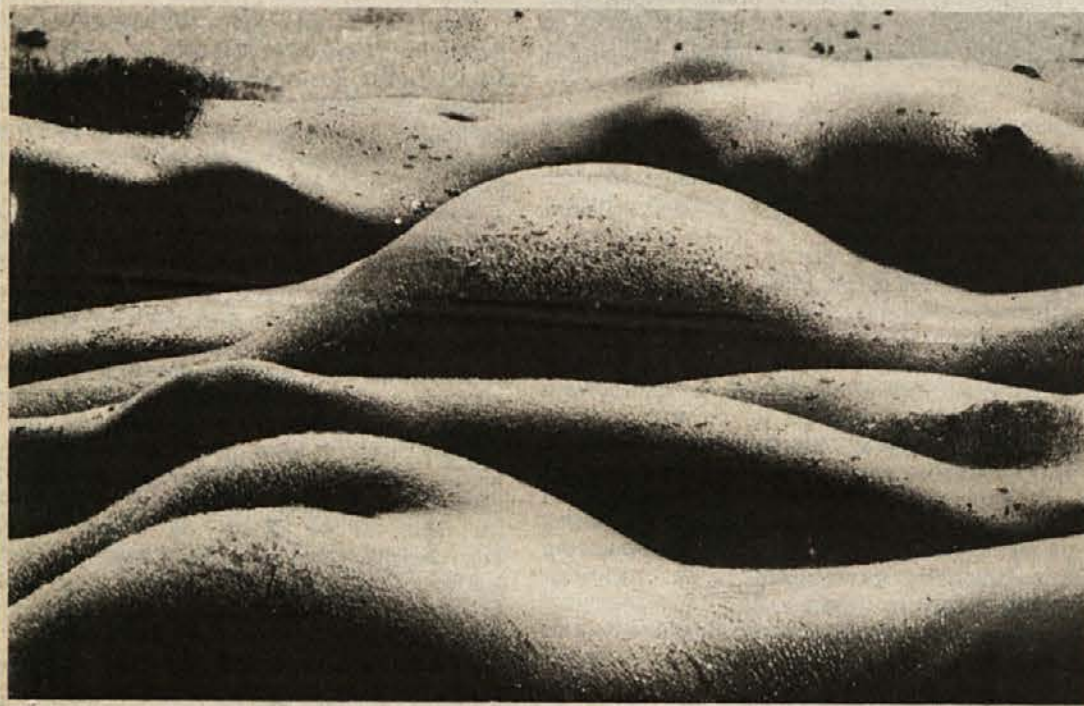
Po štirih stoletjih pestrega in zahtevnega dela je danes poglobitno opravilo lipiške kobilarne, ki je tačas prešla v sezanski sozd Timav, razvoj reje in selekcije konj čistokrvne lipičanske pasme. V ta namen je med večdesetglavo belo konjenico tudi 40 plemenskih kobil, ki letno „proizvedejo“ 30 do 35 žrebet. Seveda pa poleg osnovne dejavnosti poznajo v Lipici še šolo jahanja in dressure ter vožnje. Tako ima kobilarna med drugim še 50 šolanih jahalnih konj, 15 ponijev in kočij, da o šolanih žrebcih za tekmovalno dressuro, številnih konjih za rekreacijsko jahanje in še čem ne govorimo.

Letos bo kobilarna kar se da slavnostno proslavila častljivo življenjsko dobo. Med prireditvami, ki bodo trajale od 7. julija pa vse do 28. septembra, omenimo le prevoz pošte s poštno kočijo na progi Dunaj—Šentilj—Lipica, Trst—Lipica ter Novi Sad—Beograd—Sarajevo—Zagreb—Ljubljana—Lipica. Po pregledu vseh mogočih prometnih kart bo morala kočija na poti iz Zagreba do Ljubljane tudi skozi Novo mesto. Nekaj lipiškega slavlja bomo torej deležni tudi Dolenjci, za kaj več pa se bo treba med nakupovalnim pohodom v Trst ustaviti enajst kilometrov poprej.

B. BUDJA

LEPOTA V PESKU — Lucien Clergue je fotograf, ki si je med prvimi „drznil“ fotografirati ženski akt v barvah. Poznavalci barvne fotografije vedo, kako rizična je ta zadeva, ne zaradi mikov lepotic, ampak zaradi barvne lestvice. Nihče se ne bo ozrl na sliko lepotice, ki bo žarela v barvi pečenega bifteka. No, mojster Lucien se dobro razume na svetlobo in njene skrivnosti. Zadeva se je posrečila. Seveda pa slika Clergue tudi v črno-beli tehniki. Objavljamo njegovo fotografijo „Lepota v pesku“. Na sliki so kar štiri gola ženska telesa, vendar niti za ščepec pornografije.

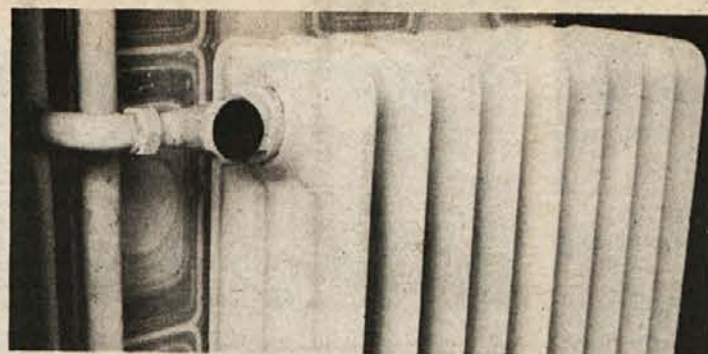

gremo na sneg

Dandanes, ko res skoro vsak otrok uživa zimsko veselje, morajo tudi mame z njimi, vsaj dokler otroci še ne hodijo v šolo. Za tako priložnost k hlačam in zimskim čevljem oblečete debel pulover. Predlagamo dve zamisli, od katerih ima ena v beige

rjavi kombinaciji še kapuco in šal, drugi pulover v modro-oranžni barvi pa ima poudarek na ramenih.

Če greste vsaj dvakrat na teden za dve uri na zimski sprehod ali sankanje, se bo poznalo tudi na dobrem počutju in lepši polti.

da ogrevanje ne bi zmrznilo

Čeprav zveni nekoliko absurdno, je vendarle upravičeno vprašanje, kako preprečiti zmrzovanje vode v sistemu centralnega ogrevanja. V mislih imamo lastnike s centralno kurjavo ogrevanih počitniških hišic (tudi take so), ki zakurijo le ob koncu tedna, navet pa bo prišel prav tudi, ko pozimi iz takega ali drugega vzroka za dalj časa zapustite hišo in načete, da bi se „naftni vrelec“ v cisterni presušil. Zmrzovanje lahko

preprečite tako, da v vodni sistem nalijete primerno količino sredstva proti zmrzovanju.

Za povprečno centralno kurjavo ga potrebujete 35 do 40 litrov, kar vas bo veljalo blizu 2.000 dinarjev. Zato je najbrž bolj primerna druga pot; centralno kurjavo izključite, teči pustite samo črpalko, radiatorji naj bodo seveda odprti.

Črpalka porabi zelo malo elektrike, največ toliko kot 60-vatna žarnica.

skozi dež brez brisalcev

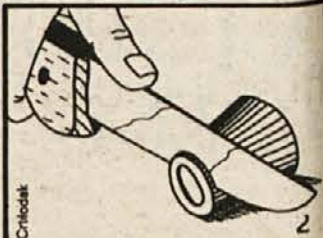
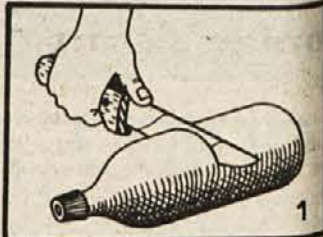
Brisalci avtomobilov, sklenanih ali sestavljenih pri nas, imajo ne tako nenavadno navado, da se ustavijo ravno takrat, kadar zadovoljivo dežuje. Avto brez brisalcev je slep avto. Kaj storiti? V bratskih republikah je med vozniki navada, da v takem primeru vza-

mejo cigareto, njeno vsebino zmečkajo v dlani in z njo namažejo vetrobransko steklo. Kaplje da nekaj časa kar odletavajo, kar je dovolj, da se prikotalite do naslednje črpalke, motela itd., kjer boste udobneje pričakali konec plohe ali pa popravili brisalce.

iz steklenice lijak

Prazne plastične steklenice niso samo za v smeti. Odpadek lahko koristno uporabimo na primer za lijak. Če ste bolj domiselni, ali pa če pogledate spodnje štiri skice, boste imeli lijak tudi držaj. Zamašek steklenice na vrhu odrežemo, rep zvijemo do navoja za maška, zamašek pa „zašraufamo“.

zavesa namesto stene

Če je ena sama, malo večja soba na razpolago za vso družino kot spalnica, lahko en vogal z dveh strani zapremo s pisano zaveso, za njo pa uredimo otroški kot z ležiščem. Taka rešitev je uporabna tudi v otroški sobi, če želimo ležišče vsaj malo ločiti od kupov igračk in šolskih potrebščin.

maškare pred durmi

19. februarja je PUST, dan norčij in vsakoletnega veselja. Ker dnevi tako hitro beže, velja že zdaj pomisliti na maškaradno obleko, najsi gre za otroško zabavo ali odraslo osebo. Ker vsako leto kar mrgoli Indijancev in kavbojcev, si omislite morda za vzor osebo iz znanih pravljic. Kaj pa Martin Krpan, Sneguljka namesto tradicionalne Rdeče kapice itd? Upoštevajte pa tudi želje otrok. Marsikateri si za pusta želi biti princeska ali princ, čeprav v malo posodobljeni verziji. Harlekin pa je vedno aktualna maska, prikladna zlasti za takega, ki ne želi, da bi ga takoj prepoznali.

OZD „LABOD”

Tovarna oblačil

Novo mesto,

dobitnik kipca

LJUBLJANSKI

ZMAJ

za svilene moške srajce

artikel

03-702—MARIO

iz kitajske svile,

ki jih je kreiral Labodov

modni kreator

STANE VESEL

in dobitnik diplome

LJUBLJANSKI

ZMAJ

za skupino ženskih

svilenih oblek.

Obiskovalci sejma MODA 80 v Ljubljani so bili vsi po vrsti navdušeni nad razstavljenimi oblačili. Vendar so si zastavljali številna vprašanja, če bodo razstavljene izdelke lahko kupili tudi v trgovinah. Zvoljo tega naj povemo, da lahko vse razstavljene izdelke Tovarne oblačil LABOD kupite že v trgovinah, saj so razstavili tisti del proizvodnega programa, ki je že na trgovskih policah.

V letošnjem letu srajce LABOD niso več tako oprijete, ampak so malce širše. Ovratniki so se manjši in spicasti. Pri barvah prevladujejo zabrisani toni, docim bo sezona pomlad-poletje prinesla svetlejšje tone. Tkanine so izdelane predvsem iz naravnih vlaken; pri zimskih modelih prevladuje volna, pri ostalih pa bombaž.

Nagrada kipec LJUBLJANSKI ZMAJ na letošnjem ljubljanskem sejmu mode je brez dvoma zaslužen priznanje za dolgoletna prizadevanja na področju proizvodnje srajce. Kupci pa jih bodo nosili še z večjim ponosom.

tovarna oblačil

labod

novο mesto

